Årsredovisning

för

AF Projektutveckling AB

556668-7009

Räkenskapsåret

2023–01–01 – 2023–12–31

Fastställelseintyg

Jag intygar att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts på årsstämma 2024-06-12.
Årsstämman beslöt att godkänna styrelsens förslag till vinstdisposition.
Jag intygar att innehållet i dessa elektroniska handlingar överensstämmer med originalen och att originalen undertecknats av samtliga personer som enligt lag ska underteckna dessa.

Elektroniskt underskriven av:

Hans Östling, Verkställande direktör
2024-06-14

Styrelsen och verkställande direktören för AF Projektutveckling AB avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2023–01–01 – 2023–12–31.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Bolagets verksamhet omfattar projektutveckling och projektledning inom bygg och fastighet. Bolaget arbetar främst med kommersiella kontors- och bostadsprojekt (Brf och Hr) i tidiga skeden. Då utvecklingen leder fram till förvärv av fastigheter förvärvas dessa i dotterbolag där projekten vidareutvecklas. Bolaget avyttrar fastigheterna när de är färdigutvecklade, dvs bolaget har inte för avsikt att förvalta fastigheter.

Företaget har sitt säte i Göteborg.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Organisationen består av en VD, en regionchef, en projektledare, en ekonomichef och en ekonom. Under 2023 har bolagets VD avgått och ny VD, som tidigare var anställd som regionchef, har tillträtt.

Under året har bolaget arbetat med flera uppslag för att utvidga sin projektportfölj. En bostadsrättsförening i Mölndal är för närvarande under produktion genom ett delägt dotterbolag. Färdigställandet av bostadsrättsföreningen planeras ske under det första kvartalet 2024.

Under året har bolaget även arbetat med projektledning för projekt i produktion samt i detaljplan skedet med planerad byggstart år 2025 och senare.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Bolaget har etablerat kontakter med flera samarbetspartners för både befintliga och framtida projekt. Detta öppnar upp möjligheter för fler projekt, breddar kontaktnätet samt ökar riskspridningen.

Ägarförhållanden

Bolaget är ett helägt dotterbolag till AF Gruppen Sverige AB, org. nr 556615-4208, med säte i Göteborg. Överordnad koncernredovisning upprättas av AF Gruppen ASA (Oslo, Norge), org. nr 938 702 675 och kan erhållas via www.afgruppen.no.

Med stöd av Årsredovisningslagen 7 kap 2§ upprättas inte någon koncernredovisning för bolaget.

Flerårsöversikt (Tkr)	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
Nettoomsättning	7 170	8 211	5 174	3 383
Resultat efter finansiella poster	-6 965	8 861	-13 066	-9 549
Eget kapital	29 189	60 237	34 216	7 018
Balansomslutning	39 646	65 916	96 590	53 535
Soliditet (%)	73,6	91,4	35,4	13,1

Förändringar i eget kapital

	Aktie-kapital	**Balanserat resultat**	**Årets resultat**	**Totalt**
Belopp vid årets ingång	100 000	34 127 081	26 009 910	**60 236 991**
Disposition enligt beslut av årsstämman:				
Utdelning		-41 000 000		**-41 000 000**
Balanseras i ny räkning		26 009 910	-26 009 910	**0**
Optioner		73 580		**73 580**
Årets resultat			9 878 468	**9 878 468**
Belopp vid årets utgång	**100 000**	**19 210 571**	**9 878 468**	**29 189 039**

Förslag till vinstdisposition
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	19 210 571
årets vinst	9 878 468
	29 089 039
disponeras så att	
till aktieägare utdelas (12 000 kronor per aktie)	12 000 000
i ny räkning överföres	17 089 039
	29 089 039

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelningen skall betalas.

Styrelsen anser att förslaget till vinstutdelning är förenligt med försiktighetsregeln i 17 kap. 3 §aktiebolagslagen med hänsyn till de krav verksamhetens art, omfattning och risk ställer på storleken pådet egna kapitalet, bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning
Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning		7 170	8 211
		7 170	**8 211**
Rörelsens kostnader			
Direkta projektkostnader		-312	-2 542
Övriga externa kostnader		-3 828	-3 954
Personalkostnader	2	-9 874	-8 949
		-14 014	**-15 445**
Rörelseresultat		**-6 844**	**-7 234**
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	3	0	16 000
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		91	333
Räntekostnader och liknande resultatposter		-212	-238
		-121	**16 095**
Resultat efter finansiella poster		**-6 965**	**8 861**
Bokslutsdispositioner	4	19 588	19 780
Resultat före skatt		**12 623**	**28 641**
Skatt på årets resultat		-2 745	-2 631
Årets resultat		**9 878**	**26 010**

Balansräkning
Tkr

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	5	12 350	12 100
Uppskjuten skattefordran	6	2 992	5 738
		15 342	**17 838**
Summa anläggningstillgångar		**15 342**	**17 838**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		20 164	42 111
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		1 516	1 083
Aktuella skattefordringar		314	0
Övriga fordringar		69	240
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		2 147	4 484
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		89	151
		24 299	**48 069**
Kassa och bank	5	5	9
Summa omsättningstillgångar		**24 304**	**48 078**
SUMMA TILLGÅNGAR		**39 646**	**65 916**

Balansräkning

Tkr

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		100	100
		100	**100**
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		19 211	34 127
Årets resultat		9 878	26 010
		29 089	**60 137**
Summa eget kapital		**29 189**	**60 237**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		237	238
Skulder till koncernföretag		8 460	209
Aktuella skatteskulder		0	3 216
Övriga skulder		607	591
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 153	1 425
Summa kortfristiga skulder		**10 457**	**5 679**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**39 646**	**65 916**

Noter
Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar
Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Intäktsredovisning
Intäkterna består av tjänster som utförs åt dotterbolagen och de redovisas i den period de avser.

Ränta redovisas som intäkt enligt den så kallade effektivräntemetoden. Utdelning redovisas som intäkt när företagets rätt till betalning är säkerställd.

Finansiella instrument

Andelar i dotterföretag
Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer.

Kundfordringar och övriga fordringar
Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Leverantörsskulder och övriga skulder
Kortfristiga leverantörsskulder redovisas till anskaffningsvärde.

Koncernvalutakonto
Bolaget ingår i ett koncernvalutakonto som redovisas som en kortfristig fordran/skuld på koncernföretag. Innehavaren av koncernvalutakontot är AF Gruppen Norge AS, org nr 938 333 572.

Inkomstskatter

Aktuell skatt
Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt
Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna metod redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Uppskjutna skattefordringar nettoredovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skatt beräknas utifrån gällande skattesats på balansdagen. Effekter av

förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstadgats. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiell anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott.

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver.

Ersättningar till anställda
Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning
I företaget finns endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter.

Koncernbidrag
Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Nyckeltalsdefinitioner
Nettoomsättning
Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Eget kapital
Företagets nettotillgångar, dvs skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Balansomslutning
Företagets samlade tillgångar.

Soliditet (%)
Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Medelantalet anställda	4	6

Not 3 Resultat från andelar i koncernföretag

	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Erhållna utdelningar	0	16 000
	0	**16 000**

Not 4 Bokslutsdispositioner

	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Erhållna koncernbidrag	19 588	19 780
	19 588	**19 780**

Not 5 Andelar i koncernföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	12 100	12 100
Inköp	250	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**12 350**	**12 100**
Utgående redovisat värde	**12 350**	**12 100**

Not 6 Uppskjuten skattefordran

	2023-12-31	2022-12-31
Underskottsavdrag	2 992	5 738
	2 992	**5 738**

Not 7 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut
Under 2024 har bolaget anställt en affärsutvecklare som kommer att tillhöra Region Väst och en projektledare som kommer att tillhöra Region Öst.

Göteborg 2024-05-30

Bård Frydenlund
Bård Frydenlund
Ordförande

Amund Töftum
Amund Töftum

Hans Östling
Hans Östling
Verkställande direktör

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har lämnats 2024-05-30

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Inger Kollberg
Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i AF Projektutveckling AB, org.nr 556668-7009

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för AF Projektutveckling AB för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av AF Projektutveckling ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för AF Projektutveckling AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till AF Projektutveckling AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för AF Projektutveckling AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och de verkställande direktörerna ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till AF Projektutveckling AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 30 maj 2024

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

ÅRSREGNSKAP

152 KONSERNREGNSKAP

214 SELSKAPSREGNSKAP

224 ERKLÆRING FRA STYRET

225 REVISORS BERETNING

230 ALTERNATIVE RESULTATMÅL

Antikvarisk rehabilitering stiller spesielle krav til kompetanse og fagkunnskap. På Amerikalinjen har Kinzestuen rehabilitert fasadestein, vinduer og tak. Piper er demontert og murt tilbake med antikvarisk stein og kalkmørtel. Alt ev kobber og beslag ble skiftet.

KONSERNREGNSKAP

152 KONSERNREGNSKAP AF GRUPPEN ASA
153 Resultatregnskap
153 Totalresultat
154 Finansiell stilling
156 Endringer i egenkapital
157 Kontantstrømoppstilling

158 NOTER
158 Note 1 Overordnet informasjon
158 Note 2 Vesentlige regnskapsprinsipper
162 Note 3 Vesentlige regnskapsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger
163 Note 4 Segmentinformasjon
167 Note 5 Kjøp og salg av virksomhet
168 Note 6 Driftsinntekter og andre inntekter
169 Note 7 Lønnskostnader
171 Note 8 Andre driftskostnader
171 Note 9 Netto gevinster (tap)
172 Note 10 Kundefordringer og kontraktseiendeler
173 Note 11 Beholdninger
173 Note 12 Egenregiprosjekter
174 Note 13 Goodwill og immaterielle eiendeler
179 Note 14 Varige driftsmidler
180 Note 15 Leieavtaler
182 Note 16 Avsetning for forpliktelser
183 Note 17 Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld
183 Note 18 Pensjoner
184 Note 19 Netto finansposter
185 Note 20 Netto rentebærende fordringer (gjeld)
187 Note 21 Resultat og utbytte per aksje
188 Note 22 Finansiell risikostyring
191 Note 23 Derivater
193 Note 24 Finansielle instrumenter: kategoritabell
195 Note 25 Skattekostnad
196 Note 26 Utsatt skatt/ utsatt skattefordel
198 Note 27 Tilknyttede selskaper
200 Note 28 Felleskontrollerte virksomheter
202 Note 29 Datterselskaper
204 Note 30 Vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser
205 Note 31 Fellesskontrollert driftsordning
206 Note 32 Aksjekapital og aksjonærinformasjon
208 Note 33 Ytelser til ledende ansatte og styret
210 Note 34 Nærstående parter
211 Note 35 Pantstillelser og garantier
212 Note 36 Betingede utfall
212 Note 37 Klimarisiko
213 Note 38 Hendelser etter balansedagen

214 SELSKAPSREGNSKAP AF GRUPPEN ASA
224 Erklæring fra styrets medlemmer og konsernsjef
225 Revisors beretning

RESULTATREGNSKAP

Beløp i MNOK	Note	For regnskapsåret 2023	2022	2021
Driftsinntekter	6	30 156	30 970	27 751
Andre inntekter	6	374	235	117
Sum driftsinntekter og andre inntekter		**30 530**	**31 205**	**27 868**
Underentreprenører		-15 774	-16 554	-14 633
Materialkostnader		-5 131	-5 346	-4 440
Lønnskostnader	7, 39	-5 851	-5 487	-5 142
Av- og nedskrivninger av varige driftsmidler og bruksrettigheter	14, 15	-555	-526	-565
Av- og nedskrivninger av immaterielle eiendeler	13	-22	-2	-1
Andre driftskostnader	8	-2 483	-2 072	-1 677
Sum driftskostnader		**-29 815**	**-29 986**	**-26 459**
Netto gevinster (tap)	9	65	56	99
Resultat fra tilknyttede selskaper og fellesk. virksomhet	27, 28	-31	134	101
Driftsresultat (EBIT)		**749**	**1 409**	**1 609**
Netto finansposter	19	-49	-10	-29
Resultat før skatt (EBT)		**700**	**1 400**	**1 580**
Skattekostnad	25, 26	-185	-248	-351
Årets resultat		**515**	**1 151**	**1 229**
Tilordnet:				
Aksjonærene i morselskapet		402	958	1 019
Ikke-kontrollerende eierinteresser		112	193	210
Årets resultat		**515**	**1 151**	**1 229**
Resultat per aksje (NOK)	21	3,73	8,96	9,60
Utvannet resultat per aksje (NOK)	21	3,73	8,96	9,57
Utbytte per aksje (NOK) [1]	21	3,50	6,50	10,50

[1] *Utbytte for 2023 er foreslått, ikke vedtatt utbytte for utbetaling 1. halvår 2024.*

TOTALRESULTAT

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Årets resultat		**515**	**1 151**	**1 229**
Endring estimatavvik på pensjoner (brutto)	18	-1	2	-3
Endring estimatavvik på pensjoner (skatt)	26	-	-	1
Omregningsdifferanser ikke-kontrollerende eiere		7	-6	-8
Inntekter og kostnader som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		**6**	**-5**	**-10**
Endring kontantstrømsikring (brutto)	23	-7	5	35
Endring kontantstrømsikring (skatt)	23, 26	2	-1	-8
Omregningsdifferanser majoritet		83	-35	-46
Inntekter og kostnader som kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		**77**	**-31**	**-19**
Sum andre inntekter og kostnader (OCI)		**83**	**-36**	**-30**
Årets totalresultat		**598**	**1 116**	**1 199**
Tilordnet:				
- Aksjonærene i morselskapet		479	929	997
- Ikke-kontrollerende eierinteresser		119	187	202
Årets totalresultat		**598**	**1 116**	**1 199**

FINANSIELL STILLING PER 31.12

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler	14, 35	797	1 462
Bruksrettighet leieavtaler	15	979	859
Goodwill	13	4 531	4 455
Immaterielle eiendeler	13	8	6
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	27, 28	565	490
Utsatt skattefordel	26	67	76
Rentebærende fordringer	20, 22, 24	317	268
Pensjonsmidler og andre finansielle eiendeler	18, 23, 24	43	13
Sum anleggsmidler		8 407	7 630
OMLØPSMIDLER			
Beholdninger	11	439	301
Egenregi prosjekter	12	194	158
Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer	10, 24	3 518	3 536
Kontraktseiendeler	10, 24	710	2 021
Rentebærende fordringer	20, 24	32	44
Derivater	22, 23, 24	2	-
Kontanter og kontantekvivalenter	20, 24	347	765
Sum omløpsmidler		6 241	6 827
Sum eiendeler		14 647	14 457

FINANSIELL STILLING PER 31.12

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet		2 323	2 575
Ikke-kontrollerende eierinteresser	30	880	918
Sum egenkapital		3 203	3 494
LANGSIKTIG GJELD			
Rentebærende lån og kreditter	20, 22, 24	93	75
Rentebærende lån - leieforpliktelser	15, 20, 22, 24	666	607
Pensjonsforpliktelser	18	8	3
Avsetning for forpliktelser	16	20	117
Utsatt skatt	26	441	445
Derivater	22, 23, 24	11	2
Sum langsiktig gjeld		1 338	1 250
KORTSIKTIG GJELD			
Rentebærende lån og kreditter	20, 22, 24	233	433
Rentebærende lån - leieforpliktelser	15, 20, 22, 24	345	290
Leverandørgjeld og annen ikke rentebærende gjeld	17, 24	7 067	6 423
Kontraktsforpliktelser	17, 24	1 389	1 546
Derivater	22, 23, 24	15	20
Avsetning for forpliktelser	16	810	585
Betalbar skatt	25	247	416
Sum kortsiktig gjeld		10 106	9 713
Sum gjeld		11 444	10 963
Sum egenkapital og gjeld		14 647	14 457

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad *Styrets leder*	Hilde Kristin Herud	Salourne Djoudat	Kristian Holth	Hege Bømark	Erik Tømmeraas Veiby

Amund Tøftum *Konsernsjef*	Marianne Gjertsen Ebbesen	Espen Jahr	Arne Sveen	Hilde Wikesland Flaen

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

ENDRINGER I EGENKAPITAL

Beløp i MNOK	Note	Egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet							Ikke-kontroll. eierint.	Sum egen-kapital
		Aksje-kapital	Annen innskutt egen-kapital	Om-regnings-differanser	Estimat-avvik pensjon	Kontant-strøm-sikring	Opptjent egen-kapital	Sum		
2021										
Egenkapital 1. januar 2021		5	756	62	-18	-49	1 839	2 593	901	3 494
Årets resultat		-	-	-	-	-	1 019	1 019	210	1 229
Andre inntekter og kostnader (OCI)		-	-	-46	-2	27	-	-21	-8	-30
Årets totalresultat		-	-	-46	-2	27	1 019	997	202	1 199
Kapitalforhøyelser	32	-	118	-	-	-	-	118	2	121
Kjøp av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	-27	-27	-	-27
Salg av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	51	51	-	51
Vedtatt og utbetalt utbytte		-	-427	-	-	-	-689	-1 116	-186	-1 302
Aksjeverdibasert avlønning	7	-	55	-	-	-	-	55	7	62
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-	-18	-18	-8	-26
Egenkapital 31. desember 2021		5	501	16	-20	-22	2 175	2 654	918	3 572
2022										
Årets resultat		-	-	-	-	-	958	958	193	1 151
Andre inntekter og kostnader (OCI)		-	-	-35	2	4	-	-29	-6	-36
Årets totalresultat		-	-	-35	2	4	958	929	187	1 116
Kapitalforhøyelser	32	-	125	-	-	-	-	125	-	125
Kjøp av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	-66	-66	-	-66
Salg av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	57	57	-	57
Vedtatt og utbetalt utbytte		-	-	-	-	-	-1 125	-1 125	-240	-1 365
Aksjeverdibasert avlønning	7	-	51	-	-	-	-	51	4	55
Ikke kontr. eierint. put-opsjoner	16	-	-	-	-	-	41	41	-5	36
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	-	-	-	-	-	-	-	14	14
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-	-89	-89	39	-50
Egenkapital 31. desember 2022		5	677	-19	-19	-18	1 950	2 575	918	3 494
2023										
Årets resultat		-	-	-	-	-	402	402	112	515
Andre inntekter og kostnader (OCI)		-	-	83	-1	-5	-	77	7	83
Årets totalresultat		-	-	83	-1	-5	402	479	119	598
Kapitalforhøyelser	32	-	81	-	-	-	-	81	2	83
Kjøp av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	-34	-34	-	-34
Salg av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	32	32	-	32
Vedtatt og utbetalt utbytte		-	-	-	-	-	-700	-700	-142	-842
Aksjeverdibasert avlønning	7	-	52	-	-	-	-	52	4	56
Ikke-kontr. eierint. put-opsjoner		-	-	-	-	-	-6	-6	-3	-9
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-	-57	-57	-27	-84
Egenkapital 31. desember 2023		5	810	64	-20	-23	1 467	2 323	880	3 203

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
KONTANTSTRØM FRA DRIFTSAKTIVITETER				
Resultat før skatt		700	1 400	1 580
Av- og nedskrivninger	13,14	576	528	567
Aksjeverdibasert avlønning innregnet mot egenkapital		56	55	62
Netto finanskostnader/(-inntekter)	19	49	10	29
Netto (gevinster)/tap	9	-65	-56	-99
Resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	27,28	31	-134	-101
Endring i driftskapital (eksklusive oppkjøp og valuta):				
Endring i beholdninger og egenregiprosjekter	11,12	-164	-169	18
Endring i kunde- og andre ikke-rentebærende fordringer	10	375	-886	-672
Endring i leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld	17	464	1 013	314
Betalte skatter		-470	-298	-283
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		1 552	1 460	1 415
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
Utbetaling ved kjøp av virksomhet	5	-32	-70	-
Utbetaling ved investeringer i eiendomsselskaper		-106	-70	-119
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	13,14	-535	-297	-207
Innbetaling ved salg av eiendomsselskaper		4	11	57
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler		85	118	113
Innbetaling (utbetaling) derivater		1	-	-8
Innbetaling av utbytte og kapital fra tilknyttede selskap og fellesk. virksomhet		37	329	109
Utbetaling av lån gitt til tilknyttede selskap og fellesk. virksomhet		-111	-16	-10
Innbetaling av lån gitt til tilknyttede selskap og fellesk. virksomhet		21	32	217
Mottatte renter og andre finansinntekter	19	24	23	23
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-613	67	175
Netto kontantstrøm før finansieringsaktiviteter		939	1 527	1 589
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
Aksjeemisjon		81	85	119
Utbytte betalt til aksjonærer i morselskapet		-700	-1 125	-1 116
Utbytte betalt til ikke-kontrollerende eiere		-142	-240	-186
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere		-23	-135	-28
Innbetaling ved opptak av rentebærende gjeld	20	1	387	50
Nedbetaling rentebærende gjeld	20	-516	-352	-393
Netto (kjøp)/salg av egne aksjer	32	-2	-9	24
Betalte renter og andre finanskostnader	19,20	-99	-47	-35
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-1 401	-1 437	-1 565
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-462	90	24
Kontanter og kontantekvivalenter 1. januar	20	765	680	708
Valutaeffekt på kontanter og kontantekvivalenter		44	-4	-52
Kontanter og kontantekvivalenter 31. desember	20	347	765	680

NOTE 1 OVERORDNET INFORMASJON

AF Gruppen ASA er et allmennaksjeselskap registrert i Norge, og selskapet er notert på Oslo Børs. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Tinnsprinten 15, 0663 Oslo, Norge.

Årsregnskapet ble vedtatt av styret 10. april 2024 og, forventes godkjent av generalforsamlingen 15. mai 2024.

AF Gruppen er et av Norges ledende entreprenør- og industrikonsern med virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom, energi, miljø og offshore, hovedsakelig i Norge og Sverige. Konsernets virksomhet er nærmere beskrevet i note 4 – Segmentinformasjon.

Ledelsen har i utarbeidelsen av årsregnskapet tatt stilling til hva som er vesentlige opplysninger. For årsregnskapet er opplysninger vurdert vesentlige dersom utelatelser, feilaktige opplysninger eller tilsløring av opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som primærbrukere treffer på grunnlag av konsernregnskapet. Hvorvidt opplysninger er vurdert vesentlige vil avhenge av utelatelsens eller den feilaktige opplysningens størrelse og art vurdert ut fra de rådende omstendigheter.

Som følge av avrundinger vil ikke alltid tall og prosentsetser i årsregnskapet kunne summeres opp til totalen.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

RAMMEVERK FOR UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET

Konsernregnskapet til AF Gruppen er avlagt i henhold til IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU, samt norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og hendelser under ellers like forhold. Anvendte regnskapsprinsipper i konsernregnskapet er konsistent med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperioder, med unntak av eventuelle endrede regnskapsstandarder.

Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3 - Vesentlige regnskapsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger.

NYE OG ENDREDE REGNSKAPSSTANDARDER

Nye standarder, endringer og fortolkninger som er tatt i bruk av konsernet

AF Gruppen har i 2023 ikke tatt i bruk nye eller endrede regnskapsstandarder eller fortolkninger som har hatt vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

IASB har vedtatt endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskapet og Practice Statement 2 Making Materiality Judgements som klargjør at foretak skal opplyse om vesentlig informasjon om regnskapsprinsipper heller enn viktige regnskapsprinsipper. Endringen har medført noe omskrivning av prinsippnoten.

Det er kommet endringer i IAS 12 inntektsskatt for regnskapsperioder fra 1. januar 2023 knyttet til OECDs internasjonale skatteregime "Pillar Two" som skal sikre at store multinasjonale selskaper får en skattesats på minimum 15 %. AF Gruppen jobber med å kartlegge effekten av Pillar Two på selskapet. Foreløpige vurderinger indikerer at AF Gruppen ikke vil få tilleggsbeskatning som følge av det nye regelverket.

Nye fremtidige standarder, endringer og fortolkninger

IASB har vedtatt endringer i eksisterende standarder og fortolkninger som enda ikke har trådt i kraft ved utgangen av 2023. Disse endrede standarder og fortolkninger forventes ikke å få vesentlig innvirkning på konsernregnskapet til AF Gruppen.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter selskapsregnskapet til AF Gruppen ASA (morselskap) og tilhørende datterselskaper.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger innregnes etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som erytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Eventuelle betingede vederlagselementer inkluderes i vederlaget til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Betingede vederlag som ikke gjøres opp i egenkapitalinstrumenter er gjeld som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Ved kjøp av virksomhet innregnes identifiserbare eiendeler og forpliktelser, inkludert identifiserte merverdier, til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Dersom summen av vederlaget på overtakelsestidspunktet overstiger virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den oppkjøpte virksomheten, innregnes det som gjenstår som goodwill. Goodwill allokeres til kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter. En kontantgenererende enhet i AF vil i de fleste tilfeller være et juridisk selskap.

Virksomhetssammenslutninger ved trinnvise oppkjøp

Ved trinnvise oppkjøp måles tidligere eierandeler i det oppkjøpte selskapet på nytt til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet når AF Gruppen oppnår kontroll over selskapet. Eventuelle gevinster eller tap innregnes i resultatet.

Endring i eierinteresser med tap av kontroll

Når konsernet ikke lenger har kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med gevinst-/tapsføring over resultatet.

Ikke-kontrollerende eierinteresser og endring i eierinteresser uten endring av kontroll

Ikke-kontrollerende eierinteresser inkluderer ikke-kontrollerende eieres andel av innregnet verdi av datterselskaper samt andel av identifiserte merverdier på overtakelsestidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av goodwill beregnes i de tilfellene goodwill er innregnet også for ikke-kontrollerende eieres andel på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser kan være negative dersom andel av eiendeler og gjeld er negativ.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskap behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved kjøp eller salg av aksjer fra ikke-kontrollerende eiere innregnes forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere.

Felleskontrollerte ordninger og tilknyttede selskaper

Felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper er særlig aktuelt for AF i forbindelse med eiendomsutvikling. Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper innregnes til anskaffelseskost på kjøpstidspunktet. Videre innregnes enhetene etter egenkapitalmetoden. Balanseført beløp inkluderer eventuelle merverdier og goodwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert med senere avskrivninger, amortiseringer og nedskrivninger.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Konsernets andel av over- eller underskudd i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper innregnes i resultatet og tillegges innregnet verdi av investeringene i finansiell stilling. Hvis konsernets tapsandel overstiger investeringen, reduseres konsernets innregnede verdi til null. Ytterligere tap innregnes ikke med mindre konsernet har forpliktelser mot selskaper eller en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Urealisert inntekt og fortjeneste knyttet til transaksjoner med tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er eliminert i henhold til konsernets andel av selskapet/virksomheten.

AF Gruppen har en felleskontrollert driftsordning i virksomhetsområdet Anlegg. En felleskontrollert driftsordning er et samarbeid mellom to eller flere deltakere, hvor risikoen for fortjeneste og tap samt rett til eiendeler og plikt til forpliktelsene deles. Virksomheten kontrolleres av deltakerne i fellesskap og krever enstemmighet i vesentlige beslutninger. Det gjøres en samlet vurdering av den juridiske formen på ordningen, kontraktsmessige vilkår og andre fakta for å definere om samarbeidet er en felleskontrollert driftsordning. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert driftsordning er konsolidert i henhold til AF's eierandel.

Omregning av fremmed valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til AF.

Konsernselskaper

Resultatregnskap og finansiell stilling for konsernselskap med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen til konsernet er omregnet på følgende måte:

- Poster i finansiell stilling er omregnet med kurs på balansedagen.
- Resultatposter er omregnet til transaksjonskurs. Som en tilnærming til transaksjonskurs er månedlige gjennomsnittskurser benyttet.
- Omregningsdifferanser innregnes i andre inntekter og kostnader (OCI).

Ved tap av kontroll, betydelig innflytelse eller felles kontroll blir den del av akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til investeringen som er allokert til kontrollerende eierinteresser innregnet i resultatet. Ved delvis avhendelse av datterselskaper (ikke tap av kontroll) re-allokeres den forholdsmessige andelen av akkumulerte omregningsdifferanser til ikke-kontrollerende eierinteresser.

Goodwill og merverdier ved oppkjøp av en utenlandsk enhet behandles som eiendeler og forpliktelser i den oppkjøpte enheten og omregnes til balansedagens kurs.

PRINSIPPER FOR INNREGNING AV INNTEKTER

Inntekt innregnes i resultatet i takt med leveransen av varer eller tjenester til kunden. Inntekter innregnes ekskl. merverdiavgift og eventuelle rabatter.

Anbudsutgifter og andre utgifter knyttet til å skaffe prosjekter innregnes løpende som kostnad i resultatet.

Tilvirkningskontrakter

En vesentlig del av AF Gruppens virksomhet består av bygg- og anleggsprosjekter. Prosjektene utføres på vegne av offentlige og private byggherrer etter inngåtte kontrakter. Kjennetegnet for slike kontrakter er at de er byggherrefinansierte. Tilvirkningskontrakter består stort sett av kontrakter med en leveringsforpliktelse. Det kan forekomme kombinasjoner av kontrakter der det er vurdert at disse utgjør en felles leveringsforpliktelse.

Leveringsforpliktelsen i en tilvirkningskontrakt overføres varig vis til kunden over tid, og inntekter innregnes i resultatet løpende i takt med fullføringsgraden og estimert transaksjonspris for leveringsforpliktelsen.

Progresjon i leveringsforpliktelsen, fullføringsgraden, beregnes som utført produksjon i forhold til avtalt produksjon. Det benyttes både input- og outputbaserte vurderinger av fullføringsgrad avhengig av hva som er hensiktsmessig for de enkelte kontraktene. Metoden for beregning av fullføringsgrad er konsistent benyttet for samme type kontrakter. Input-basert beregning av ferdigstillelsesgrad tar utgangspunkt i påløpte kostnader på balansedagen i forhold til estimerte totalkostnader i leveringsforpliktelsen. Output-basert beregning tar utgangspunkt i utført produksjon, det vil si gjennomført leveranse på balansedagen. AF Gruppen har rett til betaling for, i forhold til avtalt produksjon, i leveringsforpliktelsen. Uavhengig av metode for beregning av ferdigstillelsesgrad gjøres det en overordnet rimelighetsvurdering av ferdigstillelsesgraden mot kjente faktorer for å sikre at denne ikke ville blitt vesentlig annerledes ved bruk av en annen metode. Vektoriene som benyttes er vurdert å gi det beste estimatet på fullføring i prosjektene basert på de observerbare faktorene som er tilgjengelig i prosjektet på rapporteringstidspunktet.

Transaksjonspris i leveringsforpliktelsene beregnes etter beste estimat basert på avtalevilkår og skjønn. Transaksjonsprisen inkluderer både faste og variable elementer. Variabelt vederlag inkluderes i forventet transaksjonspris etter beste estimat når det er svært sannsynlig at dette ikke vil medføre en betydelig reversering av innregnede kumulative driftsinntekter. Det vurderes å være svært sannsynlig at kumulative driftsinntekter ikke vil reverseres når inntekten vurderes å være juridisk håndhevbar. Variabelt vederlag inkluderer også ikke-kontant vederlag. Dersom finansieringselementer identifiseres i kontraktene, vil disse hensyntas i forventet transaksjonspris.

I startfasen av et prosjekt innregnes en mindre andel enn forholdsmessig del av forventet fortjeneste i resultatet ettersom restrerende risiko i prosjektet er vurdert å være høy. I sluttfasen av prosjektet innregnes en større andel av forventet fortjeneste i resultatet da prosjektresultatet på dette tidspunktet kan estimeres med høyere sikkerhet og utfallsrommet i prosjektet er redusert. En slik risikojustering av forventet dekningsgrad er særlig aktuelt på anleggsprosjekter og øvrige store prosjekter som går over flere år. Risikojustering kan oppstå som følge av en nedjustering av fullføringsgraden (påløpte kostnader delt på totale kostnader blir lavere som følge av at totale kostnader inkluderer fremtidige mulige kostnader som kan oppstå som følge av risiko), eller som en nedjustering i estimert transaksjonspris som følge av begrensning av estimater av variable vederlag. Hvilken metode som benyttes avhenger av hvorvidt fremtidig risiko ligger på inntekts- eller kostnadssiden. Når prosjektets resultat ikke kan estimeres pålitelig vil kun inntekter tilsvarende påløpte prosjektkostnader innregnes i resultatet.

Inntektsføring av omtvistede krav, krav for tilleggsarbeider, endringsordre, insentivbonuser o.l. starter når det er vurdert at AF Gruppens rettigheter til vederlaget er juridisk håndhevbare. I de fleste tilfeller er tilleggsarbeider og endringsordre ikke egne leveringsforpliktelser. De innregnes dermed i stor grad med kumulativ catch-up-effekt. Endringer som vurderes som en egen leveringsforpliktelse innregnes etter prospektiv metode.

Det gjøres avsetninger for konstaterte og påregnelige garantiarbeider. Garantiarbeider i AF Gruppens tilvirkningskontrakter er ikke en egen leveringsforpliktelse.

Tilbudsutgifter inkluderes i leveringsforpliktelsenes ferdigstillelsesgrad dersom det er vurdert at arbeidet som er utført vil bidra til å oppfylle leveringsforpliktelsen. Ineffektivitetsutgifter, det vil si utgifter som ikke var hensynsatt ved prisingen av en leveringsforpliktelse, innregnes som kostnad i resultatet når de inntreffer og inngår ikke i leveringsforpliktelsens fullføringsgrad. Ikke installert materiale inkluderes ikke i prosjektets fullføringsgrad før det er installert og regnes som overlevert til kunden.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Egenregieprosjekter

Egenregieprosjekter består hovedsakelig av utvikling og oppføring av leilighetsbygg for salg. Et leilighetsbygg består av mange enheter, og det meste av solgt skjer før oppstart av et prosjekt. Hver leilighet vurderes å være en egen leveringsforpliktelse.

Leiligheter selges til enkeltkunder og inntektsføres i resultatet ved overlevering av leiligheten. Kostnader ved egenregieprosjekter aktiveres løpende i finansiell stilling som egenregieprosjekter under omløpsmidler frem til inntektsføring. Tilhørende forskuddsbetalinger fra kunden inngår i kortsiktig gjeld.

Det gjøres avsetninger for konstaterte og påregnelige garantiarbeider. Garantiarbeider i AF Gruppens egenregieprosjekter er ikke en egen leveringsforpliktelse.

Rivingsarbeid

Rivingsarbeid omfatter riving av bygg, dekkplattformer og andre installasjoner. Rivingsarbeid er som oftest definert som én leveringsforpliktelse per kontrakt. Forventet vederlag inntektsføres over tid da kunden mottar og forbruker fordelene ved foretakets ytelser etter hvert som leveringsforpliktelsen oppfylles. Fremgang i denne typen kontrakter måles etter en input basert metode. Dette vurderes som et godt estimat på overføring av tjenesten til kunden da innsatsfaktorene i prosjektene er målbare, og påløper jevnt i forhold til overlevering av leveringsforpliktelsen.

Transaksjonsprisen vurderes tilsvarende som for tilvirkningskontrakter. Rivekontrakter inkluderer ofte et ikke-kontant vederlag i form av at AF overtar eierskap og ansvar for behandling av ce-revne konstruksjonene. Verdien av det ikke-kontante vederlaget vurderes etter beste estimat, og inkluderes i forventet transaksjonspris.

Ordrereserve

Resterende transaksjonspris på ikke ferdigstilte leveringsforpliktelser defineres som ordrereserve. Opplysninger om ordrereserve er oppført i segmentnote fordelt på neste års ordrereserve og senere års ordrereserve.

ØVRIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

Klassifisering av fordringer og gjeld

En kontraktsfordring representerer AF Gruppens ubetingede rett til vederlag fra en kunde. Et vederlag er ubetinget dersom betalingen kun er avhengig av tid før den finner sted. En kontraktsfordring vil være summen av kundefordringer og «fakturert, ikke opptjent» beløp som reduserer kundefordringene. Dette beløpet representerer AFs vurdering av vår ubetingede rett på vederlag for varer og tjenester som er utført på vegne av kunden.

En kontraktselement representerer AF Gruppens betingede rett til vederlag fra en kunde. Kontraktselementer består av «opptjent, ikke fakturert» og «innestående». «Opptjent, ikke fakturert» representerer estimert utført produksjon på vegne av en kunde utover det som er fakturert eller betalt, og vil bli en ubetinget rett til betaling (en kontraktsfordring) ved oppfyllelse av milepæler i henhold til en avtalt betalingsplan. «Innestående» i henhold til Norsk Standard-kontrakter representerer en sikkerhet for byggherre under byggeperioden, og er et prosentvis beløp av løpende fakturaer som holdes tilbake til prosjektet er overlevert og sluttfaktura utstedes.

En kontraktsforpliktelse er en forpliktelse til å overføre varer eller tjenester til en kunde der vederlaget allerede er mottatt. «Forskudd fra kunder» representerer et slikt mottatt vederlag.

Egenregieprosjekter (inkludert utbyggingstomter) er oppført som omløpsmidler.

Avsetning for garantier på prosjekter klassifiseres som kortsiktig selv om en stor del av avsetningen forventes å forfalle senere enn ett år frem i tid.

Varige driftsmidler

Hver vesentlig komponent av varige driftsmidler avskrives over estimert brukbar levetid og ved bruk av lineær metode, med unntak av tunnelboremaskinen i den felleskontrollerte driftsordningen som avskrives i takt med produksjon.

Leide driftsmidler som ikke forventes overtatt ved utløp av leieperioden avskrives over det korteste av leieperioden og utnyttbar levetid. Leide driftsmidler som forventes overtatt ved utløp av leieperioden avskrives over forventet levetid.

Avskrivningsperiode og -metode vurderes årlig, og utrangeringsverdi estimeres ved hver årsavslutning. Endringer inngrees som en estimatendring.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill innregnes til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle nedskrivninger. Goodwill amortiseres ikke men testes årlig for verdifall. Nedskrivninger av goodwill reverseres ikke selv om grunnlaget for verdifallet ikke lenger er til stede.

Patenter og lisenser

Utgifter for patenter og lisenser er balanseført og amortiseres lineært over forventet brukstid, vanligvis over 5 år.

Programvare

Utgifter knyttet til kjøp av ny programvare er balanseført som en immateriell eiendel dersom disse utgiftene ikke er en del av anskaffelseskostnaden til hardware. Normalt amortiseres programvare lineært over 3 år.

Leieavtaler

For å avgjøre om en avtale er en leieavtale eller inneholder et leieelement, vurderes substansen av avtalen. Dersom oppfyllelse av avtalen betinger bruk av en spesifikk eiendel eller gruppe av underliggende eiendeler og overfører retten til å kontrollere bruken av den underliggende eiendelen i en periode i bytte mot et vederlag, behandles avtalen som en leieavtale etter IFRS 16. AF Gruppen har betydelig leie av anleggsmaskiner og en del kontorlokale, samt leie av produksjonsanlegg og biler.

Hver enkelt leiekomponent i kontrakten innregnes som en leiekontrakt separat fra ikke-leiekomponenter i kontrakten. På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregnes en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksrettseiendel for alle leieavtaler. AF Gruppen balansefører ikke leieavtaler med kortere varighet enn 12 måneder. For disse leieavtalene innregnes leiebetalingene som andre driftskostnader når de påløper. Dette gjelder blant annet oppsigelige kortsiktige leieavtaler, som for eksempel brakkeleie og leie av stillas. Tjenesteleveranser i kontrakter som er definert som «ikke-leiekomponenter» skilt ut og inntektsført som driftskostnad separat fra leiekomponenten.

Effektene av leieavtaler er presentert i egen note.

Leieforpliktelser

Leieforpliktelsen klassifiseres som rentebærende gjeld i konsernregnskapet. Leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet beregnes som nåverdien av fremtidige faste leiebetalinger, og evt. restverdier ved avslutning av en leiekontrakt. Leieperioden representerer den oppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen. Ved en evt. kjøpsopsjon vil leieforpliktelsen inkludere utøvelseskurs for en kjøpsopsjon. For de fleste leiekontraktene i AF Gruppen er det ikke en opsjon om utkjøp etter endt leieavtale. Det er ikke knyttet vesentlig estimatusikkerhet til vurderinger rundt opsjonsperioder og verdier på balanseførte leiekontrakter.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Måling av leieforpliktelsen i etterfølgende perioder hensyntar renten på leieforpliktelsen, utførte leiebetalinger og eventuelle revurderinger, endringer og justeringer av leieavtalen.

Forpliktelsen beregnes med en diskonteringsrente tilsvarende den marginale låserenten for det aktuelle selskapet, for hver klasse av underliggende eiendel, og justert for avtalens gjenværende leieperiode.

Bruksretteiendeler

Bruksretteiendeler måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger lineært over leieperiodens løpetid, og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelsen.

Konsernet anvender IAS 36 Verdifall på eiendeler for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å innregne eventuelle påviste tap ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Derivater

Derivater presenteres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når virkelig verdi er negativ. Alle derivater måles til virkelig verdi, og normalt med verdiendring i resultatet. Virkelig verdiendring av valutaterminkontrakter og råvarederivater innregnes i driftsresultatet.

AF benytter sikringsbokføring på utvalgte inntekter og kostnader i utenlandsk valuta, nettoinvestering i utenlandsk valuta og råvarepris på stål. Verdiendring på derivater som er utpekt til sikringsinstrumenter og tilfredsstiller dokumentasjonskravene i IFRS 9 innregnes i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. For kontantstrømsikring innregnes endringer i den virkelige verdien av derivatet i andre inntekter og kostnader (OCI). Posteringene reverseres og innregnes som en inntekt eller kostnad i den perioden den sikrede transaksjonen innregnes i resultatet. Sikring av nettoinvestering i utenlandsk valuta innregnes på tilsvarende måte som kontantstrømsikring.

Valuta- og råvareterminkontrakter med forfall innen 12 måneder presenteres som kortsiktige derivater, og kontrakter med forfall utover 12 måneder klassifiseres som langsiktige derivater i finansiell stilling.

Fordringer

Kortsiktige og langsiktige fordringer er vurdert til amortisert kost ved hjelp av effektiv rente-metoden. På grunn av kort løpetid på kundefordringer og andre fordringer vil fordringene i praksis oppføres til pålydende med fradrag for forventet tap.

Beholdninger

Beholdninger balanseføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi. Beholdningene består i hovedsak av reservedeler, utstyr og produksjonsmaterialer til bruk i produksjonen. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO-metoden, og inkluderer utgifter pålagt ved anskaffelse av varene og utgifter for å bringe varene til nåværende tilstand og plassering.

Ytelser til ansatte

Aksjebasert avlønning

En gang i året tilbyr AF Gruppen ansatte å kjøpe rabatterte aksjer i AF Gruppen ASA med bindingstid på ett år. Dette gjøres enten ved salg av egne aksjer eller ved rettet emisjon. Aksjesalget innregnes i henhold til reglene for aksjebasert avlønning.

Ved salg av egne aksjer til ansatte kostnadsføres rabatten til virkelig verdi på tildelingstidspunktet. Ved verdsettelse av rabatten tas det ikke hensyn til bindingstiden.

AF Gruppen tilbyr også aksjeopsjoner til ansatte gjennom et treårig opsjonsprogram. Hver opsjon gir rett til å kjøpe en aksje på et avtalt fremtidig tidspunkt til en fastsatt kurs. Opsjonene måles til virkelig verdi på tildelingstidspunktet. Beregnet verdi for den estimerte andelen av opsjonene som forventes innløst innregnes i resultatet som lønnskostnad, med motpost annen innskutt egenkapital. Kostnaden fordeles over perioden frem til den ansatte får ubetinget rett til å innløse opsjonene. På hver balansedag reguleres estimatet for antall opsjoner som forventet innløst. Eventuelle endringer reduserer kostnaden kumulativt med tilsvarende justering av egenkapitalen.

Arbeidsgiveravgift for lønnsfordelen knyttet til utestående opsjoner innregnes i resultatet basert på beste estimat på forpliktelsen.

Avsetninger

En avsetning for garanti innregnes i takt med inntektsføringen i prosjektet. Avsetningen er basert på historisk informasjon om garantier og sannsynligheten for at garantikostnaden inntreffer.

Avsetning for tapsbringende kontrakter innregnes når konsernets forventede inntekter fra en kontrakt er lavere enn unngåelige kostnader som påløper for å innfri forpliktelsene etter kontrakten.

I forbindelse med gjennomførte virksomhetssammenslutninger kan det være avtalt salgsopsjoner på hele eller deler av selgernes gjenværende eierposter i det overdratte selskapet. Salgspris på aksjene på tidspunkt for innløsning av opsjonene er i slike tilfeller avhengig av den overdratte virksomhetens fremtidige prestasjoner. Estimert virkelig verdi av utstedte salgsopsjoner neddiskonteres og innregnes som en forpliktelse på tidspunktet for virksomhetssammenslutningen med motpost i majoritetens egenkapital. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av forpliktelsen innregnes i resultatet. Endringer i forpliktelsen som følger av at opsjonene ikke innløses innregnes direkte mot egenkapitalen.

Låneutgifter

Låneutgifter balanseføres i den grad de kan henføres direkte til tilvirkning av en eiendel det tar betydelig tid å ferdigstille for bruk eller salg. AF Gruppen innregner låneutgifter som påløper under tilvirkning av egenregieprosjekter (boliger) i finansiell stilling. Tilsvarende gjøres for driftsmidler som tilvirkes for bruk i egen virksomhet. Aktiveringen av låneutgifter opphører når eiendelene er ferdigstilte.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter er konsernets bankbeholdning, og inkluderer likvide og bundne midler. I finansiell stilling er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

NOTE 3 VESENTLIGE REGNSKAPSMESSIGE VURDERINGER, ESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Ledelsen har i utarbeidelsen av årsregnskapet brukt estimater og forutsetninger som har påvirket den regnskapsmessige verdsettelsen av eiendeler og gjeld, fastsettelsen av inntekter og kostnader samt opplysning om potensielle forpliktelser. Estimatene og de underliggende forutsetningene vurderes løpende basert på historisk erfaring og andre faktorer, inkludert forventninger om fremtidige hendelser som vurderes rimelige under nåværende omstendigheter. Estimatene som legges til grunn i regnskapet er basert på ensartede prinsipper.

Endringer i regnskapsmessige estimater inntegnes i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

TILVIRKNINGSKONTRAKTER INNREGNET OVER TID

AF Gruppens virksomhet består i stor grad av utførelse av prosjekter med inntektsføring som innregnes over tid. Inntektsføring over tid baseres på estimater og vurderinger som er foretatt etter ledelsens beste skjønn. For utfyllende opplysninger om inntektsføringsprinsipper, se note 2 Vesentlige regnskapsprinsipper under avsnittet Prinsipper om inntektsføring.

Estimatene med størst påvirkning på inntektsføring knytter seg til vurdering av sluttprognose, fremdrift, variabelt vederlag, eventuelle tvister eller uenigheter med byggherre, m.m. Vurderingenes omfang og kompleksitet medfører at faktisk dekningsbidrag ved prosjekteres avslutning kan avvike fra de vurderinger som er gjort ved årsskifte. Inntekt er innregnet i den grad ledelsen vurderer at det er svært lite sannsynlig at en reversering av akkumulerte inntekter vil finne sted.

Dekningsgraden i prosjektene vurderes ved hver regnskapsperiode etter et beste estimat basert på ledelsens skjønn og erfaring. Konsernets prinsipp er å ta en lavere andel av forventet inntekt i begynnelsen av prosjektet når usikkerheten er størst, og en tilsvarende høyere andel av forventet inntekt mot slutten av prosjektet. Formålet er å unngå reversering av tidligere resultatføringer. Vurderingen av dekningsgraden vil påvirke inntektsføringen i perioden.

Fremdrift vurderes etter input- eller output-metoden, avhengig av kontraktene. Fremdrift er et estimat, og vil påvirke periodisering på prosjekter som inntektsføres over tid.

Variabelt vederlag er et estimat som inngår i forventet transaksjonspris, og er vanlig i tilvirkningskontrakter. AF Gruppens prinsipper å innregne variabelt vederlag i transaksjonsprisen etter et forsiktig beste estimat når det er rimelig sikkert at det ikke vil reverseres. Vurderingen av variabelt vederlag påvirker fremdriftsvurderingen i de tilfellene man har en output-basert fremdriftsmåling, og estimert dekningsgrad i prosjektene.

Tvister og uenigheter med kontraktsmotpart innregnes etter et forsiktig beste estimat i konsernregnskapet.

Estimatene og forutsetningene knyttet til inntektsføring vil påvirke identifisert kontraktsfordring i prosjektene, det vil si beløpet som konsernet mener å ha ubetinget rett på som følge av leverte varer og tjenester. Kontraktsfordringen er beregnet som fakturerte kundefordringer fratrukket avsetning til tap og fakturerte inntekter som vurderes å ikke være opptjent enda. Fremdriftsvurdering og vurdering av utfallet av tvister og uenigheter vil ha størst betydning for kontraktsfordringen.

Som en konsekvens av estimater rundt inntektsføring vil prosjektene, i tillegg til en eventuell kontraktsfordring, ha en utestående kontraktseiendel eller -forpliktelse mot en kunde, avhengig av hvorvidt tjenesteleveransen eller betalingen har funnet sted først. Estimatene som vil ha størst konsekvens for størrelsen på kontraktseiendelen eller -forpliktelsen vil være fremdriftsvurderingen og dekningsgraden i prosjektene.

Regnskapslinjer med vesentlige estimatposter knyttet til prosjekter	Note-henvisning		Innregnet verdi prosjektrelaterte poster (MNOK) 2023	2022
Inntekter fra tilvirkningskontrakter og leveranse av tjenester	6		29 977	36 731
Kortsiktige fordringer og kortsiktig gjeld	10, 17	Kontraktseiendeler:	1 710	2 021
		Kontraktsfordringer:	3 227	3 349
		Kontraktsforpliktelser:	1 389	1 546
Avsetninger	16	Garantiforpliktelser	592	384
		Øvrige avsetninger	289	210

GOODWILL

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for mulig verdifall. Nedskrivningstesten blir innregnet verdi av goodwill og netto arbeidskapital i finansiell stilling målt mot gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter fastsettes ved beregninger av bruksverdi. Det er knyttet usikkerhet til beregningen av bruksverdi som følge av at ledelsen utøver skjønn i estimeringen av fremtidige kontantstrømmer og ved fastsettelsen av relevant diskonteringsrente. For beskrivelse av utførte tester og nøkkelforutsetninger for disse, herunder også sensitivitetsanalyser, henvises det til note 13 immaterielle eiendeler.

Regnskapslinjer med vesentlige estimatposter knyttet til goodwill	Note-henvisning	Innregnet verdi goodwill (MNOK) 2023	2022
Goodwill	5, 13	4 531	4 455

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmentene, slik disse presenteres i årsrapporten, samsvarer med operativ struktur og den inndelingen konsernledelsen styrer etter når de vurderer prestasjoner og lønnsomhet på et strategisk nivå. Segmentresultatene konsernledelsen styrer etter er driftsresultat (EBIT) og resultat før skatt (EBT). AF Gruppen er operativt inndelt delvis etter virksomhet og delvis etter geografi. Driftssegmentene benevnes i følgende avsnitt og ellers i årsrapporten som virksomhetsområder.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

AF Gruppen er et prosjektbasert entreprenør- og industrikonsern. Konsernledelsen styrte i 2023 forretningsvirksomheten ut fra virksomhetsområdene Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø, Sverige og Offshore. Forretningsenhetene AF Bygg Vest, AF Bygg Øst, AF Öresund, AF Bygg Stockholm og AF Anläggning Väst er overført fra virksomhetsområdet Betonmast til virksomhetsområdet Sverige fra 01.01.22. Sammenligningstall er omarbeidet.

Anlegg utfører store komplekse anleggsprosjekter og nisjeprosjekter innenfor vei og bane, kai, havn, flyplass, tunnel, fundamentering, kraft og energi, rehabilitering og nybygg av betongkonstruksjoner, samt landanlegg for olje og gass. Virksomhetsområdet er totalleverandør av anleggstjenester i Norge og har også et prosjekt i Sverige. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene AF Anlegg, Mälselv Maskin & Transport, Eicon, Consolvo og Stenseth & RS.

Bygg driver tradisjonell byggvirksomhet i det norske markedet med solid lokal forankring. Virksomheten omfatter utvikling, prosjektering og bygging av nærings-, bolig- og offentlige bygg i tillegg til rehabiliteringsarbeid. Bygg har en sterk markedsposisjon i det sentrale østlandsområdet og i Bergensregionen. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene AF Bygg Oslo, AF Byggforvaltning, AF Bygg Østfold, Strøm Gundersen, Strøm Gundersen Vestfold, Haga & Berg, AF Håndverk, LAB Entreprenør, Åsane Byggmesterforretning, Fundamentering (FAS), og Helgesen Tekniske Bygg (HTB).

Betonmast er en av Norges største byggentreprenører. Prosjektporteføljen omfatter alt fra store boligprosjekter til nærings- og offentlige bygg. Betonmast har spesialkompetanse på prosjektutvikling og samspillskontrakter. Betonmast har også eiendomsutvikling i Norge. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene Betonmast Boligbygg, Betonmast Oslo, Betonmast Trøndelag, Betonmast Romerike, Betonmast Rogaland, Betonmast Østfold, Betonmast Innlandet, Betonmast Buskerud-Vestfold, Betonmast Asker og Bærum og Betonmast Eiendom.

Eiendom utvikler boliger og næringsbygg i Norge. Aktiviteten foregår i geografiske områder der AF har egen produksjonskapasitet. AF samarbeider tett med andre aktører i bransjen og utbyggingsprosjektene er i hovedsak organisert i celleide selskaper som innregnes etter egenkapitalmetoden. Resultatet som innregnes i Eiendom tilsvarer resultat etter skatt multiplisert med eierandel. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene AF Eiendom og LAB Eiendom.

Energi og Miljø tilbyr smarte og energieffektive løsninger for bygg og industri og er en ledende aktør innen miljøsanering, riving og gjenvinning. Forurenset masse sorteres, renses og resirkuleres i AFs miljøparker, og over 80 % av massene kan gjenbrukes. Energitjenester for landbasert virksomhet drives i forretningsenheten AF Energi. Miljøvirksomheten drives i forretningsenheten AF Decom, inkludert miljøparkene Rimol, Jølsen og Nes, og miljørådgivningsselskapet Mepex.

Virksomhetsområdet Sverige omfatter aktiviteter knyttet til bygg, anlegg, eiendom og riving i Sverige. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene Kanonaden Entreprenad, AF Prefab i Mälardalen, AF Bygg Syd, AF Projektutveckling, AF Hämösand Byggreturer, HMB, AF Bygg Väst, AF Bygg Öst og AF Anläggning Väst. Det geografiske nedslagsfeltet omfatter Stockholm, Mälardalen, Sør-Sverige og Göteborg.
Offshore omfatter AFs tjenester knyttet til fjerning, riving og gjenvinning av offshoreinstallasjoner. Offshore inkluderer også nybygg-, prosjektkasjons- og vedlikeholdsarbeid innen HVAC samt elektrifisering av marine fartøyer. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene Aeron og AF Offshore Decom. Offshore har i tillegg aktivitet i AF Miljøbase Vats.

Det som ikke er allokert til virksomhetsområdene presenteres som Øvrige og omfatter i hovedsak aktiviteter i morselskapet samt stabs- og fellestjenester. AF Gruppens konsernkontosystem er inkludert i Øvrige. Transaksjoner mellom segmenter i konsernet gjennomføres basert på markedsmessige vilkår og i henhold til prinsippet om armlengdes avstand. Transaksjoner og mellomværende, i tillegg til elementer av internfortjeneste, mellom de ulike segmentene er presentert i kolonnen for eliminering i segmentnoten.

KONTRAKTSTYPER

AF Gruppens inntekter kommer i hovedsak fra tilvirkningskontrakter med varierende størrelse og varighet. Byggherren, som kan være offentlig eller privat, står for finansieringen. AF Gruppen leverer også en mindre andel tidsbaserte tjenester, jamfør note 6 – Driftsinntekter og andre inntekter. I tillegg leverer virksomhetsområdet Eiendom egenregiprosjekter knyttet til utvikling og oppføring av boliger og næringseiendom for salg. Egenregiprosjekter er egenfinansierte og organiseres som hovedregel i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Segmentinformasjonen er presentert i samsvar med konsernets regnskapsprinsipper etter IFRS, med unntak av prinsippene for inntektsføring av salg av boligeiendom. Prinsippavviket gjelder segmentene Bygg, Eiendom og Sverige. Inntekter fra egenregiprosjekter i disse segmentene innregnes som produktet av fullføringsgrad, salgsgrad og forventet dekningsbidrag. Dette innebærer for eksempel at et prosjekt som på rapporteringstidspunktet er 50 % ferdig produsert og 50 % solgt ved inngåelse av salgskontrakt, innregnes med et dekningsbidrag på 25 % av totalt forventet dekningsbidrag i konsernregnskapet inntektsføres egenregiprosjekter etter prinsippene i IFRS 15 inntekt fra kontrakter med kunder. Etter IFRS 15 blir hele inntekten med tilhørende kostnad innregnet på ett tidspunkt, normalt ved overlevering. Effekten av avvikende prinsippanvendelse for konsernregnskapet er vist i egen tabell i segmentoppstillingen (GAAP-just).

VESENTLIGE KUNDER

Det offentlige i Norge, inkludert 100 % offentlig eide aksjeselskaper som for eksempel Nye Veier AS, utgjør 21,4 % (23,2 %) av samlede driftsinntekter i AF Gruppen. I 2023 ble det inntektsført MNOK 6 439 (7 199) knyttet til kontrakter inngått med det offentlige i Norge. Av disse sto Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune for 3,5 % (0,9 %), tilsvarende en inntekt på MNOK 1 056 (283). Det offentlige i Sverige utgjør 8,2 % (6,2 %) av samlede driftsinntekter i AF Gruppen. I 2023 ble det inntektsført MNOK 2 494 (1 922) knyttet til kontrakter inngått med det offentlige i Sverige. Av disse sto Trafikverket i Sverige for 6,0 % (4,5 %), tilsvarende en inntekt på MNOK 1 816 (1 391).

TAP VED VERDIFALL

I 2023 ble det nedskrevet goodwill med MNOK 19 knyttet til virksomhet i Sverige og nedskrevet MNOK 21 i utviklingsporteføljen til Eiendom, primært tilknyttet næring. I 2022 og 2021 er det ikke foretatt nedskrivninger.

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON FORTS.

Beløp i MNOK	Anlegg	Bygg	Betongmast	Eiendom	Energi og Miljø	Sverige	Offshore	Øvrige	Elim.	GAAP-just.	Sum
2023											
RESULTATREGNSKAP											
Eksterne inntekter	6 456	10 124	4 551	27	1 341	7 429	1 061	110	-350	-235	30 539
Interne inntekter	318	58	3	-	76	78	1	61	-595	-	-
Sum inntekter	6 776	10 182	4 553	27	1 417	7 501	1 062	171	-945	-235	30 539
Driftsresultat før av- og nedskr. (EBITDA)	754	493	55	-20	156	-69	-55	104	-82	-20	1 225
Driftsresultat (EBIT)	550	396	34	-20	90	-152	-124	27	-82	-20	749
Resultat før skatt (EBT)	572	378	56	-8	56	-160	-139	-45	-82	-20	700
NØKKELTALL OG BALANSE											
EBITDA-margin	11,1 %	4,7 %	1,2 %	-	11,0 %	-0,8 %	-8,7 %	-	-	-	4,3 %
Driftsmargin	8,1 %	3,9 %	0,7 %	-	6,3 %	-2,0 %	-11,5 %	-	-	-	2,5 %
Resultatmargin	8,4 %	3,7 %	1,3 %	-	6,8 %	-2,1 %	-12,5 %	-	-	-	2,3 %
Eiendeler 31. desember	4 007	5 109	3 191	842	926	2 816	1 068	1 995	-5 239	-94	14 647
Investert kapital 31. desember	1 464	1 897	1 424	615	419	1 412	561	1 203	-4 584	-95	4 540
Antall ansatte 31. desember	1 976	1 618	618	21	383	951	247	197	-	-	5 913
IKKE TILFREDSTILTE LEVERANSEFORPLIKTELSER (ORDRERESERVE)											
Ordrereserve 2024	6 985	6 133	3 600	-	1 221	4 217	866	-	-144	610	23 472
Ordrereserve senere år	11 172	3 331	2 602	-	28	911	543	-	-69	-	18 519
Total ordrereserve 31. desember	18 140	9 464	6 203	-	1 249	5 128	1 410	-	-213	610	41 991
FORDELING AV INNTEKTER ETTER TJENESTETYPE											
Inntekter fra anleggsvirksomhet	6 776	506	-	-	-	2 868	-	-	-387	-	9 763
Inntekter fra byggvirksomhet	-	9 668	4 549	-	-	4 509	-	-	-342	-235	18 148
Inntekter fra øvevirksomhet on- og offshore	-	-	-	-	677	119	666	-	-70	-	1 392
Inntekter fra annen virksomhet	-	9	4	27	740	5	416	171	-147	-	1 227
Sum inntekter	6 776	10 182	4 553	27	1 417	7 501	1 082	171	-945	-235	30 539
FORDELING AV INNTEKTER ETTER GEOGRAFI											
Inntekter i Norge	4 899	10 182	4 553	27	1 417	-	1 082	171	-939	-196	21 196
Inntekter i Sverige	1 794	-	-	-	-	7 501	-	-	-7	-38	9 250
Inntekter i andre land	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84
Sum inntekter	6 776	10 182	4 553	27	1 417	7 501	1 082	171	-945	-235	30 539
KONTANTSTRØM											
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	1 275	275	25	-63	179	-106	-138	116	-	-	1 552
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-323	-43	66	-148	-29	-32	4	-109	-	-	-613
Netto kontantstrøm før finansieringsakt.	952	233	95	-228	150	-138	-134	9	-	-	939

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON FORTS.

Beløp i MNOK	Anlegg	Bygg	Betongmast	Eiendom	Energi og miljø	Sverige	Offshore	Øvrige	Elim.	GAAP-just.	Sum
2022											
RESULTATREGNSKAP											
Eksterne inntekter	5 370	10 992	5 142	30	988	7 438	1 236	59	152	-203	31 205
Interne inntekter	549	98	2	-	74	7	1	48	-779	-	-
Sum inntekter	5 919	11 090	5 145	30	1 062	7 445	1 238	107	-627	-203	31 205
Driftsresultat før av- og nedskr. (EBITDA)	626	410	160	75	150	153	164	40	33	15	1 937
Driftsresultat (EBIT)	445	322	106	75	84	120	164	-24	33	15	1 466
Resultat før skatt (EBT)	446	318	174	82	82	127	160	-31	33	15	1 406
NØKKELTALL OG BALANSE											
EBITDA-margin	10,7 %	3,7 %	3,7 %	-	14,2 %	2,6 %	15,7 %	-	-	-	6,2 %
Driftsmargin	7,5 %	2,9 %	2,2 %	-	7,9 %	1,7 %	13,2 %	-	-	-	4,5 %
Resultatmargin	7,4 %	2,9 %	3,4 %	-	7,7 %	1,7 %	12,9 %	-	-	-	4,5 %
Eiendeler 31. desember	3 546	4 887	3 257	660	788	2 712	1 008	2 175	-4 448	-67	14 457
Investert kapital 31. desember	1 228	1 770	1 417	654	358	1 142	460	1 564	-3 619	-73	4 900
Antall ansatte 31. desember	1 812	1 720	635	24	309	1 058	226	181	-	-	5 975
IKKE TILFREDSTILTE LEVERANSEFORPLIKTELSER (ORDRERESERVE)											
Ordrereserve 2023	4 356	6 903	3 261	-	610	5 448	1 053	-	-241	-49	21 840
Ordrereserve senere år	10 512	3 142	1 155	-	80	2 189	641	-	-169	424	17 925
Total ordrereserve 31. desember	15 368	10 045	4 415	-	690	7 638	1 694	-	-410	375	39 765
FORDELING AV INNTEKTER ETTER TJENESTETYPE											
Inntekter fra anleggsvirksomhet	5 919	570	-	-	-	2 861	-	-	-558	-	8 792
Inntekter fra byggvirksomhet	-	10 510	5 137	-	-	4 461	-	-	81	-203	19 985
Inntekter fra øvevirksomhet on- og offshore	-	-	-	-	620	116	660	-	-71	-	1 324
Inntekter fra annen virksomhet	-	5	8	30	442	7	369	107	-78	-	894
Sum inntekter	5 919	11 090	5 145	30	1 062	7 445	1 238	107	-627	-203	31 205
FORDELING AV INNTEKTER ETTER GEOGRAFI											
Inntekter i Norge	4 571	11 090	5 145	30	1 062	-	1 238	107	-627	-251	22 365
Inntekter i Sverige	1 315	-	-	-	-	7 445	-	-	-	48	8 807
Inntekter i andre land	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33
Sum inntekter	5 919	11 090	5 145	30	1 062	7 445	1 238	107	-627	-203	31 205
KONTANTSTRØM											
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	1 040	259	-134	-9	112	67	157	-27	-	-	1 466
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-101	-21	631	184	-16	95	-23	-661	-	-	87
Netto kontantstrøm før finansieringsakt.	939	231	497	175	96	162	134	-708	-	-	1 527

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON FORTS.

Beløp i MNOK	Anlegg	Bygg	Betongmast	Eiendom	Energi og miljø	Sverige	Offshore	Øvrige	Elim.	GAAP-just.	Sum
2021											
RESULTATREGNSKAP											
Eksterne inntekter	5 597	8 749	5 194	35	1 047	6 289	847	94	-50	75	27 868
Interne inntekter	405	125	3	-	104	11	1	57	-706	-	-
Sum inntekter	6 002	8 865	5 196	35	1 152	6 300	848	150	-756	75	27 868
Driftsresultat før av- og nedskr. (EBITDA)	734	532	168	76	170	372	115	82	-16	-7	2 176
Driftsresultat (EBIT)	515	447	132	75	109	302	88	80	-16	-7	1 609
Resultat før skatt (EBT)	510	459	111	76	107	295	78	21	-19	-7	1 589
NØKKELTALL OG BALANSE											
EBITDA-margin	12,2 %	6,0 %	3,2 %	-	14,8 %	5,9 %	13,6 %	-	-	-	7,8 %
Driftsmargin	8,6 %	5,0 %	2,5 %	-	9,4 %	4,8 %	9,8 %	-	-	-	5,8 %
Resultatmargin	8,5 %	5,1 %	2,1 %	-	9,3 %	4,7 %	9,2 %	-	-	-	5,7 %
Eiendeler 31. desember	2 229	4 554	2 817	735	706	2 776	988	1 894	-3 505	-85	13 109
Investert kapital 31. desember	727	1 670	1 278	703	308	1 008	512	1 300	-2 846	-88	4 571
Antall ansatte 31. desember	1 406	1 551	772	25	254	1 010	214	181	-	-	5 413
IKKE TILFREDSTILTE LEVERANSEFORPLIKTELSER (ORDRERESERVE)											
Ordrereserve 2022	3 891	8 804	4 372	-	569	5 609	827	-	-235	172	24 040
Ordrereserve senere år	2 986	4 745	2 682	-	125	3 503	677	-	-113	-	14 607
Total ordrereserve 31. desember	5 878	13 549	7 054	-	714	9 112	1 515	-	-348	172	38 648
FORDELING AV INNTEKTER ETTER TJENESTETYPE											
Inntekter fra anleggsvirksomhet	6 002	521	-	-	-	2 572	-	-	-410	-	8 685
Inntekter fra byggvirksomhet	-	8 338	5 186	-	-	3 584	-	-	-189	75	16 995
Inntekter fra nettverksvirksomhet on- og offshore	-	-	-	-	652	140	581	-	-59	-	1 354
Inntekter fra annen virksomhet	-	6	8	35	499	4	267	150	-96	-	832
Sum inntekter	6 002	8 865	5 196	35	1 152	6 300	848	150	-756	75	27 868
FORDELING AV INNTEKTER ETTER GEOGRAFI											
Inntekter i Norge	4 990	8 865	5 196	35	1 152	-	848	150	-756	119	20 589
Inntekter i Sverige	995	-	-	-	-	6 300	-	-	-	-44	7 251
Inntekter i andre land	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
Sum inntekter	6 002	8 865	5 196	35	1 152	6 300	848	150	-756	75	27 868
KONTANTSTRØM											
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	592	36	276	-33	144	216	175	11	-	-	1 415
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-15	-12	-89	212	-25	-97	-6	-31	-	-	175
Netto kontantstrøm før finansieringsakt.	578	24	365	174	119	181	169	-21	-	-	1 589

NOTE 5 KJØP OG SALG AV VIRKSOMHET

KJØP OG SALG AV VIRKSOMHET 2023

AF Gruppen har i 2023 gjennomført noen mindre virksomhetstransaksjoner. I januar 2023 gjennomførte AF Gruppen kjøp av 60 % av aksjene i Mepex Consult AS. Mepex er et konsulentselskap med spisskompetanse innen avfall og gjenvinning. Mepex inngår i virksomhetsområdet Energi og Miljø. I mai 2023 gjennomførte AF Gruppen kjøp av 56 % av aksjene i Betong & Tre AS. Selskapet inngår i virksomhetsområdet Bygg.

I februar 2023 solgte AF 21 % av aksjene i datterselskapet Fishfarming AS. Selskapet er nå et tilknyttet selskap i AF i virksomhetsområdet Betongmast.

KJØP OG SALG AV VIRKSOMHET 2022

Kjøp av Stenseth & RS Holding AS

Den 25. mars 2022 gjennomførte AF Gruppen kjøpet av 80% av aksjene i Stenseth & RS Holding AS. Stenseth & RS er en veletablert betongentreprenør med god historikk. Selskapet har totalt 390 ansatte og består av driftsselskapene Stenseth & RS Entreprenør AS, Stenseth & RS Anlegg og Stenseth & RS Pressure. Hovedkontoret ligger på Ås og det sentrale Østlandsområdet er selskapets primære nedslagsfelt. Selskapet tilbyr ulike betongarbeider innen bygg- og anleggssektoren som forskaling, armering og andre typer betongarbeider. I tillegg er selskapet ledende på utstøping og overflatebehandling av gulv. Stenseth & RS har de siste tre årene hatt en gjennomsnittlig omsetning på MNOK 495 og en driftsmargin på 7,2 %. Avtalt entrepriseverdi for 100 % av Stenseth & RS Holding AS var MNOK 220 på gjeldfri basis. Oppgjøret bestod av et aksjevederlag i AF Gruppen ASA tilsvarende MNOK 40, og MNOK 154 i kontanter. Det er i tillegg avtalt et betinget vederlag som er estimert til MNOK 16 som gjøres opp i 2025. Stenseth & RS inngår i virksomhetsområdet Anlegg.

Tall i MNOK	Stenseth & RS
Kontantvederlag	154
Aksjevederlag	40
Nåverdi av forventet betinget vederlag	16
Vederlag for 80 % av aksjene i Stenseth & RS Holding AS	**210**
Ikke-kontrollerende eierinteresser i Stenseth & RS Holding AS (20 % av eiendeler og gjeld)	14
Brutto vederlag Stenseth & RS Holding AS	**224**
Varige driftsmidler og bruksrettigheter	15
Likvide midler	53
Kortsiktige ikke-rentebærende fordringer	136
Utsatt- og betalbar skatt	-18
Langsiktig leasing-gjeld	-4
Kortsiktig ikke-rentebærende gjeld	-143
Sum identifiserte eiendeler og forpliktelser	**70**
Goodwill	**154**
Kontantvederlag for 80 % av aksjene i Stenseth & RS Holding AS	154
- Likvide midler i Stenseth & RS (100 %)	-53
Netto vederlag til kontantstrømoppstilling	**70**

Salg av virksomhet i 2022

I februar 2022 ble salget av Betonmast Telemark AS gjennomført. Salget har ikke påvirket resultatet. Betonmast Telemark hadde en omsetning på MNOK 46 de første to månedene av 2022 da de var inkludert i AF-Gruppen. Selskapet var en del av virksomhetsområdet Betongmast.

I september 2022 ble salget av Palmer Gotheim Skifertrudd AS gjennomført. Salget har ikke påvirket resultatet. Palmer Gotheim Skifertrudd hadde en omsetning på MNOK 4 de første ni månedene av 2022 da de var inkludert i AF-Gruppen. Selskapet var en del av virksomhetsområdet Anlegg.

AVSTEMMING AV TILGANG VED KJØP AV VIRKSOMHET 2022

Tall i MNOK	Note	Stenseth & RS
Ikke-kontrollerende eierinteresser		14
Goodwill	13	154
Immaterielle eiendeler	13	154
Maskiner og driftsløsøre	14	6
Leide maskiner og driftsløsøre	15	6
Varige driftsmidler og bruksrettigheter	15	15
Langsiktig rentebærende gjeld	20	4
Rentebærende gjeld	20	4

NOTE 6 DRIFTSINNTEKTER OG ANDRE INNTEKTER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Inntekter fra tilvirkningskontrakter		26 757	29 708	26 767
Inntekter fra egenregi prosjekter		1	8	4
Inntekter fra salg av tjenester		1 220	1 023	752
Inntekter fra salg av varer		177	231	228
Sum driftsinntekter		30 156	30 970	27 751
Leieinntekter		86	68	36
Andre inntekter		288	167	81
Sum andre inntekter		374	235	117
Sum driftsinntekter og andre inntekter	4	30 530	31 205	27 868

Driftsinntekter inkluderer alle inntekter fra kontrakter med kunder som regnskapsføres etter IFRS 15.

Gjenværende omsetning på tapsprosjekter utgjør MNOK 1 152 (1 527). Forventet tap på gjenværende produksjon av tapsprosjekter er resultatført.

FORDELING AV DRIFTSINNTEKTER ETTER INNTEKTSFØRINGSPRINSIPP

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Andel av driftsinntekter som inntektsføres over tid	29 977	30 791	27 519
Andel av driftsinntekter som inntektsføres på et tidspunkt	179	225	232
Sum driftsinntekter	30 156	30 970	27 751

FORDELING AV DRIFTSINNTEKTER ETTER TYPE KUNDER

Andel av driftsinntekter mot offentlige kunder[1]	8 923	9 121	6 316
Andel av driftsinntekter mot private kunder	21 233	21 849	21 435
Sum driftsinntekter	30 156	30 970	27 751

[1] Offentlige kunder defineres som stats- og kommuneforvaltningen samt 100 % offentlig eide aksjeselskaper.

Disaggregerte driftsinntekter fordelt på virksomhetsområder (marked) og etter geografi er presentert i note 4 - Segmentinformasjon. Opplysninger om transaksjonspris for helt eller delvis ikke utførte leveranseforpliktelser er inkludert i note 4 - Segmentinformasjon under informasjon om ordrereserve.

Informasjon om kontraktsfordringer og kontraktseiendeler presenteres i note 10 – Kundefordringer og kontraktseiendeler. Informasjon om kontraktsforpliktelser presenteres i note 17 - Leverandørgjeld og annen ikke rentebærende gjeld.

INNTEKTSFØRT PÅ PROSJEKTER UNDER UTFØRELSE

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntektsført beløp i året som var inkludert i kontraktsforpliktelsens åpningssaldo	1 546	556	1 010
Inntektsført beløp i året fra leveranseforpl. som var helt eller delvis tilfredsstilt i tidl. perioder	93	157	77

NOTE 7 LØNNSKOSTNADER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Lønn		-4 404	-4 224	-3 966
Arbeidsgiveravgift		-637	-727	-711
Pensjonskostnader	18	-227	-225	-212
Aksjeverdibasert avlønning		-55	-62	-69
Andre ytelser		-328	-250	-195
Sum lønnskostnader		-5 651	-5 487	-5 142

AVSTEMMING AV AKSJEVERDIBASERT AVLØNNING

Aksjeverdibasert avlønning - kostnadsført	55	62	69
- herav rabatt aksjeprogram på aksjer fra egen beholdning	-4	-7	-7
Innskutt opsjonspremie for nytt opsjonsprogram	5	-	-
Aksjeverdibasert avlønning i egenkapital	56	55	62

GJENNOMSNITTLIG ANTALL ÅRSVERK

Norge	4 938	4 722	4 404
Sverige	1 107	1 068	1 042
Tyskland	22	15	13
Litauen	22	15	11
Storbritannia	4	1	-
Totalt	6 093	5 821	5 469

AKSJESALG TIL ANSATTE

AF Gruppen har et aksjeprogram der ansatte får anledning til å kjøpe aksjer med 20 % rabatt. Rabatten beregnes i forhold til gjennomsnittlig aksjekurs i tegningsperioden. Bindingstiden for aksjene er ett år.

ANTALL AKSJER/KURS	2023	2022	2021
Antall aksjer solgt fra egen beholdning	170 000	305 626	193 957
Antall aksjer tilført gjennom emisjon	830 000	694 374	806 043
Aksjekurs i tegningsperioden (NOK)	121,72	152,28	183,84
Salgskurs (NOK)	97,40	121,80	147,10
Regnskapsmessig effekt av aksjesalg til ansatte			
Lønnskostnader (rabatt ved aksjesalg inkl. arbeidsgiveravgift)	-26	-39	-46

OPSJONSPROGRAM 2020-2023

Generalforsamlingen vedtok i mai 2020 et opsjonsprogram for alle ansatte i AF Gruppen. Det maksimale antall opsjoner som kunne tildeles var 4 000 000 over tre år med årlig tildeling i årene 2020–22, med utøvelse i mars 2023. Kjøpskursen for aksjene ble basert på gjennomsnittlig aksjekurs siste uke før de tre respektive tegningsperiodene, dog ikke lavere enn kursen i den første tegningsperioden. Kjøpskursen ble nedjustert med den del av utbetalt utbytte som overstiger 50 % av resultat per aksje foregående år. Opsjonspremien var 1,00 krone per opsjon. Det var en betingelse at man måtte være ansatt i AF Gruppen eller et av søsterselskapene 1. mars 2023 for å kunne utøve opsjonene. AF Gruppen utstedte 3 850 000 opsjoner til 1 584 ansatte i 2020, 150 000 opsjoner til 184 ansatte i 2021 og 151 669 opsjoner til 142 ansatte i 2022. Totalt utestående opsjoner per 31. desember 2022 var 3 505 712 justert for ansatte som hadde sluttet. Per 1. mars 2023 var det 3 502 310 utestående opsjoner. Markedskursen for AF-aksjen på innløsningstidspunktet 1. mars 2023 var lavere enn utøvelseskursene. 1 351 opsjoner ble innløst. Resterende opsjoner bortfalt. Utestående opsjoner knyttet til dette programmet etter innløsning var 0. Resultatført opsjonskostnad for 2022 var MNOK 32 (31).

OPSJONSPROGRAM 2023-2026

Generalforsamlingen vedtok i mai 2023 et nytt opsjonsprogram for alle ansatte i AF Gruppen. Det maksimale antall opsjoner som kan tildeles er 5 000 000 over tre år, og ordningen innebærer en årlig tildeling i årene 2023-25, med utøvelse i mars 2026. Kjøpskursen for aksjene baseres på gjennomsnittlig aksjekurs siste uke før de tre respektive tegningsperiodene. Opsjonspremien er 1,00 krone pr. opsjon. Man må være ansatt i AF Gruppen eller et av søsterselskapene 1. mars 2026 for å kunne utøve opsjonene. Aksjer som eventuelt kjøpes ved innløsning av opsjoner vil ha ett års bindingstid. AF Gruppen utstedte 4 650 000 opsjoner til 1 364 ansatte i 2023. I alt 70 553 opsjoner har bortfalt i 2023 som følge av at ansatte har sluttet. Totalt utestående opsjoner per 31. desember 2023 var 4 779 447 justert for ansatte som har sluttet. Resultatført opsjonskostnad for 2023 var MNOK 28 (32).

NOTE 7 LØNNSKOSTNADER FORTS.

UTESTÅENDE OPSJONER	Frist for utøvelse	Utøvelseskurs per 31.12. (NOK per aksje)	Antall opsjoner
Antall utestående opsjoner per 1. januar 2021	1.3.2023		3 805 660
Antall opsjoner tegnet i 2021	1.3.2023	163,69	150 000
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet i 2021			-225 (34)
Antall utestående opsjoner per 31. desember 2021	1.3.2023		3 730 519
Antall opsjoner tegnet i 2022	1.3.2023	165,82	151 669
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet i 2022			-376 576
Antall utestående opsjoner per 31. desember 2022	1.3.2023		3 505 712
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet før innløsning			-2 902
Antall utestående opsjoner per 1. mars 2023	1.3.2023		3 502 810
Ikke innløste opsjoner			-3 501 449
Innløste opsjoner			-1 361
Antall opsjoner tegnet i 2023	1.3.2026	139,40	4 850 000
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet i 2023			-70 553
Antall utestående opsjoner per 31. desember 2023	1.3.2026		4 779 447

AF Gruppen har benyttet Black-Scholes opsjonsprisingsmodell i verdsettelsen av opsjonene. modellen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2023	2022	2021
Forventet utbytte-yield [1]	2,6 %	2,6 %	2,6 %
Historisk volatilitet	29,0 %	25,2 %	31,3 %
Risikofri rente	3,7 %	2,1 %	0,6 %
Forventet levetid på opsjonen (år)	2,6	0,8	1,8
Innløsningskurs på tildelingstidspunktet (NOK) [1]	139,40	165,82	193,65

[1] Utbytte utover 50 % av foregående års resultat per aksje er ikke inkludert i yield-beregningen. Dette fordi utbytte over dette nivået skal reflektere innløsningskurs (strike).

NOTE 8 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
ANDRE DRIFTSKOSTNADER				
Husleie - kortsiktige kontrakter		-94	-79	-52
Andre leiekostnader - kortsiktige kontrakter		-636	-567	-510
Forsikring		-81	-71	-56
Innleie av arbeidskraft		-202	-211	-110
Revisjonshonorar		-17	-14	-15
Øvrige honorar		-200	-155	-137
Tap på fordringer	10	-27	-27	-7
Deponi og fyllplassavgifter		-92	-116	-105
Markedsføring og reklame		-32	-29	-24
IT-kostnader		-173	-170	-165
Vedlikehold av driftsmidler		-90	-21	-10
Øvrige andre driftskostnader		-633	-516	-492
Sum andre driftskostnader		-2 483	-2 072	-1 677

Beløp i TNOK	2023	2022	2021
GODTGJØRELSER TIL KONSERNETS VALGTE REVISOR			
Lovpålagt revisjon	-10 412	-7 741	-8 462
Andre attestasjonstjenester	-200	-202	-266
Skatterådgivning	-	-283	-76
Andre tjenester utenfor revisjon	-18	-29	-684
Sum	-10 630	-8 253	-9 493
GODTGJØRELSER TIL ANDRE REVISORER			
Lovpålagt revisjon	-5 728	-5 297	-4 772
Andre tjenester	-849	-864	-865
Sum	-6 572	-6 161	-5 637
Sum revisjonshonorar	-17 202	-14 415	-15 130

Godtgjørelse til revisor er oppgitt eksklusive merverdiavgift.

NOTE 9 NETTO GEVINSTER (TAP)

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Gevinster (tap) ved salg av aksjer i eiendomsselskap, TS og JV [1]	20	11	38
Gevinster (tap) finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-1
Endring i virkelig verdi av derivater	1	5	3
Netto gevinster (tap) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	-	-1	-2
Netto gevinster (tap) ved salg av varige driftsmidler	53	50	71
Netto valutagevinster/(-tap) knyttet til driften	-9	-7	-9
Sum netto gevinster (tap)	65	56	99

[1] Gevinster (tap) ved salg av aksjer i eiendomsselskap inkluderer salg av aksjer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet samt salg av aksjer i datterselskaper som driver eiendomsvirksomhet. For 2021 er det for konsernet en gevinst på MNOK 27 relatert til salg av aksjer i tilknyttet selskap Construction City Eiendom AS, til OBOS Eiendom AS.

NOTE 10 KUNDEFORDRINGER OG KONTRAKTSEIENDELER

KONTRAKTSFORDRINGER OG ANDRE IKKE RENTEBÆRENDE FORDRINGER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Fakturerte kundefordringer		5 085	4 466
Fakturert ikke opptjent på prosjekter under utførelse		-1 834	-1 111
Avsetning for tap		-24	-15
Kontraktsfordringer	6	3 227	3 340
Forskuddsbetalt skatt		24	34
Forskuddsbetalt mva og andre offentlige avgifter		67	39
Forskuddsbetalte kostnader		169	109
Øvrige kontraktige ikke rentebærende fordringer		33	13
Andre ikke-rentebærende fordringer		291	196
Sum kundefordringer og andre ikke-rentebærende fordringer	24	3 518	3 536

MAKSIMAL EKSPONERING FOR KREDITTRISIKO

Fakturerte kundefordringer	Ikke forf.	1-30	31-60	61-90	91-120	>120	Sum
Aldersfordeling 2023	3 117	762	96	70	324	695	5 085
Aldersfordeling 2022	3 135	640	70	110	57	453	4 466

Tabellen over viser maksimal eksponering for kredittrisiko knyttet til kundefordringer på balansedagen aldersfordelt etter antall dager. En forholdsmessig stor andel av kundefordringene er forfalt med mer enn 120 dager. Dette har sammenheng med kompleksiteten i sluttoppgjøret til prosjektene. Sluttoppgjøret vil normalt omfatte arbeid knyttet til poster som ikke er beskrevet i kontrakten og partene må komme til enighet om pris og mengde på dette arbeidet. Sluttoppgjørsforhandlinger tar vanligvis flere måneder og for komplekse kontrakter kan det ta et år eller mer. Estimatendringer i sluttoppgjøret inngegnes som korreksjon av prosjektinntekter.

Avsetning for tap på kundefordringer er relatert til kundenes betalingsevne og regnskapsføres i andre driftskostnader. Annen risiko knyttet til kundefordringene og kontraktseiendelene er hensyntatt ved vurdering av prosjektene. Inntektsføring av både kundefordringer og kontraktseiendeler på prosjektene er kun foretatt i den grad ledelsen har vurdert det som svært sannsynlig at det ikke vil bli foretatt reversering av akkumulerte inntekter. Det har ikke vært vesentlige konstaterte tap på inntektsførte fordringer eller kontraktseiendeler de siste årene, jfr. note 6 - Andre driftskostnader.

KONTRAKTSEIENDELER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Opptjent ikke fakturert inntekt på prosjekter under utførelse		780	1 047
Innestående hos byggherrer [1]		929	974
Kontraktseiendeler	6	1 710	2 021

[1] Det tilbakeholdes opp til 10 % av kontraktssummen som sikkerhet for AF Gruppens kontraktsforpliktelser i utførelsestiden for kontrakten, herunder ansvar for forsinket fullføring. Det tilbakeholdte beløpet betegnes som «innestående hos byggherrer» og er regulert i kontraktsstandarder som NS 8405. Når sluttoppgjøret utbetales losses innestående opp.

NOTE 11 BEHOLDNINGER

Beløp i MNOK	2023	2022
Reservedeler og prosjektbeholdninger	319	171
Råmaterialer	63	65
Ferdigvarer	58	66
Sum beholdninger	439	301

Beholdningene består i hovedsak av reservedeler og utstyr til bruk i produksjonen. Beholdningene har ikke vært gjenstand for nedskrivninger i 2023.

Av lagerbeholdningen er MNOK 23 (6) pantsatt som sikkerhet for forpliktelser, jan for note 35 – Pant og garantier.

NOTE 12 EGENREGIPROSJEKTER

Utbyggingsprosjektene i AF-Gruppen organiseres i stor grad ved at det etableres felles utbyggingsselskaper med sine arbeidspartnere. De fleste av disse selskapene organiseres som tilknyttede selskaper eller felleskontrollert virksomhet, jamfor note 27 – Tilknyttede selskaper og note 28 – Felleskontrollert virksomhet. Det som fremkommer i balansen som egenregiprosjekter, og som spesifiseres i tabellen under, er kun de prosjektene som utvikles i datterselskaper.

Beløp i MNOK	2023	2022
Boligprosjekter under oppføreise	77	43
Ferdigstilte boligenheter for salg	1	1
Tomter for utbygging	116	115
Sum egenregiprosjekter	194	159

TOMTER FOR UTBYGGING

Tomter for utbygging er tomter og utbyggingsrettigheter som enna ikke er besluttet utbygget. Sammen med tomter og utbyggingsrettigheter i tilknyttede selskaper kan disse utnyttes til a bygge 8 238 (2 932) boenheter og 88 366 (74 156) m² næringsareal. Av disse er AFs andel 1 532 (1 380) boenheter og 35 478 (36 259) m² næringsareal.

FERDIGSTILTE BOLIGENHETER FOR SALG	2023	2022
Antall ferdigstilte boligenheter for salg i datterselskaper	13	14
AFs andel ferdigstilte boligenheter for salg i tilknyttede og felleskontr. selskaper [1]	102	12

[1] Av ferdigstilte boligenheter for salg er 115 leiligheter bygget for utleie (hyresretter). Disse selges samlet ved overdragelse av aksjer i utviklingsselskapet.

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i MNOK	Note	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Sum
ANSKAFFELSESKOST				
1. januar 2022		4 422	57	4 479
Ordinær tilgang		-	1	1
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	154	-	154
Avgang		-	-9	-9
Omregningsdifferanse		-27	-	-27
31. desember 2022		**4 549**	**50**	**4 604**
Ordinær tilgang		-	3	3
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	33	-	33
Omregningsdifferanse		63	1	65
31. desember 2023		**4 645**	**60**	**4 704**
AV- OG NEDSKRIVNINGER				
1. januar 2022		-69	-51	-144
Avgang		-	3	3
Årets avskrivninger		-	-2	-2
31. desember 2022		**-69**	**-50**	**-143**
Årets avskrivninger		-	-2	-2
Årets nedskrivninger		-50	-	-20
31. desember 2023		**-113**	**-52**	**-165**
BALANSEFØRT VERDI				
Anskaffelseskost		4 549	55	4 604
Av- og nedskrivninger		-69	-50	-143
31. desember 2022		**4 480**	**6**	**4 461**
Anskaffelseskost		4 645	60	4 704
Av- og nedskrivninger		-113	-52	-165
31. desember 2023		**4 531**	**8**	**4 539**

	Andre imm. eiendeler
Økonomisk levetid	2-5 år
Avskrivningsplan	Lineær

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

ALLOKERING AV GOODWILL TIL KONTANTGENERERENDE ENHETER

Goodwill allokeres til de av konsernets kontantgenererende enheter som forventes å få synergier av virksomhetssammenslutningen. I hovedsak er goodwill allokert til foretningsenheter. Allokeringen presenteres i oversikten under:

Beløp i MNOK	2023	2022
Consolvo	156	166
Stensrød & RS	154	154
Mälarö Maskin & Transport	64	64
AF Anlegg	37	37
Sum Anlegg	**426**	**420**
Strøm Gundersen	457	457
AB Entreprenör	432	432
Aaga & Berg	147	147
Åsane Byggmesterforretning	123	123
Helgesen Teknicks Bygg (TB)	102	102
AF Håndverk	118	96
Fundamenteringa (FAS)	94	94
AF Bygg Østfold	47	47
Sum Bygg	**1 520**	**1 498**
Betonmast Romerike	462	462
Betonmast Oslo	348	348
Betonmast Buskerud/Vestfold	165	165
Betonmast Boligbygg	184	184
Betonmast Østfold	98	98
Betonmast Rogaland	94	94
Betonmast Trøndelag	90	90
Sum Betonmast	**1 440**	**1 440**
Aeron	127	127
Sum Offshore	**127**	**127**
AF Energi	54	54
AF Decom	37	37
Vepax	11	-
Sum Energi og Miljø	**103**	**91**
HMB	367	342
AF Bygg Vest	264	247
Kanonaden Entreprenad	140	131
AF Bygg Øst	97	91
AF Bygg Syd [1]	39	36
AF Hamre and Byggeturer	14	13
AF Anleggsring Vest	-	18
Sum Sverige	**921**	**878**
Balanseført verdi 31. desember	**4 531**	**4 455**

[1] AF Öresund er operativt slått sammen med AF Bygg Syd i 2023. Sammenligningstall er omarbeidet.

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

NEDSKRIVNINGSTESTER FOR GOODWILL

AF Gruppen gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler. I nedskrivningstesten blir innregnet verdi av goodwill valgte driftsmidler, bruksrettighetsdel og netto arbeidskapital, benevnt kalt eiendelene, i finansiell stilling målt mot gjenvinnbart beløp fra den kontantgenererende enheten eiendelene er allokert til. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. Bruksverdien er beregnet basert på en diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer før skatt, diskontert med en relevant diskonteringsrente (WACC) før skatt som hensyntar løpetid og risiko. Det er benyttet ulik diskonteringsrente for norsk og svensk virksomhet som følge av forskjeller i risikofri rente. Det er også benyttet ulikt avkastningskrav for enheter innen offshore og øvrig entreprenørvirksomhet for å reflektere forskjeller i markedsrisiko. De viktigste forutsetningene som er benyttet ved beregning av gjenvinnbare beløp er presentert i tabell under.

NORGE	2023	2022
Vekstrate [1]	2,0 %	2,0 %
WACC før skatt offshore	10,6 %	10,3 %
WACC før skatt øvrige	8,5 %	8,3 %

SVERIGE	2023	2022
Vekstrate [1]	1,5 %	1,5 %
WACC før skatt	7,1 %	6,5 %

[1] *Vekstraten er nominell og forutsatt å være evigvarende.*

NEDSKRIVNINGTEST AV GOODWILL I 2023

Forventede kontantstrømmer for 2024 i beregningen av gjenvinnbart beløp er basert på budsjett for 2024 godkjent av ledelsen. Dersom neste års budsjett ikke er representativt og det foreligger ledelsesgodkjente budsjetter for flere år, legges det til grunn budsjetter på inntil tre år. Budsjettene og forretningsplanene bygger på forutsetninger om blant annet etterspørsel, materialkostnader, lønnskostnader og konkurransesituasjonen i markedene AF Gruppen har virksomhet i. Forutsetningene som er gjort bygger på ledelsens erfaring samt eksterne kilder. Det er lagt til grunn en lønnsvekst på 5 % for norske selskaper og 3,5 % for svenske selskaper i 2024. Beregnet verdi av de kontantstrømgenererende enhetene overstiger innregnet verdi av eiendelene i test ved utgangen av 2023 for de fleste enhetene i testen. Det er i 2023 nedskrevet goodwill for AF Anläggning Väst på MNOK 20.

SENSITIVITETSANALYSE FOR NØKKELFORUTSETNINGER

Det er gjennomført sensitivitetsanalyser for alle goodwillposter knyttet til diskonteringsrente (WACC) og kontantstrømmer. Sensitivitetsanalyser for de forretningsenhetene med de høyeste goodwillpostene presenteres i avsnittet under. Basert på nåværende informasjon er ledelsen i AF Gruppen av den oppfatning at rimelige endringer i nøkkelforutsetningene som er lagt til grunn for beregning av gjenvinnbart beløp ikke vil medføre ytterligere behov for nedskrivning i noen enheter. Sum goodwill som ikke er vist i tabellene relatert til sensitivitetsanalyse under er MNOK 2 209 (2 287).

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

A) SENSITIVITETSANALYSE FOR DISKONTERINGSRENTE (WACC)

Tabellen under viser forholdet mellom estimert gjenvinnbart beløp og innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten for AF Gruppens største goodwillposter. Innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten er uttrykt som indeks 100. Indeksert gjenvinnbart beløp (gjenvinnbart beløp/innregnet verdi av eiendelene)*100, representerer hvor mye gjenvinnbart beløp overstiger innregnet verdi. I tillegg vises det hvordan gjenvinnbart beløp endrer seg dersom diskonteringsrenten (WACC) endrer seg med henholdsvis 0,5, 1,0 og 3,0 prosentpoeng. Alle andre forutsetninger er holdt konstant i beregningen. Desto høyere indeksen for gjenvinnbart beløp er, desto mer robust er enheten mot en eventuell nedskrivning.

Betonmast Oslo har for eksempel en beregnet verdi som er 1,71 ganger høyere enn eiendelene som skal forsvares i testen. 1,71 er da beregnet som indeks 171 dividert med indeks 100. Selv med en økning i WACC på 3,0 prosentpoeng vil Betonmast Oslo ha en beregnet verdi som er 1,09 ganger høyere enn det som er nødvendig for å forsvare eiendelene. Dersom indeksen for gjenvinnbart beløp er mindre enn 100, er gjenvinnbart beløp lavere enn innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten, slik at nedskrivning av goodwill er nødvendig. Av tabellen fremgår det eksempelvis at ved en økning av WACC med 0,5 prosentpoeng, er det nedskrivningsbehov for goodwill allokert til Betonmast Romerike.

2023	Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling				
FORRETNINGSENHET	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om WACC økes med: 0,5 pp.	1,0 pp.	3,0 pp.
Strøm-Gundersen	149	100	138	129	102
Betonmast Romerike	107	100	92	85	65
LAS Entreprenør	133	100	123	115	91
HMB	150	100	138	127	98
Betonmast Oslo	171	100	152	141	109
AF Bygg Vest	116	100	106	98	83

2022	Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling				
FORRETNINGSENHET	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om WACC økes med: 0,5 pp.	1,0 pp.	3,0 pp.
Strøm-Gundersen	148	100	137	127	100
Betonmast Romerike	192	100	170	166	122
LAS Entreprenør	170	100	158	147	115
HMB	375	100	341	313	235
Betonmast Oslo	366	100	327	316	236
Asfalt	106	100	100	95	78

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

B) SENSITIVITETSANALYSE FOR KONTANTSTRØMMER

På samme måte som i sensitivitetsanalysen under A) viser tabellen under forholdet mellom estimert gjenvinnbart beløp og innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten for AF Gruppens største goodwillposter. Innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten er uttrykt som indeks 100. Indeksen gjenvinnbart beløp/gjenvinnbart beløp/innregnet verdi av eiendelene*100 representerer hvor mye gjenvinnbart beløp overstiger innregnet verdi. I tillegg vises det hvordan gjenvinnbart beløp endrer seg ved en reduksjon av kontantstrømmen i test med henholdsvis 10 prosent, 30 prosent og 50 prosent. Jo høyere indeksen for estimert gjenvinnbart beløp er, desto mer robust er enheten mot en eventuell nedskrivning. Betonmast Oslo har for eksempel en beregnet verdi som er 1,71 ganger høyere enn eiendelene som skal forevares i testen. 1,71 er da beregnet som indeks 171 dividert med indeks 100. Ved en reduksjon i kontantstrøm på 30 % vil Betonmast Oslo ha en beregnet kontantstrøm som er 1,20 ganger høyere enn det som er nødvendig for å forsvare eiendelene. Dersom indeksen for gjenvinnbart beløp er mindre enn 100, er gjenvinnbart beløp lavere enn balanseført verdi av eiendelene i nedskrivningstesten, slik at nedskrivning av goodwill er nødvendig. Av tabellen fremgår det eksempelvis at ved en reduksjon av estimert kontantstrøm med 10 prosent er det nedskrivningsbehov for goodwill allokert til Betonmast Rogaland.

2023 Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling

FORRETNINGSENHET	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om kontantstrøm reduseres med: 10%	30%	50%
Strøm Gundersen	149	100	134	104	74
Betonmast Rogaland	107	100	97	75	54
LAS Entreprenør	133	100	119	93	66
HMB	150	100	135	105	75
Betonmast Oslo	171	100	154	120	85
AF Bygg Vest	116	100	104	81	58

2022 Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling

FORRETNINGSENHET	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om kontantstrøm reduseres med: 10%	30%	50%
Strøm Gundersen	146	100	133	103	74
Betonmast Rogaland	192	100	173	135	96
LAS Entreprenør	170	100	153	119	85
HMB	378	100	338	263	188
Betonmast Oslo	366	100	329	256	183
Aaron	106	100	96	74	53

NOTE 14 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i MNOK	Note	Bygninger, prod. anlegg og tomter	Maskiner og driftsløsøre	Sum
ANSKAFFELSESKOST				
1. januar 2022		1 046	1 379	2 424
Ordinær tilgang		12	278	290
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	-	6	6
Avgang		-40	-92	-133
Omregningsdifferanser		-4	-4	-8
31. desember 2022		1 013	1 569	2 582
Ordinær tilgang		76	495	571
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	23	7	30
Avgang		-92	-31	-123
Omregningsdifferanser		9	13	21
31. desember 2023		1 089	1 992	3 080
AV- OG NEDSKRIVNINGER				
1. januar 2022		-112	-875	-987
Årets avskrivning		-22	-183	-205
Årets nedskrivning		-3	-1	-4
Akk. avskrivning årets avgang		14	60	74
Omregningsdifferanser			-3	-3
31. desember 2022		-123	-996	-1 119
Årets avskrivning		-22	-198	-220
Årets nedskrivning		-	-	-
Akk. avskrivning årets avgang		5	59	65
Omregningsdifferanser		-1	-8	-9
31. desember 2023		-141	-1 143	-1 284
BALANSEFØRT VERDI				
Anskaffelseskost		1 013	1 569	2 582
Av- og nedskrivninger		-123	-996	-1 119
31. desember 2022		890	572	1 462
Anskaffelseskost		1 089	1 992	3 080
Av- og nedskrivninger		-141	-1 143	-1 284
31. desember 2023		947	849	1 797

AVSKRIVNINGSSATSER

Hver vesentlig komponent av varige driftsmidler avskrives over estimert utnyttbar levetid og ved bruk av lineær metode, med unntak av tunnelboremaskinen i den feilkontrollerte driftsordningen som avskrives ved bruk av produksjon. Tomter avskrives ikke.

	År
Maskiner og driftsløsøre	3-10
Bygninger og produksjonsanlegg	20-50

PANT

Opplysninger om pantsatte varige driftsmidler er gitt i note 35 – Pant og garantier.

NOTE 15 LEIEAVTALER

KONSERNET SOM LEIETAKER

AF Gruppen velger å leie enkelte anleggsmidler istedenfor å kjøpe da dette gir fleksibilitet og sikrer at selskapet har en best mulig utnyttelse av anleggsmidler. Enkelte av elementene som leies blir fremleid. For konsern som leietaker er beløp presentert brutto før fradrag for leieinntekter.

Leieperioden er den avtalte leieperioden for hver leieavtale. Enkelte avtaler har klausul om oppsigelse mot et gebyr. For leieforholdene er det vurdert med rimelig sikkerhet at leieavtalene ikke blir avsluttet før tican, men dette vurderes for hver enkelt leiekontrakt. Det er for de fleste leieavtaler ikke noen kjøpsopsjoner, men dette kan være relevant for enkelte avtaler. AF Gruppen vurderer tilbakelevering eller evt. kjøp for hver underliggende element ved slutten av leieperioden dersom aktuelt.

Avtalene løper over ulike tidsperioder, de lengste avtalene er inngått for en tidsperiode på 10-15 år, men de fleste løper over 3-5 år. Unntaksvis er det inngått avtaler som løper uten tidsbegrensing, men med 3 måneders oppsigelsestid.

AF Gruppen har inngått konsernavtaler med flere leasingselskaper, hvor en leier anleggsmaskiner, heiser, stillaser, brakker og biler samt annet utstyr. Leieavtalene inngås i all hovedsak med en leieperiode på 3-5 år. Unntaket er brakker som kan leies for en periode på opptil 8 år. Brakkeleier er ikke inkludert i leieforpliktelsen dersom de er oppsigelige med kort frist.

Opplysninger om regnskapsprinsipper for leieavtaler er gitt i note 2 - Vesentlige regnskapsprinsipper.

BRUKSRETTEIENDELER

Beløp i MNOK	2023	2022
Leide bygninger og prod. anlegg	246	275
Leide maskiner og driftsløsøre	733	591
Sum	979	859

AVSKRIVNINGER OG NEDSKRIVNINGER AV BRUKSRETTEIENDELER

Beløp i MNOK	2023	2022
Avskrivninger av leide bygninger og prod. anlegg	-93	-90
Avskrivninger av leide maskiner og driftsløsøre	-242	-227
Sum	-336	-317

LEIEFORPLIKTELSER

Nedenfor vises udiskonterte leieforpliktelser og forfall på utgående kontantstrømmer. AF Gruppen er ikke bundet av andre påbegynte leieavtaler. Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på konsernets utbyttepolitikk eller finansieringsmuligheter.

		Leide bygninger og prod. anlegg		Leide maskiner og driftsløsøre		Total leieforpliktelse	
Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Gjeld som forfaller til betaling innen 1 år		95	100	282	211	377	311
Gjeld som forfaller til betaling mellom 1 og 5 år		150	160	487	274	636	554
Gjeld som forfaller til betaling etter 5 år		54	57	24	36	78	94
Udiskonterte leieforpliktelser		300	337	793	623	1 093	959
- herav renter		-22	-24	-59	-38	-82	-62
Nåverdi leieforpliktelse	20	277	313	733	585	1 011	898

Bruksretteiendelen på AF sitt hoveckontor Helsfyr Atrium er MNOK 56 og leieforpliktelsen er MNOK 49 per 2023. Det er inngått en ny 10 årig leiekontrakt for nytt hoveckontor på Construction City, med estimert overtakelse i 2025. Avtalen inkluderer også to opsjoner på forlengelse av leieavtalen med 5 år per opsjon. Leieforpliktelsen for nytt hoveckontor inneregnes på iverksettelsestidspunktet, når kontorlokalet er gjort tilgjengelig for leietaker.

NOTE 15 LEIEAVTALER FORTS.

SAMMENDRAG AV ANDRE LEIEINNTEKTER OG LEIEKOSTNADER I RESULTATOPPSTILLINGEN

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Inntekt fra fremleie av bruksrettseiendeler		3	3
Driftskostnader knyttet til kortsiktige og variable leiebetalinger	8	-732	-646
Sum		-729	-643

KONSERNET SOM UTLEIER

Konsernet er det i 2023 inneregnet en leieinntekt på totalt MNOK 86 (68) i resultatregnskapet. Leieinntektene består hovedsakelig av utleie av kontorer og kortsiktig utleie av driftsmidler, hvor utleie av kontorlokaler hovedsakelig er relatert til fremleie av kontorleie i Helsfyr Atrium. Minimum fremleieinntekter for Helsfyr Atrium er presentert i tabell under.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Fremleie, forfall innen 1 år	3	5	5
Fremleie, forfall mellom 1 og 5 år	2	5	10
Fremleie, forfall etter 5 år	-	-	-
Sum	5	10	15

PANT

Opplysninger om pantsatte leide driftsmidler er gitt i note 35 - Pant og garantier.

NOTE 16 AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

Beløp i MNOK	Garanti-arbeider [1]	Betingede vederlag [2]	Ikke-kontr. eierinteressers put-opsjoner [3]	Øvrige avsetninger	Sum avsetninger
1. januar 2022	317	-	219	190	725
Reverserte tidligere avsetninger	-22	-	-17	-31	-70
Avsatt i løpet av året	171	16	8	91	285
Sum innregnet i årets resultat	**149**	**16**	**-10**	**59**	**215**
Omregningsdifferanser	-1	-	-6	1	-7
Sum innregnet i andre inntekter og kostnader (OCI)	**-1**	**-**	**-6**	**1**	**-7**
Tilgang i løpet av året	-	-	22	-	22
Tilgang ved kjøp av virksomhet	2	-	-		2
Avgang ved salg av virksomhet	-2	-	-	-10	-11
Benyttet i løpet av året	-80	-	-122	-39	-243
Sum andre endringer	**-80**	**-**	**-111**	**-49**	**-231**
31. desember 2022	**384**	**16**	**92**	**210**	**702**
Reverserte tidligere avsetninger	-19	-	-2	-16	-37
Avsatt i løpet av året	326	-	-	124	450
Sum innregnet i årets resultat	**308**	**-**	**-2**	**108**	**413**
Omregningsdifferanser	3	-	5	-4	4
Sum innregnet i andre inntekter og kostnader (OCI)	**3**	**-**	**5**	**-4**	**4**
Tilgang i løpet av året	-	-	11	-	11
Tilgang ved kjøp av virksomhet	-	-	-	1	1
Benyttet i løpet av året	-102	-	-78	-27	-201
Sum andre endringer	**-102**	**-**	**-62**	**-26**	**-190**
31. desember 2023	**592**	**16**	**32**	**289**	**930**

[1] *Avsetninger for garantiarbeider representerer ledelsens beste estimat på garantiansvaret knyttet til ordinære bygg- og anleggsprosjekter og garantiansvar etter Bustadoppføringslova. Garantitiden er vanligvis 3–5 år.*

[2] *Det ble i 2022 avsatt betinget vederlag knyttet til kjøpet av Stenseth & RS på MNOK 16. Det betingede vederlaget skal gjøres opp i 2025.*

[3] *AF Gruppen har per 31.12.23 MNOK 32 i estimert forpliktelse knyttet til avtaler om ikke-kontrollerende eieres rett til å selge aksjer i datterselskaper til AF på gitte tidspunkter (put-opsjoner). Verdien er ikke forhåndsbestemt, men beregnes på innløsningstidspunktet til selskapsverdi justert for gjeld. Selskapsverdien beregnes som gjennomsnittlig driftsresultat de tre foregående årene multiplisert med en avtalt multippel. Den beregnede egenkapitalverdien er neddiskontert med risikofri rente. Verdsettelsene er basert på ledelsens beste estimater på fremtidige resultater og netto rentebærende gjeld, samt estimert tidspunkt for innløsning. Verdien som beregnes er vurdert å tilsvare virkelig verdi og er på nivå 2 i verdsettelseshierarkiet etter IFRS 13. Motposten til forpliktelsen er majoritetens egenkapital, jf. egenkapitalavstemmingen. I 2023 er MNOK 23 av den estimert forpliktelsen klassifisert som kortsiktige avsetning siden put-opsjonene kan innløses i 2024.*

KLASSIFISERING I FINANSIELL STILLING	2023	2022
Langsiktig gjeld	120	117
Kortsiktig gjeld	810	585
Sum avsetninger	**930**	**702**

NOTE 17 LEVERANDØRGJELD OG ANNEN IKKE-RENTEBÆRENDE GJELD

Beløp i MNOK	2023	2022
Leverandørgjeld	4 182	4 172
Offentlig gjeld	723	523
Påløpte feriepenger inklusive arbeidsgiveravgift	547	510
Andre påløpte kostnader og annen kortsiktig gjeld	1 615	1 219
Sum leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld	**7 067**	**6 423**

Beløp i MNOK	2023	2022
Forskudd fra kunder	1 389	1 546
Sum kontraktsforpliktelse	**1 389**	**1 546**

NOTE 18 PENSJONER

De norske selskapene i AF Gruppen er pålagt å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller lovens krav.

Innskuddspensjon Norge

For konsernets ansatte i Norge er det etablert innskuddsbaserte pensjonsordninger for alle ansatte født i 1952 eller senere, eller som ble ansatt i 2003 eller senere. Fra 01.09.2019 var innskuddssatsene 4,75 % av lønn >1G<7,1G og 13,5 % av lønn >7,1G<12G (G er grunnbeløpet i folketrygden). Fra 01.01.2022 har innskuddssatsene vært 5 % av lønn oppdt 7,1G og 13,5 % av lønn >7,1G<12G. Den ansatte betaler en egenandel på 2 % av lønnsgrunnlaget, maksimalt halvparten av innskuddet. Innbetalinger til innskuddsbaserte ordninger blir innregnet i resultatet det året innskuddet skjer.

Ytelsespensjon Norge

Konsernet har hatt en kollektiv pensjonsordning for ansatte født i 1951 og tidligere som er definert som ytelsesplan. Ordningen omfattet kun alderspensjon. Planen hadde som siktemål å gi ytelser på 60 % av lønnsnivå innenfor 12G (folketrygdens grunnbeløp) på pensjoneringstidspunktet. Dette betinget 30 års opptjeningstid. Pensjonsalder var 67 år og det var 15 års utbetalingstid. Deler av pensjonsutbetalingene var dekket av den norske Folketrygden og forventet utbetaling fra denne. Resten ble finansiert gjennom fondsoppbygg i forsikringsselskap. Ved utgangen av 2020 ble den siste ordningen avviklet. Den siste ordningen omfattet 5 (4) pensjonister.

Pensjonsordninger Sverige

Ansatte i de svenske konsernselskapene har kollektive pensjonsordninger. Premiene betales løpende gjennom året og beregnes som en andel av lønnen til de ansatte. Fagarbeidere har Avtalspension SAF-LO. Funksjonærer er omfattet av Tjänstepensionsavtalet TP. Ansatte født i 1979 og senere har ITP 1. Dette er en innskuddsordning. Ansatte født i 1978 og tidligere har ITP 2, som er en ytelsesbasert ordning. Ordningene omfatter alderspensjon, avkjøpspensjon, tjenestegruppelivsforsikring og i noen tilfeller familiepensjon. Alle de svenske ordningene innregnes som innskuddsbaserte ordninger, da det ikke foreligger pålitelig måling eller allokering av forpliktelser og midler.

AFP

Konsernet er tilknyttet AFP (Privat avtalefestet pensjon), en tariffbasert pensjonsordning for ansatte i privat sektor i Norge. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling eller allokering av forpliktelser og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen derfor behandlet som innskuddsbasert pensjonsordning, hvor premiebetalinger innregnes løpende i resultatet og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Premie for AFP faktureres i prosent av den enkelte ansattes lønnsutbetaling mellom 1 og 7,1G. Konsernet betaler premie for arbeidstakere til og med kalenderåret de fyller 61 år. Premiesatsen er p.t. 2,5 %.

PENSJONSKOSTNAD

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Innskuddsbasert pensjon Norge	-102	-119	-115
Tilskudd til pensjonsordninger utland	-72	-61	-67
Andre pensjonskostnader	-49	-45	-30
Årets pensjonskostnad ekskl. arbeidsgiveravgift	**-227**	**-225**	**-212**
Arbeidsgiveravgift	-33	-32	-33
Årets pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	**-260**	**-257**	**-244**

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSMIDLER

Den ytelsene pensjonsordningen ble avviklet i 2020. Konsernet har per 31.12 brutto pensjonsforpliktelser på MNOK 8 (8), hvor alt er ufondert. Balanseførte pensjonsmidler i konsernet utgjør MNOK 5 (6) og knytter seg til innskudd i premiefond. Aktuariell tap innregnet i pensjonsforpliktelsen er MNOK -1 (2).

NOTE 19 NETTO FINANSPOSTER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter kontanter og kontantekvivalenter	20	16	6	8
Renteinntekter tilknyttede selskaper	29	20	13	15
Andre renteinntekter	20	4	1	-
Andre finansinntekter		-	2	-
Sum finansinntekter		42	23	23
FINANSKOSTNADER				
Rentekostnader lån og trekkfasiliteter	20	-56	-13	-9
Rentekostnader balanseførte leieforpliktelser	23	-36	-22	-20
Andre rentekostnader	20	-10	-8	-8
Andre finanskostnader		-	-3	-
Sum finanskostnader		-100	-46	-38
FINANSIELLE GEVINSTER (TAP) OG VERDIENDRINGER				
Netto valutagevinst (tap) knyttet til finansiering		9	14	-16
Sum finansielle gevinster (tap) og verdiendringer		9	14	-16
Netto finansposter		-49	-10	-29

NOTE 20 NETTO RENTEBÆRENDE FORDRINGER (GJELD)

NETTO RENTEBÆRENDE FORDRING (GJELD)

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Rentebærende fordringer - langsiktige	24	317	268
Rentebærende fordringer - kortsiktige	24	32	44
Kontanter og kontantekvivalenter	24	347	765
- Rentebærende lån og kreditter - langsiktige	24	-93	-75
- Leieforpliktelser - langsiktige	24	-666	-697
- Rentebærende lån og kreditter - kortsiktige	24	-229	-435
- Leieforpliktelser - kortsiktige	24	-345	-298
Netto rentebærende fordringer (gjeld)	22	-641	-329

KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Bankoverskudd		347	765
Kontanter og kontantekvivalenter	24	347	765
Herav bundne midler		19	57

Bundne midler består hovedsakelig av midler knyttet til oppgjør av skattetrekksmidler.

TREKKRETTIGHETER

AF Gruppen har en nullerente 1-årig flervalutakonsernkontoordning i DNB med en kredittramme på MNOK 2 300. Ved årsskiftet 2023 hadde AF benyttede kassekreditter tilknyttet konsernkontoordninger på MNOK 1 774 (1 843). I tillegg har konsernet en bærekraftslinket revolverende langsiktig kredittfasilitet (3+1+1 års løpetid) i Handelsbanken på MNOK 1 500 gjeldende fra september 2023. Tilgjengelig likviditet per 31. desember 2023, inklusive trekkfasiliteter i Handelsbanken og DNB er MNOK 3 625.

ENDRINGER I FORPLIKTELSER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER 2023

Beløp i MNOK	Note	Rentebærende lån og kreditter	Leieforpliktelser	2023
1. januar 2023		508	698	1 206
Kontantstrømmer				
Kontantstrømmer - innbetaling ved opptak av rentebærende gjeld		1	-	1
Kontantstrømmer - nedbetaling rentebærende gjeld		-201	-315	-516
Kontantstrømmer - betalte renter		-62	-36	-99
Andre endringer				
Tilgang leieforpliktelser		-	449	449
Avgang leieforpliktelser		-	-19	-19
Tilgang fra kjøp av virksomhet	5	19	-	19
Økt forpliktelse som følge av effektiv rente		62	36	99
Andre nettoendringer		-	-1	-1
31. desember 2023		326	1 011	1 337

NOTE 20 NETTO RENTEBÆRENDE FORDRINGER (GJELD) FORTS.

ENDRINGER I FORPLIKTELSER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER 2022

Beløp i MNOK	Note	Rentebærende lån og kreditter	Leieforpliktelser	2022
1. januar 2022		124	855	979
Kontantstrømmer				
Kontantstrømmer - innbetaling ved opptak av rentebærende gjeld		381	-	381
Kontantstrømmer - nedbetaling rentebærende gjeld		-17	-335	-352
Kontantstrømmer - betalte renter		-19	-22	-41
Andre endringer				
Tilgang leieforpliktelser		-	415	415
Avgang leieforpliktelser		-	-36	-36
Tilgang fra kjøp av virksomhet	5	-	4	4
Økt forpliktelse som følge av effektiv rente		19	22	41
Andre nettoendringer		-	-5	-5
31. desember 2022		508	898	1 406

Beløp i MNOK	Note	Effektiv rentesats	2023	2022
RENTEBÆRENDE LÅN OG KREDITTER				
Kassekreditt i konsernkontosystemet		5,8 %	222	421
Pantelån		6,8 %	18	1
Leieforpliktelser	15	3,8 %	1 011	898
Andre lån		5,7 %	56	86
Sum rentebærende lån og kredditter	22		1 337	1 406
KLASSIFISERING I FINANSIELL STILLING				
Langsiktig gjeld			759	683
Kortsiktig gjeld			578	723
Sum rentebærende lån og kredditter	22		1 337	1 406
FORFALLSSTRUKTUR:				
Gjeld som forfaller til betaling innen 1 år			609	746
Gjeld som forfaller til betaling mellom 1 og 5 år			761	638
Gjeld som forfaller til betaling etter 5 år			79	96
Fremtidig betaling			1 449	1 480
- Herav renter			-112	-73
Sum rentebærende lån og kredditter	22		1 337	1 406

Rentebærende lån og kreditter måles lpperide til amortisert kost. Virkelig verdi beregnes ved å nediskontere fremtidige kontantstrømmer og er klassifisert på nivå 2 i virkelig verdi-hierarkiet, jamfør note 24 – Finansielle instrumenter kategoritabell. Virkelig verdi er i det alt vesentlige lik bokført verdi.

NOTE 21 RESULTAT OG UTBYTTE PER AKSJE

KAPITALSTYRING

Formålet for konsernets kapitalstyring er å sikre forutsigbare finansielle rammebetingelser for driften og gi aksjonærene en avkastning, som er bedre enn ved investeringer i sammenlignbare selskaper. Referansegruppen består av fire andre børsnoterte entreprenører i Norden: Veidekke, Skanska, NCC og PEAB. Kapitalstrukturen forvaltes løpende basert på nøkkeltall og vurderinger av de økonomiske forholdene virksomheten drives under, samt de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt. AF Gruppens mål er å ha en egenkapitalandel på minimum 20 % og en netto rentebærende gjeld, eksklusive effekter av IFRS 16 Leieavtaler, som er lavere enn 2*EBITDA. Det har ikke vært endringer i rammene for konsernets kapitalstyring i 2023. AF Gruppens policy for utbytte er at utbyttet skal utbetales inntil to ganger i året og utgjøre 50 % eller mer av årets resultat tilordnet morselskapet. Dersom konsernets finansielle posisjon og kapitalstruktur tilsier det, kan utbyttet økes. Styret vil i sitt forslag til utbytte også ta hensyn til fremtidige finansielle og strategiske dispossjoner.

RESULTAT PER AKSJE

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Årets resultat tilordnet aksjonærene i morselskapet	402	988	1 019
ANTALL AKSJER PER 31. DESEMBER			
Tidsvektet gjennomsnittlig antall eksternt eide aksjer[1]	107 775 062	106 986 990	106 061 202
Utvanningseffekt av aksjebasert avlønning[2]	-	-	405 958
Tidsvektet gjennomsnittlig antall eksternt eide aksjer etter utvanning	107 775 062	106 986 990	106 467 160
Resultat per aksje (NOK)	3,73	8,96	9,60
Utvannet resultat per aksje (NOK)	3,73	8,96	9,57

[1] Tidsvektet gjennomsnitt av antall utstedte aksjer fratrukket egne aksjer.

[2] AF Gruppens ordning for aksjebasert avlønning (opsjoner), jamfør note 7 – Lønnskostnader, medfører at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av innløsning av opsjoner. For å hensynta den fremtidige økningen i eksternt eide aksjer beregnes det, i tillegg til resultat per aksje, utvannet resultat per aksje. Utvanningseffekten beregnes ved å dividere verdien av opsjonene per balansedato fratrukket estimert fremtidig kostnad for opsjonsprogrammet med gjennomsnittlig aksjekurs for AF-aksjen i året. Verdien av opsjonene beregnes ved å multiplisere antall opsjoner med differansen mellom gjennomsnitt av AF-aksjens aksjekurs i året og gjennomsnittlig innløsningskurs.

UTBYTTE PER AKSJE

Den 25. mai 2023 ble utbyttet for regnskapsåret 2022 utbetalt med NOK 6,50 per aksje. Det ble totalt utbetalt MNOK 700 som utbytte til aksjonærene i 2023.

For regnskapsåret 2023 foreslår styret et utbytte på NOK 3,50 per aksje for utbetaling 1. halvår 2024. Utbyttet forventes å bli utbetalt til aksjonærene den 27. mai 2024. Utbyttet må godkjennes av generalforsamlingen og er ikke avsatt som gjeld i balansen. Det vil ikke bli utbetalt utbytte på selskapets egne aksjer.

Totalt estimert utbytte for regnskapsåret 2023 for utbetaling 1. halvår 2024 er MNOK 380. Styret vil be generalforsamlingen om fullmakt til å kunne utbetale utbytte også i november 2024.

Beløp i kroner	Utbytte 1. halvår 2024
Totalt antall aksjer 31. desember 2023	108 532 000
Estimert emisjon i forbindelse med innløsning av opsjoner	-
Estimert antall egne aksjer	-52 200
Estimert antall utbytteberettigede aksjer	108 479 800
Foreslått utbytte per aksje	3,50
Totalt estimert utbytte	379 679 300

ÅRSREGNSKAP

ÅRSREGNSKAP

NOTE 22 FINANSIELL RISIKOSTYRING

AF Gruppen blir gjennom virksomheten eksponert for ulike typer finansiell risiko; kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Det overordnede målet for risikostyringen i konsernet er å minimere den del av risikoen AF Gruppen ikke kan påvirke. Et eksempel på dette er uforutsigbare endringer i kapitalmarkedene.

Styret har et overordnet ansvar for etablering av og tilsyn med konsernets rammeverk for risikostyring. Det er etablert prinsipper for risikostyring for å identifisere og analysere den risikoen konsernet er eksponert for, og det er fastsatt rammer for akseptabelt risikonivå. Tilhørende kontroller er etablert for å sikre at rammene overholdes. Prinsipper og systemer for risikostyring gjennomgås regelmessig for å gjenspeile endring i aktiviteter og markedsbetingelser. Gjennom opplæring, standarder og prosedyrer for styring av risiko, er målet å utvikle et disiplinert og konstruktivt kontrollmiljø hvor alle ansatte har en god rolle- og ansvarsforståelse.

A) KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for finansielle tap om en kunde eller motpart til et finansielt instrument ikke klarer å oppfylle sine kontraktsmessige forpliktelser. Kredittrisiko oppstår vanligvis som følge av konsernets fordringer mot kunder. Det er også kredittrisiko knyttet til kontanter og kontantekvivalenter og derivater. Ledelsen har fastsatt retningslinjer for kredittgiving, og eksponeringen for kredittrisiko følges opp løpende.

Kundefordringer, kontraktseiendeler og andre fordringer

Konsernets eksponering for kredittrisiko knyttet til kundefordringer, kontraktseiendeler og andre kontraktlige fordringer påvirkes hovedsakelig av spesifikke forhold knyttet til hver enkelt kunde. Andre forhold som kundebasens demografi, geografiske forhold og lignende har liten innvirkning på kredittrisikoen.

Kundefordringer og andre fordringer i balansen er presentert netto etter avsetninger for påregnelige tap. Avsetning for tap gjøres når det forventes at en kredittrisiko resulterer i et tap. Historisk har konsernet hatt lave kredittap, men risikoen for slike tap har økt i takt med inflasjon, økte renter og svak utvikling i boligmarkedet. Verifisering i StartBank, bruk av verktøy for kredittvurdering, morselskaps- og bankgarantier samt bruk av tilpassede betalingsplaner bidrar til å redusere risikoen.

AF Gruppens største enkeltkunder er Trafikverket i Sverige, Vann- og Avløpsetaten i Oslo Kommune og andre representanter for det offentlige som kommuner, kommunale selskap og helseforetak som Helse Sør-Øst RHF. Kredittrisikoen for disse kundene vurderes å være minimal. Kontrakter med norske private kunder følger som oftest standarder der det er krav til sikkerhetsstillelse. Etter Norsk standard for bygge- og anleggskontrakter skal kunden stille sikkerhet for oppfyllelse av sine kontraktsforpliktelser med 10-17,5 % av kontraktssummen. Entreprenøren er ikke pliktig til å starte utførelsen av en kontrakt før sikkerhetsstillelse fra kunden er mottatt. I Sverige er det ikke tilsvarende kontraktsbestemmelser så det er vurderinger av kundens kredittverdighet for kontraktsinngåelse et viktig seleksjonskriterium.

Konsernets øvrige kredittrisiko er spredt på mange kontraktspartnere og boligkjøpere. Boligkjøpere betaler alltid forskudd ved inngåelse av kjøpekontrakt med minimum 10 % av kjøpesummen. Selskapet har salgspant i solgte boligenheter hvor det er inngått salgskontrakter. Kredittrisikoen er spredt på mange boligkjøpere og vurderes som lav.

Se note 10 - Kundefordringer og kontraktseiendeler for maksimal eksponering for kredittrisiko knyttet til kundefordringer på balansedagen fordelt etter alder.

En forholdsmessig stor andel av kundefordringene er forfalt med mer enn 120 dager. Dette henger sammen med kompleksiteten i sluttoppgjøret i prosjektene. Ved sluttoppgjøret avregnes alle utførte mengder i entreprenørkontrakten mot kontraktens priser. I tillegg vil faktisk utført arbeid normalt omfatte poster som ikke er beskrevet i kontrakten og partene må komme til enighet om hvordan disse postene skal prises og hvordan mengdene skal beregnes. Dette arbeidet tar vanligvis flere måneder og for komplekse kontrakter kan dette ta opptil ett år. Verdifall knyttet til manglende betalingsvilje eller betalingsevne forekommer sjelden. Verdiendringer av fordringsmassen er i all hovedsak knyttet til estimatendringer av prosjektinntekter og bokføres som korreksjon av prosjektinntektene.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter omfatter bundne og ikke bundne bankinnskudd. Kredittrisikoen knyttet til bankinnskudd er begrenset da motpartene er banker med høy kredittvurdering, som er vurdert og publisert av internasjonale kredittvurderingsinstitutter som Moodys og Standard & Poors. De strenge kravene til kredittverdighet innebærer at det forventes at motpartene vil oppfylle sine forpliktelser. Eventuelle plasseringer i pengemarkedsfond gjøres kun i likvide verdipapirer og bare med motparter som har høy kredittverdighet.

Derivater

Kredittrisikoen knyttet til transaksjoner med derivater vurderes som liten fordi motpartene er banker med høy kredittrating.

Kreditteksponering for finansielle eiendeler

Maksimal kreditteksponering for finansielle eiendeler tilsvarer balanseført verdi.

B) MARKEDSRISIKO

i) Renterisiko

AF Gruppens finansiering er basert på flytende rente og konsernet er derfor utsatt for renterisiko. Konsernet benytter som hovedregel ikke rentebytteavtaler for å sikre den effektive renteeksponeringen. Se note 20 – Netto rentebærende fordringer (gjeld) for detaljer. AF er også eksponert for renterisiko for bygg- og eiendomsutviklervirksomheten, spesielt ved boligbygging i egenregi, ettersom generelle rentenivåer vil ha innvirkning på omsettbarheten av ferdige boliger og dermed konsernets kapitalbinding. Konsernet reduserer denne risikoen gjennom krav om forhåndssalg av boligenheter og forskudd fra boligkjøpere. Se nærmere beskrivelse i note 12 – Egenregiprosjekter.

I BOR-reformen påvirker avtaler som fastsetter rentenivået i henhold til en referanseindeks. NIBOR benyttes som referanse for prisingen i en rekke finansielle kontrakter. AF Gruppen vurderer at effekten av IBOR-reformen ikke vil ha vesentlig effekt på konsernregnskapet, og at risikoen for finansiell eksponering knyttet til IBOR-reformen er lav.

Sensitivitet for rentendringer

Konsernet er utsatt for renterisiko på finansielle eiendeler og forpliktelser med variabel rente. Tabellen viser effekten på resultat etter skatt ved en endring i renten med 100 basispunkter. Analysen forutsetter at øvrige variabler holdes konstante.

NOTE 22 FINANSIELL RISIKOSTYRING FORTS.

Beløp i MNOK	2023	2022
Finansielle eiendeler med variabel rente	655	1 077
Finansielle forpliktelser med variabel rente	-1 297	-1 406
Netto finansielle fordringer (finansiell gjeld)	-641	-329

EFFEKT PÅ RESULTAT ETTER SKATT

Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved økning av rentene med 100 basispunkter	-5	-3
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved reduksjon av rentene med 100 basispunkter	5	3

ii) Valutarisiko

AF Gruppen har virksomhet i flere land og er eksponert for valutarisiko i flere valutaer, spesielt SEK, EUR og USD. 66 % (72 %) av AF Gruppens inntjente inntekter kommer fra virksomhet med funksjonell valuta i NOK, 30 % (28 %) i SEK. Valutarisiko oppstår fra fremtidige handelstransaksjoner, ved omregning til NOK av inntjente eiendeler og forpliktelser og nettoinvesteringer i utenlandsk virksomhet. Netto valutagevinster (-tap) i 2023 var MNOK 0,7). Totale omregningsdifferanser i 2023 var MNOK 86 (-41). Konsernet har lav valutarisiko knyttet til inntekt fra virksomhetsområdene Anlegg, Bygg, Betongvarer, Elencom, Energi og Miljø og Sverige da inntektene hovedsakelig er i funksjonell valuta. Virksomhetsområdet Offshore har deler av sin omsetning i EUR og USD.

Disse sikres i noen tilfeller naturlig ved at kostnadene er i samme valuta som inntektene eller de sikres ved bruk av terminkontrakter for valuta. Per 31.12.23 inngående effekten av valutaterminene i to kontrakter med inntekter i EUR, etter reglene for kontantstrømsikring, jamfør note 23 – Derivater og note 24 – Finansielle instrumenter – Kategoritabell. AF Gruppen gjør hovedparten av innkjøpene i sin respektive funksjonelle valuta. Konsernet har risiko knyttet til innkjøp i utenlandsk valuta, enten direkte ved innkjøp fra utenlandske leverandører eller indirekte fra norske leverandører som importerer varer fra utlandet. AF Gruppen sikrer seg ved at alle større innkjøpsavtaler er i NOK. Vesentlige enkeltinnkjøp i utenlandsk valuta som ikke omfattes av innkjøpsavtaler i NOK terminsikres.

Følgende vesentlige valutakurser har blitt benyttet

	Snittkurs		Sluttkurs 31.12	
NOK	2023	2022	2023	2022
SEK 1	1,09	0,95	1,01	0,95
EUR 1	11,42	10,10	11,24	10,51
USD 1	10,56	9,61	10,17	9,86
GBP 1	13,14	11,85	12,53	11,85

SENSITIVITET VALUTADERIVATER

Beløp i MNOK	2023	2022
EFFEKT PÅ RESULTAT ETTER SKATT		
Effekt på resultat etter skatt ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-	-5
Effekt på resultat etter skatt ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-	5
EFFEKT PÅ ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER (OCI)		
Effekt på andre inntekter og kostnader (OCI) ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	26	42
Effekt på andre inntekter og kostnader (OCI) ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-26	-46
EFFEKT PÅ EGENKAPITAL		
Effekt på egenkapital ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	26	35
Effekt på egenkapital ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-26	-36

SENSITIVITET VED OMREGNING AV FORDRINGER OG GJELD I UTENLANDSK VALUTA TIL NOK

AF Gruppen har innskudd og forpliktelser i EUR, GBP, USD, DKK og SEK. Netto bankinnskudd og fordringer i utenlandsk valuta som ikke er funksjonell valuta, er utsatt for valutarisiko og resulterer i valutagevinster (-tap) ved valutakursendringer. Tabellen viser effekten på resultat etter skatt ved en endring av samtlige valutakurser med 10 %. Analysen forutsetter at øvrige variabler holdes konstante.

NOTE 22 FINANSIELL RISIKOSTYRING FORTS.

Beløp i MNOK	2023	2022
EFFEKT PÅ RESULTAT ETTER SKATT OG EGENKAPITAL		
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	40	5
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-40	-5

iii) Annen prisrisiko

Rivevirksomheten i Offshore er utsatt for prisrisiko ved salg av skrapstål som gjenvinnes fra stålkonstruksjoner i Nordsjøen. Løpende vurderes det om stålprisen skal sikres, både med hensyn til eksponering og hvor effektivt markedet for terminkontrakter er. AF har forpliktelser knyttet til råvarederivater for stål per 31.12.23 og per 31.12.22. Se note 23 – Derivater for ytterligere informasjon.

C) LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at AF Gruppen ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Konsernets strategi for å håndtere likviditetsrisiko er å ha tilstrekkelig med likvide midler og finansieringsrammer til enhver tid for å kunne innfri finansielle forpliktelser ved forfall, uten å risikere uakseptable tap eller gå på bekostning av konsernets omdømme. De fleste selskapene i AF-Gruppen er tilknyttet et konsernkontosystem. Overskuddslikviditet på konsernkontoen, utover den del som utgjør nødvendig arbeidskapital, forvaltes av konsernets finansfunksjon. Sedelse for daglig oppdatert likviditeten via et likviditets-cashbook, og månedlig har konsernledelsen en gjennomgang av likviditeten i prosjektene. Det utarbeides årlige likviditetsbudsjetter som oppdateres ved behov. Se note 20 – Netto rentebærende fordringer (gjeld) for informasjon om likviditet og tilgjengelige trekkrammer.

NOTE 23 DERIVATER

Beløp i MNOK	2023 Eiendeler	2023 Forpliktelser	2022 Eiendeler	2022 Forpliktelser
Valutaterminkontrakter - til virkelig verdi over resultatet	-	-	-	-
Valutaterminkontrakter - kontantstrømsikring	-	11	-	2
Sum anleggsmidler / langsiktig gjeld		**11**	-	**2**
Råvarederivater - til virkelig verdi over resultatet	-	-	-	-
Råvarederivater - kontantstrømsikring	-	1	-	4
Valutaterminkontrakter - til virkelig verdi over resultatet	2	-	-	-
Valutaterminkontrakter - kontantstrømsikring	-	15	-	17
Sum omløpsmidler / kortsiktig gjeld	**2**	**15**	-	**20**
Sum innregnede verdier i finansiell stilling	**2**	**27**	-	**22**

RÅVAREDERIVATER

For å sikre oss mot uønskede svingninger i prisen på råvarene AF benytter i entreprenørvirksomheten eller kildesorteter for gjenvinning, for eksempel stål, inngås i noen tilfeller råvarederivater. I vurderingen tas det hensyn til eksponering og hvor effektivt markedet for terminkontrakter er. Per 31. desember 2023 har AF Gruppen forpliktelser knyttet til råvarederivater for stål knyttet til riveverksomheten på miljøbasen i Vats.

VALUTATERMINKONTRAKTER

AF Gruppen innregner verdiendringer av valutaderivater knyttet til store kontrakter i valuta etter reglene for kontantstrømsikring. Per 31.12.23 gjelder dette to kontrakter med inntekter i EUR. Det var ingen ineffektivitet knyttet til AF Gruppens kontantstrømsikringer i 2023. For øvrige valutaterminkontrakter føres verdiendringene løpende over resultatet, jamfør note 9 – Netto gevinster (tap).

TABELLEN UNDER VISER ENDRINGER I KONTANTSTRØMSIKRING:

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Kontantstrømsikring (brutto)	47	44	55
Kontantstrømsikring (skatt)	-9	-10	-12
Beløpsstilført fra andre inntekter og kostnader (OCI) til resultatet	**38**	**34**	**43**
Kontantstrømsikring (brutto)	-48	-38	-21
Kontantstrømsikring (skatt)	11	8	5
Årets verdiendring	**-37**	**-30**	**-16**
Kontantstrømsikring (brutto)	-7	5	35
Kontantstrømsikring (skatt)	2	-1	-8
Sum andre inntekter og kostnader (OCI)	**-5**	**4**	**27**

NOTE 23 DERIVATER FORTS.

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI ETTER VERDSETTELSESHIERARKIET

AF Gruppen måler alle derivater og finansielle investeringer til virkelig verdi. AF Gruppen har per 31. desember 2023 derivater knyttet til valuta og stål. Valutaderivatene inngås for å ha forutsigbarhet enten for inntekter eller varekostnader i utenlandsk valuta.

Virkelig verdi-hierarki

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelseshierarkiet i IFRS 13. De ulike nivåene er definert som følger:
Nivå 1 - Noterte priser i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
Nivå 2 - Verdsettelse utledet direkte eller indirekte fra noterte priser i nivå 1.
Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder.

Beløp i MNOK

2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler - Derivater	-	2	-	2
Forpliktelser - Derivater	-	-27	-	-27
Sum	-	-25	-	-25

Beløp i MNOK

2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler - Derivater	-	-	-	-
Forpliktelser - Derivater	-	-22	-	-22
Sum	-	-22	-	-22

Virkelig verdi av forward kontrakter i fremmed valuta er beregnet som nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert mot kontraktens volum i fremmed valuta.

NOTE 24 FINANSIELLE INSTRUMENTER: KATEGORITABELL

Tabellen nedenfor presenterer AF Gruppens klasser av finansielle instrumenter og tilhørende inneregnet verdi etter IFRS 9 – Finansielle instrumenter. Alle de finansielle instrumentene er målt til virkelig verdi, eller tilnærmet lik virkelig verdi, med unntak av langsiktige finansielle forpliktelser. Se note 20 – Netto rentebærende fordringer (-gjeld) for informasjon om virkelig verdi på langsiktige finansielle forpliktelser.

FINANSIELLE EIENDELER FORDELT PER KATEGORI

Beløp i MNOK 31.12.23	Note	Finansielle eiendeler til amortisert kost	Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Fin. eiendeler til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle eiendeler	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende fordringer	20	317	-	-	317	-	317
Langsiktige pensjonsmidler og andre finansielle eiendeler		3	35	-	38	5	43
Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer [1]	10	3 259	-	-	3 259	259	3 518
Kontraktseiendeler	10	-	-	-	-	1 710	1 710
Kortsiktige rentebærende fordringer	20	32	-	-	32	-	32
Kortsiktige derivater	23	-	2	-	2	-	2
Kontanter og kontantekvivalenter	26	347	-	-	347	-	347
Sum		3 957	37	-	3 994	1 973	5 967

Beløp i MNOK 31.12.22	Note	Finansielle eiendeler til amortisert kost	Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Fin. eiendeler til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle eiendeler	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende fordringer	20	269	-	-	269	-	269
Langsiktige pensjonsmidler og andre finansielle eiendeler		4	9	-	13	-	13
Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer [1]	10	3 353	-	-	3 353	183	3 536
Kontraktseiendeler	10	-	-	-	-	2 021	2 021
Kortsiktige rentebærende fordringer	20	44	-	-	44	-	44
Kortsiktige derivater	23	-	-	-	-	-	-
Kontanter og kontantekvivalenter	26	765	-	-	765	-	765
Sum		4 434	9	-	4 444	2 204	6 648

[1] Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer klassifisert som finansielle eiendeler til amortisert kost omfatter ikke forskuddsbetalte kostnader.

NOTE 24 FINANSIELLE INSTRUMENTER: KATEGORITABELL FORTS.

FINANSIELLE FORPLIKTELSER FORDELT PER KATEGORI

31.12.23	Note	Forpliktelser til amortisert kost	Derivater til virkelig verdi over resultatet	Derivater til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	93	-	-	93	-	93
Langs. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	666	-	-	666	-	666
Kortsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	232	-	-	232	-	232
Korts. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	345	-	-	345	-	345
Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld [1]	17, 22	5 798	-	-	5 798	1 270	7 067
Kontraktsforpliktelse	17, 22	-	-	-	-	1 369	1 369
Langsiktige derivater	22, 23	-	-	11	11	-	11
Kortsiktige derivater	22, 23	-	-	15	15	-	15
Sum		7 134	-	27	7 161	2 658	9 819

31.12.22	Note	Forpliktelser til amortisert kost	Derivater til virkelig verdi over resultatet	Derivater til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	75	-	-	75	-	75
Langs. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	607	-	-	607	-	607
Kortsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	433	-	-	433	-	433
Korts. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	290	-	-	290	-	290
Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld [1]	17, 22	5 391	-	-	5 391	1 032	6 422
Kontraktsforpliktelse	17, 22	-	-	-	-	1 546	1 546
Langsiktige derivater	22, 23	-	-	2	2	-	2
Kortsiktige derivater	22, 23	-	-	20	20	-	20
Sum		6 797	-	22	6 819	2 578	9 397

[1] Leverandørgjeld og ikke-rentebærende gjeld klassifisert som finansiell gjeld til amortisert kost består av primær leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld. Som finansiell gjeld regnes ikke skyldige forpliktelser som skyldig merverdiavgift, pensjon og andre personalrelaterte kostnader

NOTE 25 SKATTEKOSTNAD

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Årets betalbare skatt	-286	-466	-269
Justering for tidligere år	-	-4	-18
Endring utsatt skatt	101	221	-66
Sum skattekostnad	-185	-248	-351

AVSTEMMING AV BETALBAR SKATT I RESULTATET MOT BETALBAR SKATT I BALANSEN

Årets betalbare skatt	286	466	269
Betalbar skatt knyttet til tidligere år	8	4	28
Forskuddsbetalt skatt	-42	-54	-64
Valutaomregningsdifferanser	-	-	-1
Sum betalbar skatt i balansen	247	416	232

AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD BEREGNET MED NORSK SKATTESATS OG SKATTEKOSTNADEN SLIK DEN FREMKOMMER I RESULTATET

Resultat før skatt	700	1 400	1 580
Forventet inntektsskatt etter norsk nominell sats	-154	-308	-348
Skatteeffekter av:			
- Avvikende skattesats	-1	3	4
- Ikke fradragsberettigede kostnader	-26	-26	-43
- Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-7	35	31
- Ikke skattepliktige inntekter	3	9	9
- Endring i skattesats	-	-	1
- Ikke inntektsført / endret vurdering av utsatt skattefordel	-1	5	-6
- Forskyvelse/forbrukt tidligere år	-	36	2
Sum skattekostnad i resultatet	-185	-248	-351
Effektiv skattesats	26,5 %	17,7 %	22,2 %

NOTE 26 UTSATT SKATT / UTSATT SKATTEFORDEL

ENDRING I BALANSEFØRT NETTO UTSATT SKATT

Beløp i MNOK	2023	2022
Balanseført verdi 1. januar	360	578
Resultatført i perioden	-101	-221
Ført i utvidet resultat	-2	2
Effekter knyttet til kjøp/salg av virksomhet	9	-3
Effekt knyttet til eiltakerlignede selskaper	1	14
Valutaomregningsdifferanse	-3	-
Balanseført verdi 31. desember	**273**	**359**

KLASSIFISERING I BALANSEN

Utsatt skattefordel	-167	-75
Utsatt skatt	441	435
Netto utsatt skatt i balansen	**273**	**359**

ENDRING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT (FØR NETTOFØRING INNEN SAMME SKATTEREGIME)

2023 UTSATT SKATT	1.1.23	Inngregnet i årets resultat	Inngregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.23
Varige driftsmidler	34		-	1	-	36
Prosjekter under utførelse [1]	616	98	-	6	-	724
Andre eiendeler	3		-	-	-	3
Periodiseringsfond	1	-1	-	-	-	1
Sum utsatt skatt	657	98	-	7	-	763
Herav nettoført mot utsatt skattefordel						-322
Balanseført utsatt skatt						**441**

UTSATT SKATTEFORDEL	1.1.23	Inngregnet i årets resultat	Inngregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.23
Varige driftsmidler	-11	-3	-	3	-	-12
Andre eiendeler	-16	2	-2	-	1	-15
Avsetninger	-177	-35	-	-	-	-211
Renter til avskjæring	-	-34	-	-	-	-34
Skatteverdi av fremførbart underskudd [2]	-91	-129	-	-1	-3	-224
Sum utsatt skattefordel	-295	-199	-2	2	-2	-496
Herav nettoført mot utsatt skatt						322
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel						6
Balanseført utsatt skattefordel						**-167**

[1] I Norge har prosjekter under utførelse stor betydning ved beregning av utsatt og betalbar skatt. Prosjekter under utførelse vurderes til direkte tilvirkningskostnad og inntektsføres skattemessig først ved overlevering.

[2] Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er inntektsført i den grad det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd. Inntektsført skattemessig fremførbart underskudd er ikke tidsbegrenset og utgjør MNOK 1 044 (425).

NOTE 26 UTSATT SKATT / UTSATT SKATTEFORDEL FORTS.

2022 UTSATT SKATT	1.1.22	Inngregnet i årets resultat	Inngregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.22
Varige driftsmidler	34	2	-	-1	-	34
Prosjekter under utførelse [1]	767	-124	-	-4	-	639
Andre eiendeler	30	-27	-	-	-	3
Periodiseringsfond	11	-10	-	-	-	1
Sum utsatt skatt	**841**	**-179**	**-**	**-5**	**-**	**657**
Herav nettoført mot utsatt skattefordel						-212
Balanseført utsatt skatt						**445**

UTSATT SKATTEFORDEL	1.1.22	Inngregnet i årets resultat	Inngregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.22
Varige driftsmidler	-10	-1	-	-	-	-11
Andre eiendeler	-25	-6	2	-	14	-16
Avsetninger	-134	5	-	2	-	-177
Skatteverdi av fremførbart underskudd [2]	-56	-39	-	-	5	-91
Sum utsatt skattefordel	-274	-42	2	1	18	-295
Herav nettoført mot utsatt skatt						212
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel						7
Balanseført utsatt skattefordel						**-76**

[1] I Norge har prosjekter under utførelse stor betydning ved beregning av utsatt og betalbar skatt. Prosjekter under utførelse vurderes til direkte tilvirkningskostnad og inntektsføres skattemessig først ved overlevering.

[2] Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er inntektsført i den grad det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd. Inntektsført skattemessig fremførbart underskudd er ikke tidsbegrenset og utgjør MNOK 1 044 (425).

NOTE 27 TILKNYTTEDE SELSKAPER

INVESTERINGER I TILKNYTTEDE SELSKAPER

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Balanseført verdi av investering 1. januar	160	274	368
Tilgang	10	-	-
Avgang	-	-2	-22
Andel av årets resultat	-4	136	35
Skatt ved utdeling fra kommanditselskaper og indre selskap	1	-	-
Egenkapitaltransaksjoner inkl. utbytte	-15	-227	-59
Valutakonverteringsdifferanser	1	-1	-2
Sum investering i tilknyttede selskaper 31. desember	174	160	274

AF Gruppen gjennomfører bolig- og næringsbyggprosjekter i samarbeid med profesjonelle medinvestorer. Dette gjøres for å tilføre komplementær kompetanse i prosjektene samt for å spre risiko. AF Gruppen eier vanligvis ikke mer enn 50 % i utbyggingselskapene. I tillegg har konsernet et fåtall tilknyttede selskaper med annen aktivitet men disse er ikke definert som vesentlige for konsernet.

Eierne har i selskapsavtalene blant annet regulert samarbeid, forkjøpsrett, utkjøpsrett samt krav til flertall ved enkelte beslutninger. Det foreligger i alle de vesentlige pågående prosjektene lånefinansiering hvor det i avtaler er inntatt bestemmelser om at utbyggingselskapet ikke kan utbetale utbytte eller tilbakebetale lån fra eierne før eventuelle banklån er innfridd.

Alle de tilknyttede selskapene hvor AF har eierandel er vurdert mht. faktisk kontroll. Det ble konkludert med at AF ikke har kontroll over disse investeringene og selskapene tas inn i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden.

Det foreligger ingen kunngjorte prisnoteringer for noen av de tilknyttede selskapene.

I noten er de tilknyttede selskapene gruppert etter vesentlighet for konsernet. Vurderingen av selskapenes vesentlighet er basert på en helhetsvurdering av aktivitet, økonomisk resultat og balanseført verdi. I 2023 er ingen tilknyttede selskaper vurdert som vesentlige.

I 2023 ble det avviklet ett uvesentlig tilknyttet selskap. Presentert totalresultat ble ikke påvirket av det avviklede selskapet. Presentert totalresultat er fra videreførte virksomheter. Det ble i 2023 mottatt MNOK 16 i utbytte fra de tilknyttede selskapene.

NOTE 27 TILKNYTTEDE SELSKAPER FORTS.

2022

SPESIFIKASJON AV BELØPENE I REGNSKAPET:

Beløp i MNOK	Vesentlige selskaper	Øvrige selskaper	Sum
Balanseførte beløp	33	147	180
Resultatførte beløp	107	29	136

Nedenfor gis et sammendrag av finansiell informasjon for konsernets vesentlige tilknyttede selskaper. Tallene i sammendraget av finansiell informasjon presenteres på 100-prosent basis. For selskap hvor årsregnskapet ikke er vedtatt på tidspunktet for konsernets regnskapsavleggelse er urevidert regnskapsutkast benyttet som grunnlag.

SAMMENDRAG FINANSIELL INFORMASJON – VESENTLIGE TILKNYTTEDE SELSKAPER

Beløp i MNOK	Hasle Linje Næring DA	Bergerveien 24 AS og IS	Sum
Prosjektnavn	Hasle Linje Næring	BO på Billingstad	
Prosjektsted	Oslo	Asker	
Forretningskontor	Oslo	Oslo	
Eierandel	49,5 %	33,3 %	
Omløpsmidler	6	39	45
Anleggsmidler	486	-	486
Sum eiendeler	**492**	**39**	**531**
Kortsiktige forpliktelser	69	32	101
Langsiktige forpliktelser	340	-	340
Sum gjeld	**409**	**32**	**441**
Egenkapital	83	7	90
Sum egenkapital og gjeld	**492**	**39**	**531**
Driftsinntekter	8	481	489
Resultat etter skatt/totalresultat	155	121	276

AVSTEMMING BALANSEFØRT VERDI

Konsernets andel av egenkapitalen	41	3	44
Andre poster	-10	-1	-11
Balanseført verdi av investeringen	**31**	**2**	**33**

AVSTEMMING ANDEL TOTALTRESULTAT VESENTLIGE SELSKAPER

Konsernets andel av totalresultat	77	40	117
Andre poster	-10	-	-10
Resultatført andel av totalresultat	**66**	**40**	**107**

TOTALRESULTAT ALLE TILKNYTTEDE SELSKAPER	Vesentlige selskaper	Øvrige selskaper	Sum
Resultat etter skatt/totalresultat	276	82	356
Konsernets resultatførte andel av totalresultat	107	29	136

2022 ble det avviklet tre uvesentlige tilknyttede selskaper. Presentert totalresultat inneholder MNOK 0,2 fra de avviklede virksomhetene. Resterende totalresultat var fra videreførte virksomheter. Det ble i 2022 mottatt MNOK 146 i utbytte fra de tilknyttede selskapene.

NOTE 28 FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

INVESTERINGER I FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Balanseført verdi av investering 1. januar	310	366	184
Tilgang	2	7	99
Andel av årets resultat	27	2	66
Egenkapitaltransaksjoner inkl. utbytte	101	-57	18
Valutaomregningsdifferanser	5	-4	-1
Sum investering i felleskontrollerte virksomheter 31. desember	332	310	366

AF Gruppen gjennomfører bolig- og næringsbyggprosjekter i samarbeid med profesjonelle medinvestorer. Dette gjøres for å tilføre komplementær kompetanse i prosjektene samt for å spre risiko. AF Gruppen eier vanligvis ikke mer enn 50 % i utbyggingselskapene. I tillegg har konsernet andeler i et fåtall felleskontrollerte virksomheter med annen aktivitet, men disse er ikke definert som vesentlige for konsernet.

Eierne har gjennom selskapsavtaler blant annet regulert samarbeid, forkjøpsrett, utkjøpsrett samt krav til flertall ved enkelte beslutninger. Det foreligger i alle de vesentlige pågående prosjektene lånefinansiering, hvor det i avtaler er tatt inn bestemmelser om at utbyggingselskapet ikke kan utbetale utbytte eller tilbakebetale lån fra eierne før eventuelle banklån er innfridd.

Alle de felleskontrollerte virksomhetene hvor AF har eierandel er vurdert rett. faktisk kontroll. Det ble konkludert med at AF ikke har kontroll over disse investeringene og selskapene tas inn i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden.

Det foreligger ingen kunngjorte påtegninger for noen av de felleskontrollerte virksomhetene.

I tråden er de felleskontrollerte virksomhetene gruppert etter vesentlighet for konsernet. Vurderingen av selskapenes vesentlighet er basert på en helhetsvurdering av aktivitet, økonomisk resultat og balanseført verdi. I 2023 er ingen felleskontrollerte virksomheter vurdert som vesentlige.

Det er ikke avviklet felleskontrollerte virksomheter i 2023. Presentert totalresultat er fra videreførte virksomheter. Det er i 2023 mottatt MNOK 32 i utbytte fra felleskontrollerte virksomheter.

NOTE 28 FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER FORTS.

2022

SPESIFIKASJON AV BELØPENE I REGNSKAPET:

Beløp i MNOK	Vesentlige virksomheter	Øvrige virksomheter	Sum
Balanseførte beløp	32	278	310
Resultatførte beløp	15	-17	-2

Nedenfor gis et sammendrag av finansiell informasjon for konsernets vesentlige felleskontrollerte virksomheter. Tallene i sammendraget av finansiell informasjon presenteres på 100-prosent basis. For selskap hvor årsregnskapet ikke er vedtatt på tidspunktet for konsernets regnskapsavleggelse er uvedtatt regnskapsutkast benyttet som grunnlag.

SAMMENDRAG FINANSIELL INFORMASJON – VESENTLIGE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Beløp i MNOK	Vangsvegen 33	Sum
Prosjektnavn	2317 Sentrums-kvartalet	
Prosjektsted	Hamar	
Forretningskontor	Oslo	
Eierandel	50%	
Omløpsmidler	234	234
Anleggsmidler	-	-
Sum eiendeler	**234**	**234**
Kortsiktige forpliktelser	115	115
Langsiktige forpliktelser	56	56
Sum gjeld	**170**	**170**
Egenkapital	64	64
Sum egenkapital og gjeld	**234**	**234**
Driftsinntekter	248	248
Resultat etter skatt/totalresultat	31	31

AVSTEMMING BALANSEFØRT VERDI

Konsernets andel av egenkapitalen	32	32
Balanseført verdi av investeringen	**32**	**32**

AVSTEMMING ANDEL TOTALRESULTAT VESENTLIGE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Konsernets andel av totalresultatet	15	15
Resultatført andel totalresultat	**15**	**15**

TOTALRESULTAT ALLE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

	Vesentlige virksomheter	Øvrige virksomheter	Sum
Resultat etter skatt/totalresultat	31	-34	-4
Konsernets resultatførte andel av totalresultat	15	-17	-2

Det ble ikke avviklet felleskontrollerte virksomheter i 2022. Presentert totalresultat er fra videreførte virksomheter. Det ble i 2022 mottatt MNOK 69 i utbytte fra felleskontrollerte virksomheter.

NOTE 29 DATTERSELSKAPER

Oppstillingen nedenfor inkluderer datterselskaper som er direkte og indirekte eid. I kolonnen for eierandel opplyses det om den eierandelen som morselskapet har i det aktuelle datterselskapet. Økonomisk andel tilsvarer den indirekte eierandelen for tilfeller der det er ikke kontrollerende eierinteresser i flere ledd. Det er et datterselskaps verdiskaping multiplisert med økonomisk andel som tilfaller AF Gruppens aksjonærer. Rene holdingselskaper og selskaper uten aktiviteter er utelatt fra oversikten. Stemmerettighetene i alle datterselskapene følger aksjen.

Selskapets navn	Anskaffelsesdato	Kontoradresse Sted	Land	Økonomisk andel 31.12.22	Økonomisk andel 31.12.23	Eierandel 31.12.23	Virksomhetsområde
AF Gruppen Norge AS	05.09.85	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	[1]
JR Anlegg AS	01.10.10	Jessheim	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Anlegg
Målselv Maskin og Transport AS	04.09.15	Karlstad	Norge	70,00%	70,00%	70,00%	Anlegg
Eiqon AS	01.02.16	Asker	Norge	47,76%	47,76%	100,00%	Anlegg
Consolvo Services AS	22.06.18	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Consolvo AS	03.11.11	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Carroteam AS	03.11.11	Mjøndalen	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Consolvo Eiendom AS	03.11.11	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Vannmeisling AS	06.12.16	Tranby	Norge	72,07%	71,85%	78,00%	Anlegg
Protector AS	03.11.11	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Protector CPE AB	03.11.11	Göteborg	Sverige	78,54%	78,25%	85,00%	Anlegg
Protector KKS GmbH	03.11.11	Remsack	Tyskland	77,61%	77,37%	84,00%	Anlegg
Consolvo GmbH	03.11.11	Remsack	Tyskland	77,61%	77,37%	100,00%	Anlegg
Fjerby AS	16.09.14	Fjerdingby	Norge	81,40%	81,15%	100,00%	Anlegg
Rakon AS	26.09.16	Stavanger	Norge	64,65%	67,24%	73,00%	Anlegg
AF Anläggning AB	26.08.20	Stockholm	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Anlegg
Stenseth & RS Entreprenør AS	25.08.22	Ålrus	Norge	80,50%	80,50%	100,00%	Anlegg
Stenseth & RS Ressurs AS	25.08.22	Ålrus	Norge	80,50%	80,50%	100,00%	Anlegg
Helgesen Tekniske Bygg AS	30.10.18	Osterøy	Norge	49,24%	49,24%	70,00%	Bygg
LAS Entreprenør AS	11.08.15	Bergen	Norge	70,34%	70,34%	100,00%	Bygg
Fundamentering AS	11.08.15	Tiller	Norge	49,24%	49,24%	70,00%	Bygg
Åsane Byggmesterforretning AS	11.08.15	Bergen	Norge	59,79%	59,79%	85,00%	Bygg
Toppemyr AS	11.08.15	Bergen	Norge	70,34%	70,34%	100,00%	Bygg
Nordstraumen Utbyggingsselskap AS	11.08.15	Bergen	Norge	42,21%	42,21%	60,00%	Bygg
Harcangerfjord Eiendom AS	09.08.17	Bergen	Norge	70,34%	70,34%	100,00%	Bygg
Strøm Gundersen AS	03.11.11	Mjøndalen	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Bygg
Strøm Gundersen Vestfold AS	01.10.16	Mjøndalen	Norge	67,10%	67,10%	67,10%	Bygg
Construction City Bygg AS	01.02.21	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Bygg
Haga & Berg Entreprenør AS	03.11.11	Oslo	Norge	77,80%	69,00%	100,00%	Bygg
Haga & Berg Service AS	19.02.14	Oslo	Norge	61,85%	67,20%	84,00%	Bygg
Oslo Brannsikring AS	27.09.17	Oslo	Norge	59,13%	60,80%	76,00%	Bygg
Oslo Overflateteknikk AS	03.11.21	Oslo	Norge	62,24%	56,00%	70,00%	Bygg
Oslo Stillasutleie AS	03.11.11	Oslo	Norge	60,06%	46,86%	71,00%	Bygg
Oslo Stillas AS	08.12.22	Oslo	Norge	60,06%	69,06%	91,00%	Bygg
Oslo Prosjektbygg AS	01.09.13	Oslo	Norge	61,38%	55,77%	84,50%	Bygg
Oslo Technical Service AS	19.06.18	Oslo	Norge	66,00%	66,00%	100,00%	Bygg
Lasse Holst AS	09.08.16	Gressvik	Norge	40,41%	38,95%	76,53%	Bygg
Betong & Tre AS	20.04.23	Sarpsborg	Norge	-	28,77%	56,47%	Bygg
Keytree AS	01.08.21	Oslo	Norge	56,79%	56,79%	86,05%	Bygg
Storo Blikkenslagerverksted AS	03.11.11	Oslo	Norge	46,20%	46,20%	100,00%	Bygg
Oslo Tapp og Membranservice AS	09.05.12	Oslo	Norge	46,20%	46,20%	100,00%	Bygg
VD Vinduer og Dør Montasje AS	06.08.15	Skotterud	Norge	46,20%	46,20%	70,00%	Bygg
Thorendahl AS	03.11.11	Oslo	Norge	53,14%	53,14%	100,00%	Bygg
Fagfjellveg AS	03.11.11	Oslo	Norge	53,14%	53,14%	100,00%	Bygg
Kirkesturen AS	12.01.16	Oslo	Norge	53,79%	53,79%	100,00%	Bygg
TKO AS	05.01.16	Oslo	Norge	66,00%	66,00%	100,00%	Bygg
TKO Prosjekt AS	25.04.18	Oslo	Norge	63,36%	63,36%	96,00%	Bygg
Milvent AS	03.07.19	Oslo	Norge	66,00%	66,00%	100,00%	Bygg

[1] AF Gruppen Norge AS omfatter virksomhetsområdene Anlegg, Bygg og Eiendom

NOTE 29 DATTERSELSKAPER FORTS.

Selskapets navn	Anskaffelsesdato	Kontoradresse Sted	Land	Økonomisk andel 31.12.22	Økonomisk andel 31.12.23	Eierandel 31.12.23	Virksomhetsområde
Betonmast AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Boligbygg AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Østfold AS	31.10.19	Gråfjum	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Trøndelag	31.10.19	Trondheim	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Buskerud Vestfold AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Resand AS	31.10.19	Averøy	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Innlandet AS	31.10.19	Gjøvik	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Asker og Bærum AS	31.10.19	Hønefoss	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Oslo AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Romerike AS	31.10.19	Lillestrøm	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Eiendom AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Fjellstrand Omsorgsboliger AS	31.10.19	Oslo	Norge	40,15%	41,45%	61,50%	Betonmast
Resand Eiendom AS	31.10.19	Averøy	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Kosterbacan Fritid AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Nye Vittecal Sentrum AS	20.06.22	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Hjørlevegen AS	15.04.23	Bergen	Norge	-	100,00%	100,00%	Eiendom
Sandbrogaten 11 AS	26.10.22	Bergen	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Eiendom
AF Decom AS	01.01.09	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Jølsen Miljøpark AS	01.11.13	Skedsmokorset	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Jølsen Eiendom 1 AS	07.06.23	Oslo	Norge	-	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Jølsen Eiendom 4 AS	07.06.23	Oslo	Norge	-	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Rinnal Miljøpark AS	11.12.14	Tiller	Norge	50,00%	50,00%	50,00%	Energi og Miljø
Nes Miljøpark AS	09.06.17	Nes	Norge	51,00%	51,00%	51,00%	Energi og Miljø
Enaktiva AS	06.01.18	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
AF Energi AS	31.05.06	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
AF Energija Baltic UAB	04.07.17	Vilnius	Litauen	95,00%	95,00%	95,00%	Energi og Miljø
Mepex Consult AS	16.01.23	Asker	Norge	-	60,00%	60,00%	Energi og Miljø
Betonmast Sverige AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Bygg Göteborg AB	01.07.01	Göteborg	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Bygg Väst AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	84,86%	86,66%	100,00%	Sverige
AF Bygg Öst AB	31.10.19	Södertälje	Sverige	93,25%	91,50%	91,50%	Sverige
AF Bygg Stockholm AB	31.10.19	Stockholm	Sverige	96,00%	91,50%	100,00%	Sverige
AF Öresund AB	31.10.19	Malmö	Sverige	88,83%	70,00%	100,00%	Sverige
AF Anläggning Väst AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	84,00%	84,00%	84,00%	Sverige
AF Prefab i Mälardalen AB	14.01.00	Nykvarn	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Hälsingland Byggproduktion AB	01.07.13	Stockholm	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Bygg Syd AB	30.06.07	Halmstad	Sverige	76,77%	70,00%	70,00%	Sverige
AF Projektutveckling AB	15.10.04	Göteborg	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
Kanonaden Entreprenad AB	06.02.17	Nässjö	Sverige	73,68%	91,15%	91,15%	Sverige
Bergholaget i Götaland AB	06.02.17	Nässjö	Sverige	73,68%	91,15%	100,00%	Sverige
Kanonaden Mälardalen AB	30.06.17	Stockholm	Sverige	43,52%	72,97%	80,05%	Sverige
Kanonaden Tak och Fasadmontering AB	06.02.17	Nässjö	Sverige	73,68%	91,15%	100,00%	Sverige
Skatbäcken AB	06.02.17	Nässjö	Sverige	73,68%	91,15%	100,00%	Sverige
HMB Construction AB	02.01.19	Falun	Sverige	68,50%	68,70%	56,68%	Sverige
HMB Construction Örebro AB	12.11.20	Falun	Sverige	34,04%	35,04%	51,00%	Sverige
SWE Maskinrenting AB	02.01.19	Falun	Sverige	68,50%	68,70%	100,00%	Sverige
Nybron Fastigheter AB	17.01.22	Härnösand	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Miljøbase Vats AS	05.09.14	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
AF Offshore Decom AS	01.01.09	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
AF Offshore Decom UK Ltd.	24.05.10	London	England	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
Aeron AS	01.07.09	Flekkefjord	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
Aermace AS	25.01.21	Egersund	Norge	51,00%	51,00%	51,00%	Offshore
Clara AS	02.05.22	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Øvrige

NOTE 30 VESENTLIGE IKKE-KONTROLLERENDE EIERINTERESSER

Tabellen nedenfor viser AF Gruppens totalresultat og egenkapital tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser allokert til underkonsern med vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser.

Beløp i MNOK	Betonmast	AF Håndverk	Øvrige	Sum
Ikke-kontrollerende eierinteresser 1. januar 2021	476	82	343	901
Andel av årets totalresultat	89	15	147	202
Andel av vedtatt og utbetalt utbytte i 2021	-33	-6	-146	-186
Kapitalforhøyelse	-	-	2	2
Aksjebasert avlønning	4	-	3	7
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierint.	-10	-	2	-8
Ikke-kontrollerende eierinteresser 31. desember 2021	**475**	**91**	**351**	**918**
Andel av årets totalresultat	45	9	133	187
Andel av vedtatt og utbetalt utbytte i 2022	-81	-6	-154	-240
Aksjebasert avlønning	2	-	2	4
Tilgang ikke-kontr. eierinteresser ved kjøp av virksomhet	-	-	14	14
Ikke-kontrollerende eierinteresser put-opsjon	-	-	-5	-5
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierint.	42	-	-3	39
Ikke-kontrollerende eierinteresser 31. desember 2022	**485**	**94**	**338**	**918**
Andel av årets totalresultat	16	4	100	119
Andel av vedtatt og utbetalt utbytte i 2023	-47	-6	-120	-172
Kapitalforhøyelse	-	-	2	2
Aksjebasert avlønning	2	-	2	4
Tilgang ikke-kontr. eierinteresser ved kjøp av virksomhet	-	7	3	10
Ikke-kontrollerende eierinteresser put-opsjon	-	-	-3	-3
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierint.	-31	13	-10	-27
Ikke-kontrollerende eierinteresser 31. desember 2023	**454**	**113**	**314**	**880**

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av finansiell informasjon for underkonsern med vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser.

	Betonmast			AF Håndverk		
Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Årets resultat	45	317	111	1	-18	-24
Årets totalresultat	48	309	108	1	-18	-24
Anleggsmidler	1 612	1 631	2 023	612	538	541
Omløpsmidler	2 034	2 307	2 597	366	327	254
Sum eiendeler	3 646	3 939	4 620	979	865	795
Egenkapital tilordnet aksjonær	1 379	1 343	1 274	179	194	383
Ikke-kontrollerende eierinteresser	5	20	80	50	30	29
Langsiktig gjeld	561	627	1 193	304	288	310
Kortsiktig gjeld	1 700	1 945	2 113	445	353	272
Sum egenkapital og gjeld	3 646	3 939	4 620	979	865	795
Ikke-kontrollerende eierinteressers andel i konsernet	32,5 %	34,7 %	35,1 %	34,0 %	34,0 %	34,0 %

Det foreligger ingen betingede forpliktelser eller avgitte tilsagn om kapitaloverførsler knyttet til noen av datterselskapene.

NOTE 31 FELLESKONTROLLERTE DRIFTSORDNINGER

AF Gruppen har i et arbeidsfellesskap med italienske Ghella, inngått kontrakt med Oslo kommune for bygging av rentvannstunnelen i Oslo. Arbeidsfellesskapet er organisert gjennom JV AF Ghella ANS, et ansvarlig selskap stiftet i 2022, hvor AF Gruppen eier en andel på 60 %. Deltagerne har ubegrenset ansvar og enstemmighet kreves dersom forslag til beslutninger skal anses vedtatt.

JV AF Ghella ANS er klassifisert som felleskontrollert driftsordning, og AF Gruppen har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Klassifiseringen av investeringen er gjort med bakgrunn i struktur og juridisk form på arbeidsfellesskapet, vilkårene som er avtalt mellom partene, sammensetning av beslutningsmyndighet og andre relevante forhold. AF Gruppen inntregner sin andel av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader i konsernregnskapet. Opplysninger om regnskapsprinsipper for felleskontrollerte driftsordninger er gitt i note 2 Vesentlige regnskapsprinsipper.

Nedenfor vises AF Gruppens andel i den felleskontrollerte driftsordningen inntregnet i finansiell stilling i konsernregnskapet:

Beløp i MNOK	JV AF GHELLA ANS
Prosjektnavn	E6 Rentvannstunnel i Oslo
Prosjektsted	Oslo
Foretningskontor	Oslo
Virksomhetsområde	Anlegg
Eierandel	60%

ANDEL I FELLESKONTROLLERT DRIFTSORDNING:

Beløp i MNOK	2023	2022
Anleggsmidler	392	40
Omløpsmidler	385	542
Sum eiendeler	777	581
Langsiktig gjeld	65	33
Kortsiktig gjeld	686	543
Sum gjeld	750	575
Egenkapital	27	5
Sum egenkapital og gjeld	777	581

NOTE 32 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

AKSJEKAPITALEN BESTÅR AV

	Antall	Pålydende	Balanseført
A-aksjer	108 532 000	0,05	5 426 600

AKSJONÆR	Antall aksjer	Andel	Endring 2022-2023
ØMF Holding AS	17 972 233	16,55 %	130 000
OBOS BBL	17 459 483	16,09 %	-
Constructio AS	15 338 012	14,13 %	50 000
Folketrygdfondet	9 070 140	8,35 %	662 393
LJM AS	2 515 217	2,32 %	-
Artel Kapital AS	2 508 267	2,31 %	-
Vito Kongsvinger AS	1 911 676	1,76 %	-
Arne Skogheim AS	1 753 870	1,62 %	-
Janiko AS	1 370 186	1,26 %	20 000
Moger Invest AS	1 242 609	1,14 %	-
Tri største aksjonærer	71 141 695	65,55 %	882 393
Sum øvrige aksjonærer	37 390 307	34,45 %	-52 393
Totalt antall aksjer	108 532 000	100,00 %	830 000

Aksjene har ingen stemmerettsbegrensninger og er fritt omsettelige. Hver aksje har en stemme.

Alle utstedte aksjer er fullt innbetalt per 31. desember 2023.

ÅRETS BEVEGELSE I ANTALL AKSJER

Totalt antall aksjer 1. januar 2023	107 702 000
Emisjon fm. seriekapsskjap	-
Emisjon mot ansatte fm. aksjekjopsprogram	830 000
Totalt antall aksjer 31. desember 2023	108 532 000

ANTALL AKSJER OG OPSJONER EIET AV STYRET OG LEDENDE PERSONER PER 31.12.2023

Styret	Rolle	Opsjoner	Egne aksjer	Aksjer eid av nærstående
Morten Gronstad	Aksjonærvalgt, styrets leder	-	25 000	-
Marianne Gjertsen Ebbesen [1]	Aksjonærvalgt	-	-	17 459 483
Kristian Holth [2]	Aksjonærvalgt	-	-	16 359 521
Hege Sjømark	Aksjonærvalgt	-	-	-
Salouma Djoudat	Aksjonærvalgt	-	-	-
Hilde Kristin Hauge [3]	Aksjonærvalgt	-	-	3 075
Erik Tommeraas Veiby [4]	Aksjonærvalgt	-	-	2 224 249
Arne Sveen	Ansattvalgt	-	-	-
Hilde Wikestad Flaen	Ansattvalgt	-	29 016	-
Espen Jahr	Ansattvalgt	5 587	6 586	-
Sum		5 587	60 602	36 046 319

[1] Nærstående til OBOS BBL som eier 17 459 483 aksjer

[2] Nærstående til Constructio AS og Rygind AS som eier henholdsvis 15 338 012 og 1 021 509 aksjer

[3] Nærstående til Hilma Invest AS som eier 3 075 aksjer

[4] Nærstående til Vito Kongsvinger AS og KB Gruppen Kongsvinger AS som eier henholdsvis 1 911 676 og 312 564 aksjer

NOTE 32 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON FORTS.

Konsernledelsen	Tittel	Opsjoner	Aksjer
Amund Tøftum	Konsernsjef	40 477	198 911
Anny Ølen	Konserndirektør/Finans	23 798	31 663
Bård Frycenlund	Konserndirektør	24 437	186 090
Eirik Wraal	Konserndirektør	24 827	40 590
Geir Flåte	Konserndirektør	24 827	2 457
Tormod Selberg	Konserndirektør	22 756	56 286
Lars Wynne Hjelmeseth	Konserndirektør	23 708	37 511
Sum		183 760	497 558

Styret har fullmakt til å erverve inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten er gyldig til ordinær generalforsamling planlagt til 15. mai 2024. Generalforsamlingen vedtok 12. mai 2023 en ny opsjonsordning for alle ansatte i AF Gruppen ASA med datterselskaper med rett til tegning av i alt 5 000 000 opsjoner i årene 2023, 2024 og 2025 og innløsning i 2026. Per 31.12.2023 er det utestående 4 779 447 opsjoner i denne ordningen.

EGNE AKSJER

Egne aksjer er ervervet med tanke på salg til ansatte. Det har ikke blitt ervervet aksjer fra nærstående parter i 2022 eller 2023.

Aksjetransaksjoner	2023	2022
Antall kjøpte aksjer	242 752	355 672
Gjennomsnittlig anskaffelseskost per aksje (NOK)	138,5	184,7
Sum anskaffelseskost (MNOK)	34	66
Antall aksjer solgt til ansatte	242 752	355 672
Gjennomsnittlig salgspris per aksje før rabatt (NOK)	131,2	156,0
Sum salgsvederlag (MNOK)	32	57
Antall egne aksjer per 31. desember	-	-
Pålydende beløp egne aksjer à 0,05 (NOK)	-	-

NOTE 33 YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET

LØNN OG YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE

Lønn til ledende ansatte er fordelt på fast lønn og bonus basert på EVA-modellen (Economic Value Added). AF Gruppen benytter EVA som et ledelses- og styringsverktøy. Insentivsystemer basert på EVA-modellen er innført for ledere i store deler av konsernet. EVA er en indikator for verdiskapning, og verktøyet skal sikre at det arbeides for å øke verdiskapningen i alle deler av AF. Lederne ansatte kan investere 25 % av brutto bonus etter skatt i aksjer i AF Gruppen ASA. Aksjene selges med 20 % rabatt fra gjennomsnittlig aksjekurs i en angitt uke etter resultatinnlegging. Bindingstiden for aksjene er ett år.

Lønn til konsernsjefen fastsettes i styremøte hvert år. Styret fastsetter retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i samarbeid med konsernsjefen. Det foreligger ingen avtaler for konsernets ledelse eller styrets leder om sluttvederlag eller etterlønnsordninger ved opphør eller endring av ansettelsesforhold. Konsernledelsen deltar i den generelle pensjonsordningen for AF Gruppens ansatte som er beskrevet i note 18 - Pensjoner.

Det er ikke ytet lån eller sikkerhetsstillelse til styret eller konsernledelsen.

Lønn og andre godtgjørelser, herunder bonus, opptjent i rapporteringsåret er inntatt i oppstillingene nedenfor. Dette er en endring fra tidligere år, hvor utbetalt godtgjørelse ble presentert. Sammenligningstall er omarbeidet. Kostnadsført bonus inkl. feriepenger for regnskapsåret er presentert i kolonnen for bonus.

2023

Konsernledelsen (TNOK)	Lønn	Bonus	Pensjon	Aksjebasert avlønning	Andre ytelser	Sum
Amund Tøftum, konsernsjef	4 184	2 656	92	105	33	7 049
Anny Øen, konserndirektør/Finans	1 876	1 482	91	70	27	3 548
Bård Frydenlund, konserndirektør	1 985	1 230	92	63	68	3 438
Eirik Wraal, konserndirektør	1 964	1 409	91	26	25	3 516
Geir Fløta, konserndirektør	1 967	1 363	91	3	74	3 998
Tormod Solberg, konserndirektør	1 774	1 356	91	74	21	3 565
Lars Myhre Hjelmeset, konserndirektør	1 870	1 112	91	26	86	3 185
Sum godtgjørelse til konsernledelsen	15 611	11 348	639	366	340	28 304

2022

Konsernledelsen (TNOK)	Lønn	Bonus	Pensjon	Aksjebasert avlønning	Andre ytelser	Sum
Amund Tøftum, konsernsjef	4 060	6 805	84	162	68	11 219
Sverre Hærem, konserndirektør/Finans[1]	1 464	3 758	85	136	42	5 525
Anny Øen, konserndirektør/Finans[2]	545	1 181	30	74	19	1 850
Bård Frydenlund, konserndirektør	1 885	3 335	86	122	58	5 487
Eirik Wraa, konserndirektør	1 877	3 253	85	24	29	5 269
Ida Aal Gram, konserndirektør[3]	1 354	-	54	-	64	1 472
Geir Fløta, konserndirektør	1 877	3 805	87	33	73	5 874
Tormod Solberg, konserndirektør	1 666	2 201	85	108	82	5 063
Lars Myhre Hjelmeset, konserndirektør[4]	607	1 068	30	24	38	1 767
Sum godtgjørelse til konsernledelsen	15 335	26 473	626	705	433	43 576

[1] Sverre Hærem var konserndirektør/Finans frem til 31. august 2022

[2] Anny Øen har vært konserndirektør/Finans siden 1. september 2022

[3] Ida Aal Gram var konserndirektør frem til 30. september 2022

[4] Lars Myhre Hjelmeset har vært konserndirektør siden 1. september 2022

NOTE 33 YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET FORTS.

BONUS TIL KJØP AV AKSJER FOR LEDENDE ANSATTE

Antall aksjer/kurs	2023	2022
Antall bonusaksjer solgt fra egen beholdning	29 745	25 442
Antall bonusaksjer tilført gjennom emisjon	-	-
Markedskurs på avtaletidspunktet (NOK)	153,40	193,64
Salgskurs (NOK)	122,72	159,67
Regnskapsmessig effekt av bonusaksjer (TNOK):		
Kostnadsført rabatt (ekskl. arb.g avg.)	-913	-1 017

Aksjer eid av ledende ansatte og tegnede opsjoner er beskrevet i note 22 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon.

HONORAR TIL STYRET

Honorar til styret vedtas og utbetales påvis året etter opptjeningsåret, dvs. styrehonorarene som er inntatt i 2023 er knyttet til 2022/2023. Nye styremedlemmer har dermed ikke fått styrehonorar i 2023.

Styremedlem, rolle (TNOK)	2023	2022
Morten Grongstad, styrets leder	-	-
Pål Egil Rønn, styrets leder[1]	653	622
Kristian Holth, styremedlem	424	404
Hilde Kristin Hervad, styremedlem	408	-
Hege Bømark, styremedlem	438	389
Salaudine Djoudat, styremedlem	408	389
Erik Tønnesaas Veiby, styremedlem	408	-
Arne Baumann, styremedlem	438	389
Marianne Gjertsen Ebbesen, styremedlem	-	-
Kjetel Digre, styremedlem	-	389
Kristina Alvendal, styremedlem	-	389
Hilde Vikestad Flaen, ansattevalgt styremedlem	288	275
Arne Sveen, ansattevalgt styremedlem	288	275
Espen Jakt, ansattevalgt styremedlem	288	-
Kenneth Svendsen, ansattevalgt styremedlem	-	275
Sum honorar til styret	3 981	3 792

[1] I tillegg til styrelederhonorar på TNOK 653 (622) vedtatt i 2023 har AF Gruppen inngått en avtale med NTNU, Institutt for bygg- og miljøteknikk, om at AF Gruppen skulle dekke kostnader knyttet til Pål Egil Rønns ansettelse som professor II ved NTNU. Avtalen utløp 1. august 2023 og gjaldt en 15 % stilling som ble dekket med TNOK 250 per år samt konsekvenstimer utover den faste stillingen med inntil TNOK 150 per år. Det påløp TNOK 146 i kostnader knyttet til denne avtalen i 2023 og TNOK 250 i 2022.

RETNINGSLINJER FOR 2023

Styret vil legge frem for generalforsamlingen en redegjørelse iht. allmennaksjelovens § 6-16a. Det er utarbeidet rapport om godtgjørelse til ledende ansatte iht. allmennaksjelovens § 6-16b. I tråd med regnskapslovens § 7-31b, 10. ledd redegjøres det nedenfor for innholdet i retningslinjene:

Det er etablert retningslinjer for lønn og andre godtgjørelser for ledende ansatte. Styret fastsetter retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i samarbeid med konsernsjefen. Lønn til konsernsjefen fastsettes av styret. Basislønn (grunnlønn) skal fastsettes i tråd med markedslønn. Basislønn reguleres årlig per 1. juli etter en individuell vurdering. Ledende ansatte får naturalytelser og deltar i konsernets pensjonsordninger på lik linje med øvrige ansatte i henhold til konsernets Personalhåndbok. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte om sluttvederlag eller etterlønnsordninger ved opphør eller endring av ansettelsesforhold.

Bonus til ledende ansatte gis etter EVA-modellen (Economic Value Added). EVA er en metode for å beregne og analysere verdiskapningen i konsernet og i økonomiske enheter under konsernnivå. Bonus etter EVA-modellen er knyttet til konsernets verdiskaping gjennom regnskapsåret. Krav til resultat må innfris for at bonusutbetaling skal skje. 25 % av brutto opptjent bonus kan brukes til kjøp av aksjer med 20 % rabatt og resterende utbetales. Aksjer kan selges til ledende ansatte, etter styrets godkjenning, med 20 % rabatt ut fra gjeldende aksjekurs. Tilbudet om kjøp av aksjer er lik tilbudet som gis til øvrige ansatte.

Generalforsamlingen vedtok den 12. mai 2023 et opsjonsprogram for alle ansatte i AF Gruppen. Det maksimale antall opsjoner som kan tildeles er 5 000 000, og ordningen innebærer en årlig tildeling i årene 2023-25, med utøvelse i mars 2026. De ansatte betaler en opsjonspremie på NOK 1,00 pr. opsjon. Utøvelseskursen i 2026 for opsjonene tegnet i 2023 vil være NOK 140,40 pr. aksje, justert for utbytter som overstiger 50 prosent av resultat pr aksje i perioden juni 2023 frem til utøvelsen i 2026. I alt 4 850 000 opsjoner ble tegnet i 2023. Totalt utestående opsjoner pr. 31. desember 2023 var 4 779 447, justert for ansatte som har sluttet.

Opsjonsprogrammet er utarbeidet av styret og skal være en incentivordning for alle ansatte i konsernet. Hensikten med programmet er å motivere de ansatte til langsiktig satsing og økt deltakelse i konsernets virksomhet. Konsernets fremtidige målsetninger anses best oppnådd hvor de ansattes interesser og selskapets interesser er sammenfallende. Avlønningen av ledende ansatte i 2023 har vært i overensstemmelse med retningslinjene som ble fremlagt for generalforsamlingen i 2023.

NOTE 34 NÆRSTÅENDE PARTER

Konsernets nærstående parter består av AF Gruppen ASAs aksjonærer, medlemmer av styret og konsernledelsen, samt tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, jamfør note 27 - Tilknyttede selskap og note 28 – Felleskontrollerte virksomheter.

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
KONTRAKTSSUM			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	2 976	2 904	1 725
Sum	2 976	2 904	1 725
OMSETNING			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	872	985	685
Sum	872	985	685
KJØP AV VARER OG TJENESTER			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	-1	-1	-
Sum	-1	-1	-
IKKE-RENTEBÆRENDE FORDRINGER PER 31.12			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	216	116	38
Sum	216	116	38
RENTEBÆRENDE FORDRINGER PER 31.12			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	310	298	340
Sum	310	298	340

Medlemmer av styret og ledelsen i konsernet samt nærstående til disse kontrollerer 34,1 % (31,7 %) av aksjene i AF Gruppen ASA ved utgangen av året. For informasjon om godtgjørelse til styret og ledelsen se note 33 - Ytelser til ledende ansatte og styret. Utover dette er det ingen avtaler eller transaksjoner med styret og ledelsen.

Det er opplyst om garantier utstedt overfor tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter i note 35 – Pantstillelser og garantier.

NOTE 35 PANTSTILLELSER OG GARANTIER

PANTSTILLELSER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Pantelån	20	18	1
Finansielle leieforpliktelser	15	733	585
Sum balanseført verdi av gjeld som er sikret ved pant o.l.		751	586
BALANSEFØRT VERDI AV PANTSATTE EIENDELER			
Bygninger og produksjonsanlegg		39	19
Maskiner og inventar		75	85
Kunder og ikke rentebærende fordringer		53	186
Andre pantsatte eiendeler		23	6
Leide maskiner og driftsmidler	15	733	581
Sum balanseført verdi av pantsatte eiendeler		923	876

Det er avgitt negativ pantsettelseserklæring vedrørende kundefordringer og beholdninger knyttet til konsernets finansieringsarrangement.

Gjennom deltakelse i ansvarlige selskap vil konsernet kunne bli stilt til ansvar for andre deltakeres manglende evne til å innfri sine forpliktelser. Solidaransvaret kan inntre først gjeres gjeldende når det aktuelle selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser.

GARANTIER

Beløp i MNOK	2023	2022
Garantier utstedt overfor byggherre [1]	5 902	4 784
Garantier utstedt overfor tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter [2]	367	397
Sum	6 269	5 181

[1] *I forbindelse med inngåtte entreprenørkontrakter er datterselskapene i AF Gruppen underlagt sedvanlige entreprenørforpliktelser med tilhørende garantistillelser. AF Gruppen ASA har i denne forbindelse garantert for datterselskaper i form av selvskyldnerkausjoner mot finansinstitusjoner. I tillegg har AF Gruppen ASA og AF Gruppen Norge AS utstedt morselskapsgarantier som i hovedsak også gjelder denne typen garantistillelser. Garantiene er utstedt overfor byggherre og relaterer seg til kontraktsforpliktelser og stilles i hovedsak som anbudsgaranti, leveringsgaranti og betalingsgaranti.*

[2] *AF Gruppen har i en del tilfeller gitt garantier som sikkerhet for lån eller annet til fordel for utbyggingsselskaper. Typisk kan dette være i forbindelse med at utbyggingsselskapet har fått finansiering i bank og eierne etter en konkret vurdering har valgt å stille garanti for deler av slik finansiering. Dette dreier seg om partielle garantier, hvor AF Gruppen kun garanterer for en andel av beløpet tilsvarende sin eierandel i det aktuelle prosjektet. Garantistillelsen kan først gjøres gjeldende dersom utbyggingsselskapet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser.*

I tillegg har AF Gruppen som deleier i kommandittselskaper forpliktet seg til å innbetale selskapskapital. Per 31. desember 2023 utgjorde den kommiterte ikke innbetalte selskapskapitalen MNOK 48 (38).

NOTE 36 BETINGEDE UTFALL

Utførelse av bygg- og anleggsoppdrag medfører av og til at det oppstår uenighet mellom kontraktsparter relatert til hvordan den underliggende kontrakten skal forstås. AF Gruppen legger vekt på å forsøke å løse slike tvister gjennom forhandlinger utenfor rettsapparatet. En del saker avgjøres til tross for dette gjennom voldgift eller i rettsapparatet - slike tvister er som oftest utfallet ikke binært da begge parter har krav eller motkrav. Det gjøres løpende vurderinger av inntektsføring og avsetninger knyttet til omtvistede krav i alle prosjekter.

Ved utgangen av 2023 var AF Gruppen involvert i følgende rettslige tvister av betydning:

AF Bygg Øst Oslo har stevnet Joh. Johannson Kaffe AS og garantisten NorgesGruppen ASA, ved datterselskapet Vestby Næringspark Joh. AS om sluttoppgjøret for kaffeforedlingsanlegget på Vestby. Tingretten avsa dom i saken i 2023, men begge partskonstellasjoner har anket deler av dommen. Lagmannsretten har ikke berammet saken.

AF Bygg Syd har stevnet Unity Malmö AS om sluttoppgjør for prosjektet Kv. Räkehult. Saken vil bli behandlet i skriftlig omstol (tilsvarende voldgift) og forventes avgjort våren 2025.

Tidligere AF Nybygg har blitt saksøkt av BalanceBygg AS om sluttoppgjør for prosjektet Brøtejordet. Saken ble forlikt i mars 2024.

FØLGENDE SAKER OMTALT I 2022 BLE FORLIKT I 2023

Betonmast Oslo hadde stevnet Cantica AS ved datterselskapet Kongeveien Eiendom AS knyttet til sluttoppgjøret på prosjekter The Well Resort på Sjøflenyr i Nordre Follo.

Vikebergtoppen borettslag hadde tatt ut stevning mot Peal Prosjektutvikling AS (byggherre). Tidligere AF Bygg Prosjektpartner var som totalentreprenør inkludert i regresskrav. Saken gjaldt krav om utbedring, prisavslag og erstatning som følge av påståtte mangler ved et boligbygg som ble overlevert i 2012.

NOTE 37 KLIMARISIKO

Bygg-, anleggs- og eiendomssektorens påvirkning på klima og miljø må sees på både via direkte og indirekte klimagassutslipp og materialbruk. 36 % av de globale klimagassutslippene kan knyttes til disse sektorene. Klimarisiko er relatert til AFs robusthet overfor klimaendringer og strengere rammevilkår knyttet til overgangen til et lavutslippssamfunn. AF Gruppen har i 2023 gjennomført og oppdatert sin klimarisikoanalyse med utgangspunkt i TCFD-rammeverket, og har gjennom dette identifisert klimarelaterte risikoer og muligheter. Se ytterligere informasjon om AFs klimarisikoanalyse på side 44-50 i årsrapporten.

Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko kan oppstå som følge av klima- og værrelaterte hendelser, som for eksempel flom, tørke, flom, storm, mv. Slike hendelser kan blant annet føre til finansielle tap gjennom forsinkelser av forsyningskjeder, forsinkelser i drift og økt ulykkesrisiko. AF søker å reassure effekten av denne typen risiko ved i så stor grad som mulig å inngå forutsigbare avtaler med leverandører på pris og leveransetidspunkt, samt implementering av risikoreduserende tiltak ved behov. Flere av AFs prosjekter, eksempelvis innen funksamlerentering og rassikring, bidrar også til samfunnets klimatilpasning for å håndtere økende grad av ekstremvær. Økende grad av ekstremvær innebærer også økt behov for AFs kompetanse og tjenester knyttet til oppryddning og gjenoppbygning.

Overgangsrisikoer kan oppstå som følge av overgangen til et lavkarbonsamfunn. Endringer i politikk og teknologi, økt karbonprising eller krav til redusert energiforbruk kan føre til endringer i verdien av eiendeler, men også skape forretningsmuligheter. AF Gruppens evne til å tilpasse seg markedets etterspørsel etter nye tjenester avgjør hvorvidt vi kan utnytte de mulighetene som overgangsrisikoene representerer. Overgangen til et lavutslippssamfunn kan gi markedsmuligheter innenfor for eksempel rehabilitering av eksisterende bygg, energieffektivisering og utvikling av innovative løsninger for å redusere klima- og miljøpåvirkning.

AF Gruppen ønsker å sikre seg mot eller unngå risiko som vi ikke kan påvirke. Konsernet jobber derfor målrettet mot å redusere effekten av denne type risiko gjennom tett dialog med kunde, god kontraktsforståelse og kontinuerlig oppdatering av inngåtte forsikringsavtaler for å dekke forsaktuelle behov. AFs systematiske tilnærming til risikostyring i prosjektene inkluderer også oppfølging av klimarelatert risiko. Identifiserte risikoer danner grunnlag for å implementere nødvendige risikoreduserende tiltak for konsernet som helhet, og i det enkelte prosjekt etter behov.

I forbindelse med gjennomføring av klimarisikoanalysen AF er det identifisert potensielle vesentlige finansielle effekter knyttet til klimarelaterte forhold. AF har tatt utgangspunkt i de samme terskelverdiene som benyttes for vurdering av finansiell vesentlighet i regnskapet når vi har vurdert klimarelaterte risikoer og muligheter. Vurderingene er imidlertid basert på scenarier som representerer potensielle ytterpunkter i fremtidig utvikling, og som er valgt for å stressteste relevante finansielle effekter. Disse representerer derfor ikke et beste estimat eller forutsetninger som legges til grunn for vurdering av regnskapsmessige effekter, og kvalifiserer ikke for innregning etter IFRS.

AF Gruppens konsernfinansavdeling jobber tett sammen med konsernledelsen og andre ressurser internt som har klima og miljø som sitt ansvarsområde for å kvalitetssikre at relevante faktorer blir hensyntatt i konsernets regnskap. I forbindelse med konsernets finansielle periodeavslutninger vurderes relevante klimarisikoer opp mot mulige regnskapsmessige effekter, og områder hvor klimarisiko er vurdert spesielt relevant er gjengitt her. Langsiktige finansielle effekter av klimarisiko er behefter med stor usikkerhet, men det er ikke avdekket at klimarisiko har vesentlig effekt på konsernregnskapet for 2023.

Prosjektgjennomganger

Prosjektporteføljene gjennomgås på forretningsenhetsnivå hvert kvartal, med kvantitativ vurdering av utfallsrom i hvert prosjekt knyttet til identifiserte risikoer. Dette inkluderer også identifiserte klimarelaterte risikoer. Det er ikke identifisert prosjekter hvor klimarisiko har hatt vesentlig effekt på konsernregnskapet.

Vurdering av levetid av eide og leasede driftsmidler

Konsernet har både eide og leasede driftsmidler som kontinuerlig tilpasses de gjeldende funksjonskrav og kundens kriterier for blant annet utslipp. Utskiftningstakten av disse vurderes på tidspunkt for inngåelse av kjøps- eller leiekontrakter og endrede behov følges opp løpende. Det er ikke identifisert noen vesentlige effekter knyttet til justering av utnyttbar levetid eller nedskrivning av bokført verdi av denne typen eiendeler som følge av klimarelaterte forhold eller juridiske begrensninger knyttet til bruk av disse eiendelene.

NOTE 37 KLIMARISIKO FORTS.

Nedskrivningstester

Nedskrivningstester av goodwill og immaterielle eiendeler har hensyntatt de potensielle finansielle effektene gjennom ledelsesgodkjente budsjetter som ligger til grunn for testene. Disse er basert på informasjon om kostnadskomponenter, markedsforhold og estimater på prisutvikling. Det er fortsatt betydelig usikkerhet om fremtidige finansielle konsekvenser av klimarelaterte risikoer og muligheter, og beste estimat inngår i forutsetningene for endelig budsjett. Klimarisiko er ikke vurdert å ha vesentlig effekt på konsernets immaterielle eiendeler eller goodwill.

Avsetninger

Strategiske målsettinger eller lovgivning knyttet til klima og miljø kan medføre forpliktelser for AF og dette er hensyntatt i forbindelse med vurdering av behov for avsetninger. Vår bransje er preget av usikkerhet og risiko knyttet til fremtidig klimarelatert lovgivning og rammebetingelser. AF Gruppen har også fastsatt konkrete strategiske mål for klima og miljø i konsernstrategien fra 2023, men det er ikke identifisert behov for innregning av selvpålagte forpliktelser eller forpliktelser knyttet til eksterne rammebetingelser.

Beregnede utfall og krav forbundet med oppfyllelse av klima- og miljøkrav

Krav knyttet til å ivareta klima- og miljøhensyn blir en stadig større del av både private og offentlige anskaffelser. Økte krav, uprøvde løsninger og nye kontraktsformer knyttet til klimarelaterte forhold kan resultere i nye, uklare eller komplekse ansvarsforhold knyttet til våre aktiviteter og tjenester. Det er ikke identifisert vesentlige krav fra kunder forbundet med manglende oppfyllelse av klima- og miljøkrav, klimarelaterte tvistesaker eller erstatningskrav.

NOTE 38 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Verdensøkonomien har vært gjennom vesentlige endringer de siste årene og usikkerheten i makroforholdene har vært stor. Krig i Europa og geopolitisk uro har ført med seg blant annet høy inflasjon, høye energipriser og leveringsutfordringer. Prisnivået for materialer har stabilisert seg på et nøytt nivå i 2023. Langvarige geopolitiske spenninger vil fortsette å være en betydelig usikkerhetsfaktor fremover.

Det har ikke inntruffet hendelser etter årets slutt som ville hatt vesentlig effekt på det avlagte konsernregnskapet.

SELSKAPSREGNSKAP

214 SELSKAPSREGNSKAP AF GRUPPEN ASA

215 Resultatregnskap
215 Totalresultat
216 Finansiell stilling
217 Kontantstrømoppstilling

218 NOTER

218 Note 1 Vesentlige regnskapsprinsipper
218 Note 2 Ytelser til konsernsjefen og styret
219 Note 3 Andre driftskostnader
219 Note 4 Netto finansposter
220 Note 5 Skattekostnader og utsatt skatt/ skattefordel
220 Note 6 Investering i datterselskaper
221 Note 7 Mellomværende med selskap i samme konsern
221 Note 8 Aksjekapital og aksjonærinformasjon
223 Note 9 Egenkapital
223 Note 10 Garantier

224 Erklæring fra styrets medlemmer og konsernsjef
225 Revisors beretning

RESULTATREGNSKAP

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Mottatt utbytte, konsernbidrag og gevinst på aksjer		612	1 516
Sum driftsinntekter og andre inntekter		**612**	**1 516**
Andre driftskostnader	2, 3	-28	-27
Driftsresultat (EBIT)		**584**	**1 488**
Finansinntekter	4	-	24
Finanskostnader	4	-18	-
Resultat før skatt (EBT)		**566**	**1 512**
Skattekostnad	5	-12	-
Årets resultat		**554**	**1 512**

TOTALRESULTAT

Beløp i MNOK	2023	2022
Årets resultat	554	1 512
Årets nøytrale resultat	-	-
Årets totalresultat	**554**	**1 512**

FINANSIELL STILLING PER 31.12

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Investering i datterselskap	6	3 072	3 052
Sum anleggsmidler		3 072	3 052
OMLØPSMIDLER			
Andre ikke rentebærende fordringer på konsernselskap	7	784	1 418
Andre ikke rentebærende fordringer		-	27
Sum omløpsmidler		784	1 445
Sum eiendeler		3 857	4 497
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	8,9	5	5
Egne aksjer	9	-	-
Overkurs	9	442	361
Annen innskutt egenkapital	9	56	54
Sum innskutt egenkapital		506	420
Annen egenkapital	9	1 063	900
Sum opptjent egenkapital		1 063	900
Sum egenkapital		1 568	1 320
KORTSIKTIG GJELD			
Rentebærende gjeld til konsernselskaper	7	1 713	2 421
Skyldige offentlige avgifter		170	-
Betalbar skatt	5	12	-
Annen gjeld til konsernselskaper	7	3	52
Avsatt utbytte	9	380	700
Annen kortsiktig gjeld og avsetninger	9	11	3
Sum kortsiktig gjeld		2 288	3 176
Sum egenkapital og gjeld		3 857	4 497

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad
Styrets leder

Hilde Kristin Herud

Saloume Djoudat

Kristian Holth

Hege Bomark

Erik Tønnerssas Veiby

Amund Tøftum
Konsernsjef

Marianne Gjertsen Ebbesen

Espen Jahr

Arne Sveen

Hilde Wikesland Flaen

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
KONTANTSTRØM FRA DRIFTSAKTIVITETER			
Resultat før skatt		586	1 512
Periodens betalte skatt	5	-	-6
Inntektsført utbytte og konsernbidrag		-612	-1 516
Endring i mellomværende konsernselskap		-199	4
Endring i tidsavgrensede poster		197	-21
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		-49	-26
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Betaling ved kjøp av datterselskap	6	-21	-
Mottatt utbytte og konsernbidrag		1 354	1 092
Utbetaling ved kapitalforhøyelse i datterselskap		-	-800
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		1 375	292
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Innbetaling ved kapitalforhøyelse	9	81	125
Innbetaling av opsjonspremie for opsjonsprogram	9	5	
Innbetaling ved salg av egne aksjer	9	32	57
Utbetaling ved kjøp av egne aksjer	9	-34	-66
Endring trekk konsernkonto	7	-708	744
Utbetaling av utbytte	9	-700	-1 125
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-1 324	-266
Netto endring i likvider gjennom året		-	-
Likvider midler per 1. januar		-	-
Likvide midler per 31. desember		-	-

NOTE 1 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

AF Gruppen ASA er et allmennaksjeselskap registrert i Norge. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Hansteens gate 15, 0602 Oslo, Norge.

AF Gruppen ASA er et holdingselskap uten annen virksomhet enn investering i andre selskaper.

Selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU og etter bestemmelsen om forenklet IFRS i selskapsregnskapet gitt i egen forskrift til norsk regnskapslov § 3-9 5. ledd. (Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder, fastsatt av Finansdepartementet 7. februar 2022).

Det er utarbeidet konsernregnskap i samsvar med IFRS® Accounting Standards som er godkjent av EU. Konsernregnskapet kan fås utlevert ved forretningskontoret til AF Gruppen ASA, Hølsbyr Atrium, Oslo eller på selskapets hjemmeside https://afgruppen.no.

For informasjon vedrørende nærstående parter, salg/kjøp av virksomhetsområder, resultat per aksje og hendelser etter balansedagen henvises det til relevante noter i konsernregnskapet.
Årsregnskapet til AF Gruppen ASA ble godkjent for publisering av styret 10. april 2024.

De regnskapsprinsipper som er beskrevet for konsernet i notene til konsernregnskapet er konsistent benyttet for morselskapets selskapsregnskap. Det vises til note 2 i konsernregnskapet for en utfyllig beskrivelse av anvendte regnskapsprinsipper.

Regnskapsprinsipper som kun er aktuelle for morselskapet eller avvikende fra konsernregnskapet er som følger:

AKSJER I DATTERSELSKAP

Datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringene er vurdert til anskaffelseskost med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Aksjer i datterselskaper testes for verdifall når det er forhold som indikerer dette. Dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført beløp foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

UTBYTTE OG KONSERNBIDRAG

Regnskapspliktige som utarbeider selskapsregnskap etter forskrift til Regnskapslovens § 3-9 kan velge å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag i samsvar med norsk regnskapslovs bestemmelser. AF Gruppen ASA har valgt å benytte seg av dette unntaket. Dette innebærer at utbytte og konsernbidrag motatt og avgitt av morselskapet regnskapsføres året før de vedtas avgitt eller mottatt. Det samme gjelder eventuell skatteeffekt av slike transaksjoner.

NOTE 2 YTELSER TIL KONSERNSJEFEN OG STYRET

Beløp i TNOK	2023	2022
LØNN OG YTELSER TIL KONSERNSJEF		
Amund Tefhum		
Lønn	4 164	4 060
Bonus	2 656	6 805
Pensjon	90	84
Andre ytelser	139	270
Totalt	7 049	11 219
Honorar til styret	3 981	3 792

Det er ingen ansatte i AF Gruppen ASA og selskapet er derfor heller ikke forpliktet til å ha pensjonsordning. Konsernsjefen er formelt ansatt i datterselskapet AF Gruppen Norge AS.

Lønn og andre godtgjørelser, herunder bonus, opptjent i rapporteringsåret er medtatt i oppstillingene ovenfor. Dette er en endring fra tidligere år, hvor utbetalt godtgjørelse ble presentert. Sammenligningstall er omarbeidet. Kostnadsført bonus inkl. feriepenger for regnskapsåret er presentert som bonus.

Det er gitt tilstrekkelige opplysninger om lønnsordninger og godtgjørelser for konsernsjef, styret og ledende ansatte i konsernregnskapet.
For nærmere informasjon se note 7 – Lønnskostnader og note 33 – Ytelser til ledende ansatte og styret i konsernregnskapet.

NOTE 3 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i MNOK	2023	2022
Godtgjørelse til revisor	-1	-1
Fleirkostnader	-23	-16
Øvrige driftskostnader	-4	-9
Sum andre driftskostnader	-28	-27

Beløp i TNOK	2023	2022
GODTGJØRELSE TIL REVISOR		
Godtgjørelse for lovpålagt revisjon	-1 146	-836
Andre attestasjonstjenester	-90	-115
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	-	-
Sum godtgjørelse til revisor	-1 236	-971

Godtgjørelse til revisor er presentert eksklusive merverdiavgift.

Honorarer til revisor for emisjon er ført mot overkurs og var totalt TNOK 0 (TNOK 25).

NOTE 4 NETTO FINANSPOSTER

Beløp i MNOK	2023	2022
FINANSINNTEKTER		
Renteinntekter fra selskap i samme konsern	-	24
Andre rentainntekter	-	-
Sum finansinntekter	-	24
FINANSKOSTNADER		
Rentekostnader til selskap i samme konsern	-18	-
Andre rentekostnader	-	-
Sum finanskostnader	-18	-
Netto finansposter	-18	24

NOTE 5 SKATTEKOSTNADER OG UTSATT SKATT/SKATTEFORDEL

Beløp i MNOK	2023	2022
SKATTEKOSTNAD I RESULTATET		
Årets betalbare skatt	-12	-
Sum betalbar skatt	-12	-
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-	-
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	-	-
Sum endring utsatt skatt	-	-
Sum skattekostnad	-12	-
AVSTEMMING AV ÅRETS SKATTEKOSTNAD		
Resultat før skatt	566	1 512
Forventet inntektsskatt med nominell skattesats	-125	-333
Skatteeffekter av:		
- Permanente forskjeller		-1
- Inntektsført utbytte og konsernbidrag uten skatt	112	333
Sum skattekostnad i resultatet	-12	-
BETALBAR SKATT I BALANSEN FREMKOMMER SOM FØLGER:		
Årets betalbare skatt	12	-
Betalbar skatt i balansen	12	-
MIDLERTIDIGE FORSKJELLER SOM INNGÅR I GRUNNLAGET FOR UTSATT SKATTEFORDEL/UTSATT SKATT		
Underskudd til fremføring	-	-
Grunnlag for utsatt skatt (utsatt skattefordel) i balansen	-	-
Utsatt skatt (utsatt skattefordel) i regnskapet	-	-

NOTE 6 INVESTERING I DATTERSELSKAP

Selskapets navn	Dato anskaffet	Kontoradresse	Eierandel	Stemmeandel
AF Gruppen Norge AS	05.06.85	Oslo	100,0 %	100,0 %
AF Gruppen Holding AS	25.08.17	Oslo	100,0 %	100,0 %
AF Offshore AS	02.04.05	Oslo	100,0 %	100,0 %
AF Energi og Miljø AS	15.01.05	Oslo	100,0 %	100,0 %
Betonmast Holding AS	28.10.19	Oslo	67,5 %	67,5 %

NOTE 7 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

Beløp i MNOK	2023	2022
FORDRINGER KONSERNSELSKAP		
Mottatt konsernbidrag og utbytte	611	1 393
Fellesregistrering mva	173	25
Sum fordringer konsernselskap	784	1 418

Beløp i MNOK	2023	2022
GJELD KONSERNSELSKAP		
Gjeld konsernkontoordning	1 713	2 421
Fellesregistrering mva	3	52
Sum gjeld konsernselskap	1 716	2 473

Selskapet inngår i et konsernkontosystem tilrettelagt av DNB for AF Gruppen ASA og dets datterselskaper, der AF Gruppen Norge AS er toppkontoinnehaver. Deltakende selskap er solidarisk ansvarlig for innelåst kassekreditt. Per 31.12.2023 har selskapet et trekk på TNOK 1 712 921 i konsernkontosystemet. Konsernet hadde netto trekk på konsernkontoordningen ved utgangen av året.

NOTE 8 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

AKSJEKAPITALEN BESTÅR AV

	Antall	Pålydende	Balanseført
A-aksjer	106 532 000	0,05	5 326 600

AKSJONÆR	Antall aksjer	Andel	Endring 2022-2023
BMF Holding AS	17 972 233	16,56 %	130 000
0905 BBL	17 456 483	16,09 %	-
Constructio AS	15 336 012	14,13 %	50 000
Folketrygdfondet	9 070 149	8,36 %	662 393
LJM AS	2 515 217	2,32 %	-
Antel Kapital AS	2 508 267	2,31 %	-
Vito Kongsvinger AS	1 911 675	1,76 %	-
Arne Skogheim AS	1 753 870	1,62 %	-
Janiko AS	1 370 186	1,26 %	20 000
Moger Invest AS	1 242 609	1,14 %	-
Ti største aksjonærer	71 141 693	65,55 %	862 385
Sum øvrige aksjonærer	37 390 307	34,45 %	-52 383
Totalt antall aksjer	106 532 000	100,00 %	830 000

Aksjene har ingen stemmerettsbegrensninger og er fritt omsettelige. Hver aksje har én stemme.

Alle utstedte aksjer er fullt innbetalt per 31. desember 2023.

NOTE 8 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON FORTS.

ANTALL AKSJER OG OPSJONER EIET AV STYRET OG LEDENDE PERSONER PER 31.12.2023

Styret	Rolle	Opsjoner	Egne aksjer	Aksjer eid av nærstående
Morten Grongstad	Aksjonærvalgt, styrets leder	-	25 000	-
Marianne Gjertsen Ebbesen [1]	Aksjonærvalgt	-	-	17 456 483
Kristian Holth [2]	Aksjonærvalgt	-	-	16 356 521
Hege Bømark	Aksjonærvalgt	-	-	-
Salbjørg Djeldal	Aksjonærvalgt	-	-	-
Hilde Kristin Aasvoll [3]	Aksjonærvalgt	-	-	3 075
Erik Tømmeraas Veiby [4]	Aksjonærvalgt	-	-	2 224 240
Arne Sveen	Ansattvalgt	-	-	-
Hilde Wikestad Flaen	Ansattvalgt	-	29 016	-
Espen Jahr	Ansattvalgt	5 587	6 586	-
Sum		5 587	60 602	36 046 319

[1] Representerer OBOS BBL som eier 17 453 483 aksjer.

[2] Representerer Constructio AS og Flygind AS som eier henholdsvis 15 338 012 og 1 021 509 aksjer.

[3] Representerer Hilmo Invest AS som eier 3 075 aksjer.

[4] Representerer Mito Konsulvinger AS og KB Gruppen Konsulvinger AS som eier henholdsvis 1 911 676 og 312 564 aksjer.

Konsernledelsen	Tittel	Opsjoner	Aksjer
Arnuld Teftum	Konsernsjef	40 477	136 911
Anny Øen	Konserndirektør/Finans	23 706	31 683
Bård Frydenlund	Konserndirektør	24 437	186 090
Eirik Wraal	Konserndirektør	24 327	40 590
Geir Tåta	Konserndirektør	24 327	2 487
Tormod Solberg	Konserndirektør	22 706	58 286
Lars Myhre Hjelmeseth	Konserndirektør	23 706	37 511
Sum		183 780	497 558

Styret har fullmakt til å erverve inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten er gyldig til ordinær generalforsamling planlagt til 15. mai 2024. Generalforsamlingen vedtok 12. mai 2023 en ny opsjonsordning for alle ansatte i AF Gruppen ASA med datterselskaper med rett til tegning av inntil 5 000 000 opsjoner i årene 2023, 2024 og 2025 og innløsning i 2026. Per 31.12.2023 er det utestående 4 779 447 opsjoner.

NOTE 9 EGENKAPITAL

Beløp i MNOK	Aksjekapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31. desember 2021	5	-	237	54	526	824
Kapitalforhøyelse	-	-	125	-	-	125
Kjøp av egne aksjer	-	-	-	-	-66	-66
Salg egne aksjer	-	-	-	-	57	57
Årets totalresultat	-	-	-	-	1 512	1 512
Tilleggsutbytte	-	-	-	-	-431	-431
Foreslått utbytte for 2022	-	-	-	-	-700	-700
Egenkapital 31. desember 2022	**5**	**-**	**361**	**54**	**900**	**1 320**
Kapitalforhøyelse	-	-	81	-	-	81
Kjøp av egne aksjer	-	-	-	-	-84	-84
Salg egne aksjer	-	-	-	-	92	92
Ubenyttede opsjoner opsjonsprogram 2020-2023	-	-	-	4	-	4
Innbetalt opsjonspremie på opsjonsprogram 2023-2026	-	-	-	1	-	1
Put opsjon ført mot egenkapitalen *	-	-	-	-	-10	-10
Årets totalresultat	-	-	-	-	554	554
Foreslått utbytte for 2023	-	-	-	-	-380	-380
Egenkapital 31. desember 2023	**5**	**-**	**442**	**59**	**1 063**	**1 568**

Selskapet har per 31. desember 2023 ingen (ingen) egne aksjer à kr 0,05. Egne aksjer erverves med tanke på salg til ansatte og som del av vederlag ved virksomhetsoppkjøp.

*) AF Gruppen ASA har per 31.12.23 MNOK 8 i estimert forpliktelse knyttet til avtale om ikke-kontrollerende eieres rett til å selge aksjer i datterselskap til AF på et gitt tidspunkt (put-opsjon). Avtalen om put-opsjonen ble inngått i 2023 og innregnet til en verdi på MNOK 10. Verdien er ikke forhåndsbestemt, men beregnes på innløsningstidspunktet til selskapsverdi justert for gjeld. Selskapsverdien beregnes som gjennomsnittlig driftsresultat de tre foregående årene multiplisert med en avtalt multippel. Den beregnede egenkapitalverdien er neddiskontert med risikofri rente. Verdisettelsen er basert på ledelsens beste estimater på fremtidige resultater og netto rentebærende gjeld, samt estimert tidspunkt for innløsning. Verdien som beregnes er vurdert å tilsvare virkelig verdi og er på nivå 2 i verdsettelseshierarkiet etter IFRS 13. Motposten til forpliktelsen er majoritetens egenkapital, jf. egenkapitalavstemmingen. I 2023 er MNOK 5 av den estimert forpliktelsen klassifisert som kortsiktige avsetning siden put-opsjonen kan innløses i 2024.

NOTE 10 GARANTIER

I forbindelse med ingåtte entreprenørkontrakter er datterselskapene underlagt sedvanlige entreprenørforpliktelser med tilhørende garantistillelser. AF Gruppen ASA har i den forbindelse garantert for datterselskaper i form av selvskyldnerkausjoner mot finansinstitusjoner. AF Gruppen ASA har videre garantert for kredittrammer i bank og skattetrekk for datterselskapene i form av selvskyldnerkausjoner. Det har historisk ikke vært tap knyttet til slike garantier i AF Gruppen ASA.

	2023		2022	
Beløp i MNOK	Ramme	Trukket	Ramme	Trukket
Garantier utstedt overfor byggherre	5 337	5 902	8 263	4 784
Garantier for skattetrekk og diverse	313	313	249	249
Leasingrammer	1 622	1 289	1 272	809
Kreditt og lånefasiliteter i bank	3 500	222	3 000	421
Sum	14 772	7 726	12 724	6 263

ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG KONSERNSJEF

Om årsregnskapet for 2023 for AF Gruppen ASA bekrefter vi, etter vår beste overbevisning, at

- Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven.
- Årsregnskapet for morselskapet AF Gruppen ASA er avlagt etter IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU og etter forenklet IFRS selskapsregnskapet gitt i forskrift til norsk regnskapslov § 3-9 5. ledd.
- Opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.
- Opplysningene i årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer AF Gruppen står overfor.

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad *Styrets leder*	Hilde Kristin Herud	Salourne Djoudat	Kristian Holth	Hege Bømark	Erik Tommeraas Veiby
Amund Tøftum *Konsernsjef*	Marianne Gjertsen Ebbesen	Espen Jahr	Arne Sveen	Hilde Wikesland Flaen	

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

REVISORS BERETNING

pwc

Til generalforsamlingen i AF Gruppen ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for AF Gruppen ASA, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av finansiell stilling per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av finansiell stilling per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for AF Gruppen ASA sammenhengende i 7 år fra valget på generalforsamlingen den 12. mai 2017 for regnskapsåret 2017.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Som følge av at konsernets aktivitet og risikoprofil ikke har endret seg vesentlig, har vi kommet til at *inntektsføring av tilvirkningskontrakter* er et sentralt forhold ved årets revisjon. Dette er tilsvarende som ved revisjonen i fjor.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Inntektsføring av tilvirkningskontrakter

Inntekter fra tilvirkningskontrakter utgjør MNOK 28 757 i 2023 (note 6). Inntekter fra tilvirkningskontrakter resultatføres løpende basert på kontraktenes fullføringsgrad og estimerte transaksjonspris. Kontraktenes fullføringsgrad estimeres både basert på påløpte kostnader i forhold til estimerte totalkostnader (inputbasert beregning) og basert på utført produksjon i forhold til avtalt produksjon (outputbasert beregning) i leveringsforpliktelsen. Tilvirkningskontraktene kan være langvarige, komplekse og preget av usikkerhet. Estimering av totale inntekter og kostnader krever utøvelse av skjønn, herunder ved vurdering av sluttprognose, fremdrift, kontraktsendringer, variable vederlag og eventuelle virkninger av tvistesaker.

Inntektsføring av tilvirkningskontrakter var et sentralt forhold ved vår revisjon fordi konsernet har et stort omfang av tilvirkningskontrakter, og fordi ledelsens utøvelse av skjønn kan påvirke flere poster i regnskapet i vesentlig grad; herunder inntekter, kostnader, kundefordringer, kontraktseiendeler, avsetninger og utsatt skatt.

Mer informasjon om inntektsføring av tilvirkningskontrakter, beregning av fullføringsgrad beregnes og ledelsens anvendelse av skjønn i denne sammenheng finnes i note 2 og 3.

Vi leste gjennom et utvalg av kontrakter og vurderte regnskapsføringen mot konsernets regnskapsprinsipper. Vi vurderte konsernets prinsipper for inntektsføring mot IFRS 15. Vi fant at regnskapsføringen av kontrakter stemte med betingelsene i kontraktene og at anvendte regnskapsprinsipper var i tråd med krav i IFRS 15 og konsistent anvendt.

Vi opparbeidet en forståelse av og testet implementering av internkontroll som skal sikre en kvalitativ og konsistent behandling av risiko og estimater i prosjektene. Vi fant at ledelsen hadde etablert kontroller for å sikre etterlevelse av rammeverket. Kontrollene retter seg primært mot at det gjøres forsvarlige vurderinger av totale forventede kostnader og fremdrift, og totale forventede inntekter, herunder variable inntekter og inntekter beheftet med usikkerhet fra uenigheter og tvister. Kontrollene var etablert på flere nivåer i organisasjonen, og bestod, blant annet, av periodiske gjennomganger av prosjektporteføljen i møter. Vi gjennomgikk relevant dokumentasjon som underbygget kvalitet i diskusjonene og fant at kontrollene hadde fungert effektivt i perioden.

Videre testet vi kontroller som skal sikre at timer og kostnader henføres til rett prosjekt, og følgelig at grunnlaget for vurdering av fremdrift og margin er riktig. Vi fant at kontrollene hadde fungert effektivt.

Fastsettelse av sluttprognose og fullføringsgrad som ligger til grunn for inntektsføringen innebærer bruk av skjønn. For å utfordre bruken av skjønn i disse estimatene intervjuet og utfordret vi ledelsen og andre relevante personer i de respektive forretningsenhetene om forutsetningene for estimatene. Videre kontrollerte vi om det forelå dokumentasjon som underbygget ledelsens vurderinger av utvalgte forutsetninger som var sentrale for sluttprognosene, herunder betingelser i signerte kundekontrakter, endringsordre og annen relevant dokumentasjon. For prosjekter hvor det var vesentlige tvister, innhentet vi bekreftelser direkte fra konsernets eksterne advokatforbindelser. Vi gjennomførte også analyser rettet mot konsistens i ledelsens utøvelse av skjønn. Vi fant at ledelsens estimater og bruk av skjønn var rimelig og konsistent med underliggende dokumentasjon.

Vi kontrollerte og fant at opplysningene i de sentrale notene stemte med informasjonen om prosjektene, og om opplysningskravene i IFRS var oppfylt.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde, i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9 for selskapsregnskapet, og i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av

internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon
Som en del av revisjonen av årsregnskapet for AF Gruppen ASA har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn «AF_Gruppen_ASA-2023-12-31-no.zip» i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-

regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar
Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter
For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Oslo, 10. april 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Whyte Gaardsø
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)